

SAĞLIK VE SOSYAL HİZMET ÇALIŞANLARI SENDİKASI

Sağlık Çalışanları Sosyo-Demografik Durum Belirleme ve Tükenmişlik Araştırması

**Sağlık-Sen AR-GE Bürosu
Mart 2012**

SAĞLIK-SEN YAYINLARI - 15

Sağlık-Sen Adına İmtiyaz Sahibi

Metin MEMİŞ
Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni

Mutlu KAYA
Genel Başkan Yardımcısı (Basın ve İletişim)

Yayın Kurulu

Metin MEMİŞ
Semih DURMUŞ
Kemal ÇIRAK
Mustafa ÖRNEK
Mutlu KAYA
Ekrem YAVUZ
Abdülaziz ASLAN

Sağlık-Sen AR-GE Bürosu

Analiz ve Rapor

F. Nihan DEMİRAY READY

Temmuz 2013
1.000 Adet

Grafik Tasarım

Sedat ALTUĞ

Baskı:

SAĞLIK-SEN GENEL MERKEZİ

GMK Bulvarı Özveren Sok. No:9/2

Demirtepe/ANKARA

Tel: 444 1995 Faks: (0312) 230 83 65

www.saglikсен.org.tr

© 2013. Sağlık-Sen. Tüm hakları saklıdır.

***Bu kitabın basım ve yayım hakları Sağlık-Sen Genel Merkezine aittir.
Hangi amaçla olursa olsun yazılı izin olmadan kopya edilemez ve çoğaltılamaz.***

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ	12
TAKDİM	20
SAĞLIK ÇALIŞANLARI TÜKENMİŞLİK ARAŞTIRMASI	22
1.ARAŞTIRMANIN DETAYLARI	23
1.1.Araştırmanın Amacı:.....	23
1.2.Araştırmanın Evreni ve Örneklem Seçimi:.....	23
1.3.Veri Toplama Araçları:	23
1.4.Maslach Tükenmişlik Ölçeği ve Güvenilirlik Analizi:.....	23
1.5.Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi:	24
2.MASLACH TÜKENMİŞLİK ÖLÇEĞİ	24
2.1.Duygusal Tükenme Boyutu	25
2.2.Duyarsızlaşma Boyutu	25
2.3.Kişisel Başarı	27
3.ARAŞTIRMANIN BULGULARI	28
3.1.Demografik Veriler	28
3.1.1.Cinsiyet.....	28
3.1.2.Medeni Durum	28
3.1.3.Eğitim Durumu	29
3.1.4.Çocuk Sahibi Oma Durumu.....	29
3.1.5.Çalıştığı Kurum.....	30
3.1.6.Hizmet Sınıfı	30
3.1.7.Yaş Dağılımı	31
3.1.8.Mesleği İsteyerek Seçme Durumu.....	31
3.1.9.Mesleği Değiştirmek İsteme Durumu	32
3.1.10.Çalıştığınız Hastaneyi/Sağlık Kuruluşunu Değiştirmek İsteme Durumu	32
3.1.11.İş Hayatı Algısı Bulguları	33
3.1.12.Aşağıdakiler içerisinde iş hayatınız açısından sizi en çok kızdıran ilk üç seçeneği işaretleyiniz.	33
3.1.13.Sağlık Bakanı olsaydınız, sağlıkta yapacağınız ilk icraatınız aşağıdakilerden hangisi olurdu?	34

3.1.14.İş hayatınızda eksikliğini hissettiğiniz üç seçeneği işaretleyiniz.....	35
3.2.Maslach Tükenmişlik Ölçeği Bulguları	35
3.2.1.Tükenmişlik Ölçeği Puanlarının Ortalama ve Standart Sapmaları	35
3.2.2.Tükenmişlik ve Cinsiyet İlişkisi	36
3.2.3.Tükenmişlik ve Yaş İlişkisi.....	37
3.2.4.Tükenmişlik ve Medeni Durum İlişkisi	38
3.2.5.Tükenmişlik ve Eğitim Durumu İlişkisi.....	38
3.2.6.Tükenmişlik ve Çocuk Sahibi Olma Durumu İlişkisi	39
3.2.7.Tükenmişlik ve Çalıştığı Kurum İlişkisi	40
3.2.8.Tükenmişlik ve Nöbet Sayısı İlişkisi	41
3.2.9.Tükenmişlik ve Hizmet Sınıfı İlişkisi.....	41
3.2.10.Tükenmişlik ve Haftalık Çalışma Süresi İlişkisi	42
3.2.11.Tükenmişlik ve Mesleği İsteyerek Seçme Durumu İlişkisi	43
3.2.12.Tükenmişlik ve Mesleği Değiştirmek İsteme Durumu İlişkisi	44
3.2.13.Tükenmişlik ve Çalıştığı Kurumu Değiştirmek İsteme Durumu İlişkisi	45
SONUÇ VE ÖNERİLER	46
SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SOSYO-DEMOGRAFİK DURUMLARINI BELİRLEME ARAŞTIRMASI	48
4.ARAŞTIRMANIN DETAYLARI	49
4.1.Araştırmanın Amacı.....	49
4.2.Önem ve Gereklçeler:	49
5.GEREÇ VE YÖNTEM.....	50
5.1.Hedef Kitle:	50
5.2.Veri Toplama Teknikleri:	51
5.3.Örneklem:	51

6.ARAŞTIRMANIN BULGULARI.....	52
6.1.Demografik Özellikler.....	52
6.1.1.Cinsiyet.....	52
6.1.2.Eğitim Durumu.....	53
6.1.3.Medeni Durum	54
6.1.4.Eşinin Çalışma Durumu	55
6.1.5.Meslekte Geçen Süre	56
6.1.6.Çalıştığı Kurum.....	57
6.1.7.Hizmet Sınıfı	58
6.1.8.Nöbet Tutma Durumu	59
6.1.9.Çocuk Sahibi Olma Durumu.....	60
6.1.10.Bakmakla Yükümlü Olunan Özürlü Birey Varlığı.....	61
6.2. Ekonomik Özellikler.....	62
6.2.1.Haneye Giren Aylık Toplam Gelir Dağılımı	62
6.2.2.Araba Sahibi Olma Durumu	63
6.2.3.Kredi Kartı Sahibi Olma Durumu	63
6.2.4.Bankadan Kredi Çekme Durumu.....	64
6.2.5.Kredi Kartı Takibine Alınma Durumu.....	65
6.2.6.Oturulan Evin Durumu	65
6.2.7.Oturulan Evin Tipi	66
6.2.8.Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum	66
6.2.9.Ekonomik Durum Tanımı	68
6.2.10.Aylık Kazancı Harcama Dağılımı.....	69
6.2.11.Ekonomik Sıkıntılar Nedeniyle Psikolojik Sorun Yaşama Durumu	70
6.2.12.Ekonomik Sıkıntılar Nedeniyle Aile İçi Sorun Yaşama Durumu	70
6.2.13.Birikim Yapma Durumu	71
6.2.14.Özel Sigortası Bulunma Durumu	72
6.2.15.Özel Okulda Okuyan Çocuk Durumu	72

6.2.16.Şans Oyunları Oynama Sıklığı	73
6.3.Sağlık Özellikleri	73
6.3.1.Kronik Hastalık Varlığı	73
6.3.2.İlaç Kullanım Durumu.....	74
6.3.3.Sigara Kullanım Durumu	74
6.3.4.Antidepresan Özellikli İlaç Kullanım Durumu.....	74
6.3.5.Meslekten Dolayı Psikolojik Sorun Yaşama Durumu	76
6.3.6.Spor Yapma Durumu.....	77
6.3.7.Sağlık Durumu	77
6.3.8.Bir Önceki Yıla Göre Bugünkü Sağlık Durumu	78
6.4.Sosyal Özellikler	79
6.4.1.Kişisel Bakım/Giyim Alışverişi Yapma Sıklığı	79
6.4.2.Kişisel Bakıma Verilen Önem	80
6.4.3.Aile ile Geçirilen Vakit	80
6.4.4.Sosyal Aktivite Durumu	82
6.4.5.Kitap Okuma Durumu	83
6.4.6.Televizyon İzleme Sıklığı.....	84
6.4.7.İzlenen Televizyon Programları	86
6.4.8.Tatil Amaçlı Şehir Dışına Çıkma Durumu	86
6.4.9.Tatil Amaçlı Ülke Dışına Çıkma Durumu	87
6.4.10.Bir Önceki Yıla Göre Sosyal Aktivite Düzeyi	88
6.5.Memnuniyet	89
6.5.1.Hayattan Memnuniyet Düzeyi.....	89
6.5.2.Yaşam Kalitesinden Memnuniyet Düzeyi.....	90
6.5.3.Çalışma Koşullarından Memnuniyet Düzeyi.....	91
6.5.4.Mesleğin Sosyal Anlamda Pozitif Ayrıcalık Getirmesi Durumu.....	92
6.5.5.Bir Önceki Yıla Göre Bugünkü Çalışma Koşulları.....	92
6.6.Çapraz Karşılaştırmalar	94
6.6.1.Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Cinsiyete Göre Dağılımı.....	94

6.6.2.Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Medeni Durumu Göre Dağılımı	95
6.6.3.Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı.....	96
6.6.4.Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Meslekte Geçen Süreye Göre Dağılımı.....	97
6.6.5.Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Çalıştığı Kuruma Göre Dağılımı.....	98
6.6.6.Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Hizmet Sınıfına Göre Dağılımı	99
6.6.7.Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Nöbet Tutma Durumuna Göre Dağılımı.....	100
6.6.8.Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Çocuk Sahibi Olma Durumuna Göre Dağılımı	101
6.6.9.Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Bakmakla Yükümlü Özürlü Birey Durumuna Göre Dağılımı.....	102
6.6.10.Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Aileye Giren Aylık Toplam Gelir Durumuna Göre Dağılımı	103
6.6.11.Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Psikolojik Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı	105
6.6.12.Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçi Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı	106
6.6.13.Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Meslek Gruplarına Göre Dağılımı	107
6.6.14.Ekonomik Durumun Cinsiyete Göre Dağılımı	108
6.6.15.Ekonomik Durumun Eğitim Durumuna Göre Dağılımı	109
6.6.16.Ekonomik Durumun Medeni Duruma Göre Dağılımı.....	110
6.6.17.Ekonomik Durumun Eşin Çalışma Durumuna Göre Dağılımı	111

6.6.18.Ekonomik Durumun Meslekte Geçen Süreye Göre Dağılımı	112
6.6.19.Ekonomik Durumun Çalıştığı Kuruma Göre Dağılımı	113
6.6.20.Ekonomik Durumun Hizmet Sınıfına Göre Dağılımı	114
6.6.21.Ekonomik Durumun Nöbet Tutma Durumuna Göre Dağılımı	115
6.6.22.Ekonomik Durumun Aylık Toplam Gelire Göre Dağılımı	116
6.6.23.Ekonomik Durumun Bankadan Kredi Çekme Durumuna Göre Dağılımı	117
6.6.24.Ekonomik Durumun Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Psikolojik Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı	118
6.6.25.Ekonomik Durumun Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçi Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı.....	119
6.6.26.Ekonomik Durumun Mesleğe Göre Dağılımı.....	120
6.6.27.Hayat Memnuniyetinin Eşin Çalışma Durumuna Göre Dağılımı	121
6.6.28.Hayat Memnuniyetinin Çalıştığı Kuruma Göre Dağılımı.....	122
6.6.29.Hayat Memnuniyetinin Hizmet Sınıfına Göre Dağılımı	123
6.6.30.Hayat Memnuniyetinin Nöbet Tutma Durumuna Göre Dağılımı	124
6.6.31.Hayat Memnuniyetinin Bakmakla Yükümlü Özürü Birey Varlığı Durumuna Göre Dağılımı	125
6.6.32.Hayat Memnuniyetinin Toplam Gelire Göre Dağılımı	126
6.6.33.Hayat Memnuniyetinin Ekonomik Duruma Göre Dağılımı	127
6.6.34.Hayat Memnuniyetinin Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Psikolojik Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı	128
6.6.35.Hayat Memnuniyetinin Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçi Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı.....	129
6.6.36.Hayat Memnuniyetinin Meslekten Dolayı Psikolojik Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı	130
6.6.37.Hayat Memnuniyetinin Antidepresan Özellikli İlaç Kullanma Durumuna Göre Dağılımı	131

6.6.38.Hayat Memnuniyetinin Düzenli Olarak Spor Yapma	
Durumuna Göre Dağılımı	132
6.6.39.Hayat Memnuniyetinin Aileyle Vakit Geçirebilme	
Durumuna Göre Dağılımı	133
6.6.40.Hayat Memnuniyetinin Yıllık Kitap	
Okuma Oranına Göre Dağılımı	134
6.6.41.Hayat Memnuniyetinin Sosyal Aktivite	
Düzeyine Göre Dağılımı	135
6.6.42.Hayat Memnuniyetinin Son Bir Yıl İçinde Tatil Amaçlı	
Şehir Dışına Çıkma Durumuna Göre Dağılımı.....	136
6.6.43.Hayat Memnuniyetinin Yaşam Kalitesine Göre Dağılımı.....	137
6.6.44.Hayat Memnuniyetinin Çalışma Koşullarından	
Memnuniyet Durumuna Göre Dağılımı.....	138
6.6.45.Hayat Memnuniyetinin Bir Önceki Yıla Göre Çalışma	
Koşullarından Memnuniyet Durumuna Göre Dağılımı	139
6.6.46.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Eğitim	
Durumuna Göre Dağılımı	140
6.6.47.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Eşin Çalışma	
Durumuna Göre Dağılımı	141
6.6.48.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Çalıştığı	
Kuruma Göre Dağılımı.....	142
6.6.49.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Nöbet Tutma	
Durumuna Göre Dağılımı	143
6.6.50.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Bakmakla	
Yükümlü Birey Varlığı Durumuna Göre Dağılımı.....	144
6.6.51.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Aylık Gelir	
Durumuna Göre Dağılımı	145
6.6.52.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Bir Önceki Yıla Kıyasla	
Ekonomik Duruma Göre Dağılımı	146
6.6.53.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Ekonomik	
Durumuna Göre Dağılımı	147

6.6.54.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Psikolojik Sıkıntılar Yaşama Durumuna Göre Dağılımı	148
6.6.55.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçinde Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı	149
6.6.56.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin İlaç Kullanımı Durumuna Göre Dağılımı	150
6.6.57.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Sigara Kullanma Durumuna Göre Dağılımı	151
6.6.58.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Antidepresan Özellikli İlaç Kullanma Durumuna Göre Dağılımı	152
6.6.59.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Meslekten Dolayı Psikolojik Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı	153
6.6.60.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Düzenli Spor Yapma Durumuna Göre Dağılımı	154
6.6.61.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Sağlık Durumuna Göre Dağılımı	155
6.6.62.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Mesleğe Göre Dağılımı	156
6.6.63.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Aile İle Yeterince Vakit Geçirebilme Durumuna Göre Dağılımı.....	157
6.6.64.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Tatile Çıkma Durumuna Göre Dağılımı.....	158
6.6.65.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Sosyal Aktivite Düzeyine Göre Dağılımı.....	159
6.6.66.Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Çalıştığı Kuruma Göre Dağılımı.....	160
6.6.67.Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Hizmet Sınıfına Göre Dağılımı	161

6.6.68.Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Nöbet Tutma Durumuna Göre Dağılımı	162
6.6.69.Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Ekonomik Durumuna Göre Dağılımı	163
6.6.70.Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Psikolojik Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı	164
6.6.71.Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçinde Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı	165
6.6.72.Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Meslekten Dolayı Psikolojik Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı	166
6.6.73.Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Aile İle Vakit Geçirebilme Durumuna Göre Dağılımı	167
6.6.74.Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Yaşam Kalitesinden Memnun Olma Durumuna Göre Dağılımı.....	168
6.6.75.Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Genel Hayattan Memnuniyet Durumuna Göre Dağılımı.....	169
6.6.76.Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Mesleğe Göre Dağılımı.....	170
SONUÇ VE ÖNERİLER	172

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Araştırmanın Geçerlilik ve Güvenirlik Katsayıları:	23
Tablo 2. Tükenmişlik boyutları puan düzeyleri	35
Tablo 3. Tükenmişlik Ölçeği Puanlarının Yorumlama Tablosu.	36
Tablo 4. Tükenmişlik ve Cinsiyet.....	36
Tablo 5. Tükenmişlik ve Yaş Grupları	37
Tablo 6. Tükenmişlik ve Medeni Durum	38
Tablo 7. Tükenmişlik ve Eğitim Durumu	38
Tablo 8. Tükenmişlik ve Çocuk Sahibi Olma Durumu.....	39
Tablo 9. Tükenmişlik ve Çalıştığı Kurum	40
Tablo 10. Tükenmişlik ve Nöbet Sayısı.....	41
Tablo 11. Tükenmişlik ve Hizmet Sınıfı	41
Tablo 12. Tükenmişlik ve Haftalık Çalışma Süresi.....	42
Tablo 13. Tükenmişlik ve Mesleği İsteyerek Seçme Durumu	43
Tablo 14. Tükenmişlik ve Mesleği Değiştirmek İsteme Durumu	44
Tablo 15. Tükenmişlik ve Çalıştığı Kurumu Değiştirmek İsteme Durumu....	45
Tablo 16. Cinsiyet	52
Tablo 17. Eğitim Durum.....	53
Tablo 18. Medeni Durum	54
Tablo 19. Eşin çalışma durumu	55
Tablo 20. Meslekte Geçen Süre	56
Tablo 21. Çalıştığı Kurum	57
Tablo 22. Hizmet Sınıfı.....	58
Tablo 23. Nöbet Tutma	59
Tablo 24. Çocuk Sahibi Olma	60
Tablo 25. Bakmakla Yükümlü Olunan Özürlü Birey	61
Tablo 26. Aileye giren aylık toplam gelir?	62

Tablo 27. Gelir dağılımı-Çocuk Sayısı ve Hanedeki kişi sayısı tablosu	62
Tablo 28. Arabanız var mı?	63
Tablo 29. Kredi kartınız var mı?	63
Tablo 30. Son bir yıl içerisinde bankadan kredi çektiniz mi?	64
Tablo 31. Hiç kredi kartı takibine alındınız mı?	65
Tablo 32. Oturduğunuz evin durumu aşağıdakilerden hangisine uygundur?	65
Tablo 33. Oturduğunuz evin tipi aşağıdakilerden hangisidir?	66
Tablo 34. Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?	66
Tablo 35. Ekonomik durumunuzu nasıl tanımlarsınız?	68
Tablo 36. Aylık kazancınızın büyük kısmını ne için harcıyorsunuz?	69
Tablo 37. Şu ana kadar ekonomik durumunuz nedeniyle psikolojik sorunlar yaşadınız mı?	70
Tablo 38. Şu ana kadar ekonomik sorunlar yüzünden aile içinde sorunlar yaşadınız mı?	70
Tablo 39. Geleceğiniz için birikim yapabiliyor musunuz?	71
Tablo 40. Özel sigortanız var mı?	72
Tablo 41. Özel okulda okuyan çocuğunuz var mı?	72
Tablo 42. Maddi olarak daha iyi imkanlara sahip olmak için şans oyunları oynuyor musunuz?	73
Tablo 43. Kronik bir hastalığınız var mı?	73
Tablo 44. Sürekli kullandığınız bir ya da birden fazla ilaç var mı?	74
Tablo 45. Sigara kullanıyor musunuz?	74
Tablo 46. Antidepresan özellikli ilaç kullanılıyor musunuz?	74
Tablo 47. Antidepresan özellikli ilaç kullanımını ve psikolojik sorun yaşama....	75
Tablo 48. Mesleğinizden dolayı psikolojik sorunlar yaşıyor musunuz?	76
Tablo 49. Düzeni olarak spor yapıyor musunuz?	77

Tablo 50. Sağlık durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?	77
Tablo 51. Bir önceki yıla kıyasla bugünkü sağlık durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?	78
Tablo 52. Kendiniz için en son ne zaman giyim/kişisel bakım alışveriş yaptınız?	79
Tablo 53. Genel olarak günlük kişisel bakımınıza yeterince önem verdiğinizizi düşünüyor musunuz?	80
Tablo 54. Ailenizle yeterince vakit geçirebildiğinizi düşünüyor musunuz?	80
Tablo 55. Sosyal Aktivite Durumu	82
Tablo 56. Son bir yıl içerisinde kaç kitap okudunuz?	83
Tablo 57. Günde ortalama kaç saat televizyon izlersiniz?	84
Tablo 58. Ağırlıklı hangi televizyon programlarını izlersiniz?	86
Tablo 59. Son bir yıl içerisinde tatil amaçlı şehir dışına çıktınız mı?	86
Tablo 60. Son bir yıl içerisinde tatil amaçlı ülke dışına çıktınız mı?	87
Tablo 61. Bir önceki yıla göre sosyal aktivite düzeyinizi nasıl değerlendirirsiniz?	88
Tablo 62. Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?	89
Tablo 63. Yaşam kalitenizden memnun musunuz?	89
Tablo 64. Çalışma koşullarınızdan memnun musunuz?	90
Tablo 65. Mesleğinizin sosyal anlamda size pozitif bir ayrıcalık getirdiğini düşünüyor musunuz?	92
Tablo 66. Çalışma koşullarınızı bir önceki yıla göre nasıl değerlendirirsiniz?	92
Tablo 67. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Cinsiyete.	94
Tablo 68. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Medeni Durumu	95

Tablo 69. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Yaş Grupları.....	96
Tablo 70. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Meslekte Geçen Süre	97
Tablo 71. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Çalıştığı Kurum	98
Tablo 72. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Hizmet Sınıfı.....	99
Tablo 73. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Nöbet Tutma Durumu	100
Tablo 74. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Çocuk Sahibi Olma Durumu	101
Tablo 75. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Bakmakla Yükümlü Özürlü Birey Durumu	102
Tablo 76. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Aileye Giren Aylık Toplam Gelir	104
Tablo 77. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Psikolojik Sorun Yaşama Durumu	105
Tablo 78. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçi Sorun Yaşama Durumu	106
Tablo 79. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Meslek Grupları.....	107
Tablo 80. Ekonomik Durum ve Cinsiyet	108

Tablo 81. Ekonomik Durum ve Eğitim Durumu.....	109
Tablo 82. Ekonomik Durum ve Medeni Durum	110
Tablo 83. Ekonomik Durum ve Eşin Çalışma Durumu	111
Tablo 84. Ekonomik Durum ve Meslekte Geçen Süre	112
Tablo 85. Ekonomik Durum ve Çalıştığı Kurum	113
Tablo 86. Ekonomik Durum ve Hizmet Sınıfı.....	114
Tablo 87. Ekonomik Durum ve Nöbet Tutma Durumu.....	115
Tablo 88. Ekonomik Durum ve Aylık Toplam Gelir	116
Tablo 89. Ekonomik Durum ve Bankadan Kredi Çekme Durumu	117
Tablo 90. Ekonomik Durum ve Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Psikolojik Sorun Yaşama Durumu	118
Tablo 91. Ekonomik Durum ve Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçi Sorun Yaşama Durumu.....	119
Tablo 92. Ekonomik Durum ve Meslek.....	120
Tablo 93. Hayat Memnuniyeti ve Eşin Çalışma Durumu	121
Tablo 94. Hayat Memnuniyeti ve Çalıştığı Kurum	122
Tablo 95. Hayat Memnuniyeti ve Hizmet Sınıfı.....	123
Tablo 96. Hayat Memnuniyeti ve Nöbet Tutma Durumu.....	124
Tablo 97. Hayat Memnuniyeti ve Bakmakla Yükümlü Özürlü Birey	125
Tablo 98. Hayat Memnuniyeti ve Gelir	126
Tablo 99. Hayat Memnuniyeti ve Ekonomik Durum.....	127
Tablo 100. Hayat Memnuniyeti ve Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Psikolojik Sorun Yaşama Durumu	128
Tablo 101. Hayat Memnuniyeti ve Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçi Sorun Yaşama Durumu.....	129

Tablo 102. Hayat Memnuniyeti ve Meslekten Dolayı Psikolojik Sorun Yaşama Durumu	130
Tablo 103. Hayat Memnuniyeti ve Antidepresan Özellikli İlaç Kullanma Durumu.....	131
Tablo 104. Hayat Memnuniyeti ve Düzenli Olarak Spor Yapma Durumu .	132
Tablo 105. Hayat Memnuniyeti ve Aileyle Vakit Geçirebilme Durumu	133
Tablo 106. Hayat Memnuniyeti ve Yıllık Kitap Okuma Oranı	134
Tablo 107. Hayat Memnuniyeti ve Sosyal Aktivite Düzeyi	135
Tablo 108. Hayat Memnuniyeti ve Son Bir Yıl İçinde Tatil Amaçlı Şehir Dışına Çıkma Durumu.....	136
Tablo 109. Hayat Memnuniyeti ve Yaşam Kalitesi	137
Tablo 110. Hayat Memnuniyeti ve Çalışma Koşullarından Memnuniyet Durumu	138
Tablo 111. Hayat Memnuniyeti ve Bir Önceki Yıla Göre Çalışma Koşullarından Memnuniyet Durumu	139
Tablo 112. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Eğitim Durumu.....	140
Tablo 113. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Eşin Çalışma Durumu	141
Tablo 114. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Çalıştığı Kurum	142
Tablo 115. Yaşam Kalitesinden Memnuniyeti ve Nöbet Tutma Durumu....	143
Tablo 116. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Bakmakla Yükümlü Birey Varlığı.....	144
Tablo 117. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Aylık Gelir Durumu.....	145
Tablo 118. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Bir Önceki Yıla Kıyasla Ekonomik Durum	146
Tablo 119. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Ekonomik Durum.....	147

Tablo 120. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Psikolojik Sıkıntılar Yaşama Durumu	148
Tablo 121. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçinde Sorun Yaşama Durumu	149
Tablo 122. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve İlaç Kullanımı Durumu ...	150
Tablo 123. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Sigara Kullanma Durumu.....	151
Tablo 124. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Antidepresan Özellikli İlaç Kullanma Durumu	152
Tablo 125. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Meslekten Dolayı Psikolojik Sorun Yaşama Durumu	153
Tablo 126. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Düzenli Spor Yapma Durumu	154
Tablo 127. Yaşam Kalitesinden Memnuniyeti ve Sağlık Durumu.....	155
Tablo 128. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Meslek.....	156
Tablo 129. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Aile İle Yeterince Vakit Geçirebilme Durumu.....	157
Tablo 130. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Tatil Çıkma Durumu	158
Tablo 131. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Sosyal Aktivite Düzeyi	159
Tablo 132. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Çalıştığı Kurum	160
Tablo 133. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Hizmet Sınıfı.....	161
Tablo 134. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Nöbet Tutma Durumu	162
Tablo 135. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Ekonomik Durum.....	163
Tablo 136. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Psikolojik Sorun Yaşama Durumu	164

Tablo 137. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçinde Sorun Yaşama Durumu.....	165
Tablo 138. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Meslekten Dolayı Psikolojik Sorun Yaşama Durumu	166
Tablo 139. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Aile İle Vakit Geçirebilme Durumu	167
Tablo 140. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Yaşam Kalitesinden Memnun Olma Durumu	168
Tablo 141. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Genel Hayattan Memnuniyet Durumu	169
Tablo 142. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Meslek.....	170

TAKDİM

Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanları Sendikası olarak temel görevimiz, sağlık ve sosyal hizmet çalışanlarının hakları korumaktır. Dinamik ve çözüm odaklı sendikacılık anlayışımızla, şu ana kadar pek çok başarıya imza atmış durumdayız.

Bu başarılarımızın temelinde, sahayı yani sağlık ve sosyal hizmet çalışanlarının sesini dinlemek ve onların sesi olmak yatmaktadır. Yaptığımız çalıştay, panel, sempozyum ve anket çalışmalarıyla üyelerimizin sorunlarını dinliyor, sorunları 2. ağızlardan değil; kaynağından öğreniyor ve çözüm üretiyoruz.

Ülkemizde son yıllarda sağlık alanında pek çok önemli gelişmeler olmuş, toplumun sağlık hizmetlerinden yararlanması adına birçok proje gerçekleştirilmiştir. Ancak, bu olumlu gelişmelerin yanında, sağlık çalışanlarının sorunları çözümsüz kalmıştır. Sağlık çalışanları zor çalışma koşulları, ücretlerin yetersizliği, nöbet fazlalığı, görev tanımlarının ve kapsamlarının belirsizliği, mesleki saygınlıklarından kaynaklı sorunlar, mesai saatlerindeki yoğunluk, aşırı iş yükü gibi pek çok sorunun çözümü için beklemektedirler.

Sağlık çalışanlarının iş yaşamlarında karşılaştıkları bu sorunlar, elbette ki çalışma dışındaki yaşamlarını da olumsuz yönde etkilemekte ve bu etkilenme, sağlık çalışanını tükenmişliğe sürüklemektedir.

Kaliteli hizmet sunumunun ve performansı artırmanın, çalışma yaşamından memnun çalışanla mümkün olacağına bilinciyle, Sendikamız sağlık ve sosyal hizmet çalışanlarının yaşamlarını detaylı incelemenin ve mevcut durumu rakamlarla ortaya koymanın sorunların çözümüne dair önemli bir adım olacağını farkındayız.

Sağlık çalışanlarının sadece ekonomik olarak değil, sosyal anlamda da refahlarını yükseltmek ve insanca yaşam kriterleri çerçevesinde bir hayata sahip olmalarını sağlamak, Sendikamızın görevlerindedir.

Bu çerçevede, yukarıda bahsettiğimiz sorunları detaylı incelemek, sahanın çözüm noktasındaki görüşlerini almak adına sendikamız, Türkiye'yi temsil eden 12 bölgede Sağlık Çalışanları Sosyo-Demografik Durum Belirleme Araştırması ve Tükenmişlik Araştırmalarını gerçekleştirmiştir.

Sağlık-Sen olarak yaptığımız araştırmaların sağlık çalışanlarının sorunlarını ve tükenmişlik düzeylerini net bir şekilde ortaya koyacağı ve çözüm üretme anlamında faydalı olacağı düşüncesindeyiz.

Bu kapsamda bir araştırmanın Türkiye'de henüz yapılmadığını, araştırmaların çeşitli akademik ve bilimsel çevrelerde de kaynak olarak kullanılabileceğini belirterek, sonuçları ve etkisi ile büyük faydalar sağlayacağını düşündüğüm çalışmaların, tüm sağlık çalışanlarına hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Metin MEMİŞ
Sağlık-Sen Genel Başkanı

Sağlık Çalışanları Sosyo-Demografik Durum Belirleme ve Tükenmişlik Araştırması

22

SAĞLIK ÇALIŞANLARI TÜKENMİŞLİK ARAŞTIRMASI

ARAŞTIRMANIN DETAYLARI

1.1. Araştırmanın Amacı:

Bu araştırma, sağlık çalışanlarının tükenmişlik düzeylerini belirlemek amacı ile yapılmıştır.

1.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklem Seçimi:

Araştırmanın evrenini, yedi coğrafi bölgeden 11 il oluşturmaktadır. Örneklemde yer alan iller şöyledir: İstanbul, İzmir, Çanakkale, Eskişehir, Samsun, Trabzon, Antalya, Sivas, Malatya, Erzurum, Diyarbakır.

1.3. Veri Toplama Araçları:

Veriler, 20 Şubat 2012-7 Mart 2012 tarihleri arasında, yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır.

1.4. Maslach Tükenmişlik Ölçeği ve Güvenilirlik Analizi:

Ölçek, 5'li likert sorulardan oluşmaktadır. 1: Hiçbir zaman, 5: Her Zaman şeklinde puanlanmaktadır. Buna göre ölçeğin 9 maddesi “Duygusal Tükenme” boyutunu, 5 maddesi “Duyarsızlaşma” boyutunu ve 8 maddesi ise “Kişisel Başarı” boyutunu oluşturmaktadır.

Tablo 1. Araştırmanın Geçerlilik ve Güvenirlik Katsayıları:

Tükenmişliğin Boyutları	Cronbach Alfa Katsayısı
Duygusal Tükenme Boyutu	86,4
Duyarsızlaşma Boyutu	72,1
Kişisel Başarı	75,4

Alfa katsayısı, ölçeğin güvenilirliğini test eder. Buna göre uyulan değerlendirme kriteri aşağıdaki gibidir:

$0,00 \leq a < 0,40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0,40 \leq a < 0,60$ ise ölçek düşük güvenilirliktedir.

$0,60 \leq a < 0,80$ ise ölçek oldukça güveniliridir.

$0,80 \leq a < 1,00$ ise ölçek yüksek derecede güveniliridir.

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi üç alt boyutun güvenilirliği de 0,60'dan büyük çıkmıştır. Bu durum Sağlık-Sen'in Türkiye genelinde sağlık çalışanları ile yaptığı tükenmişlik ölçümünün tutarlı ve istikrarlı sonuçlar ortaya çıkardığının göstergesidir.

1.5. Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi:

Veriler SPSS 15 paket programında değerlendirilmiştir.

2. Maslach Tükenmişlik Ölçeği

Tükenmişlik kavramı ilk olarak 1974 yılında Herbert Freudenberg tarafından “enerji, güç veya kaynaklar üzerindeki aşırı istekler, taleplerden dolayı tükenmeye başlamak” olarak tanımlanmış ve uzun süreli stres tepkisi olarak ele alınmıştır (Freudenberg, 1987; Basım ve Şeşen, 2006; Şahin ve ark., 2008). Tükenmişlikle ilgili çalışmaların öncüsü olan Maslach ise (1976) tükenmişliği “profesyonel bir kişinin mesleğinin özgün anlamı ve amacından kopması, hizmet verdiği insanlar ile artık gerçekten ilgilenemiyor olması” olarak tanımlamıştır. Maslach'ın Türkçeye uyarlanması 1996 yılında Ergin tarafından yapılmıştır. İngilizce'de “job burnout” ya da “staff burnout” olarak tanımlanan kavram Türkçe'de “tükenmişlik - tükeniş sendromu – mesleki tükenmişlik” kavramları ile ifade edilmektedir (Arı ve Bal, 2008).

Maslach tükenmişliğin yalnızca yorgunlu, yıpranma ve iş do-yumsuzluğundan kaynaklanmadığını; fiziksel bitkinlik, süregelen yor-gunluk, çaresizlik ve ümitsizlik, olumsuz kişilik algılaması, işe, aileye ve çevreye karşı olumsuz tutumlar içeren fiziksel, duygusal ve fiziksel bir sendrom olduğunu bildirmektedir. (Maslach ve Jackson, 1981) Tükenmişlik özellikle insana hizmet veren sektörlerde görülmektedir. Sağlık çalışanlarının tükenmişlik açısından en riskli gruplar arasında

yer aldığı bilinmektedir. En çok, doktorluk, hemşirelik, sosyal hizmet uzmanlığı, din adamlığı gibi sosyal yardıma dayalı mesleklere görülmektedir.

Ölçek “Duygusal Tükenme”, “Duyarsızlaşma” ve “Kişisel Başarı” olmak üzere üç boyutta incelenmektedir.

2.1. Duygusal Tükenme Boyutu

Maslach’ın tükenmişlik modeline göre duygusal tükenme, tükenmişliğin bireysel stres boyutunu temsil etmektedir. En önemli boyut olarak kabul edilen duygusal tükenme boyutu, aynı zamanda tükenmişliğin başlangıcı ve en net belirtisi olarak da görülmektedir. (Maslach ve arkadaşları, 2001)

İnsanlarla ilişkinin yoğun olduğu mesleklere, çalışanlar duygusal ve fiziksel açıdan kendilerini aşırı yorgun ve yıpranmış hissederler. Duygusal yönden yoğun iş temposu içerisinde olan bireyler, kendilerini zorlamakta ve diğer insanların yoğun talepleri altında ezilmektedirler. Duygusal tükenme de bu duruma bir tepki olarak ortaya çıkmaktadır. Duygusal açıdan tükenme yaşayan çalışanlar, kendilerini işlerine verememe ve kendilerini müşterilerine karşı eskisi kadar sorumlu hissetmeme gibi problemler yaşamaktadırlar.

Duygusal tükenmenin temel nedeni, aşırı iş yükü, işte yaşanan kişiler arası anlaşmazlıklar ve olumsuz çalışma koşullarıdır. Duygusal tükenme yaşayan kişiler, kendilerini bitkin ve kullanılmış hissederler, enerjilerini geri kazanmak için hiçbir kaynak bulamazlar ve bunların bir sonucu olarak hizmet verdikleri kişilere geçmişte olduğu kadar verici ve ilgili davranmadıklarını hissederler. Gergin ve engellenmişlik duygusu içerisinde olan bireylere ertesi gün işe gitme zorunluluğu kabus gibi gelmektedir. Bu durumu yaşayan bireyler, kendilerini yeni bir gün veya hizmet verilecek bir sonraki kişi için gerekli olan enerjiden mahrum hissederler.

2.2. Duyarsızlaşma Boyutu

Tükenmişlik sendromunun ikinci boyutu olan duyarsızlaş-

ma, tükenmişliğin kişiler arası iletişim boyutunu temsil etmektedir. Maslach'a göre duyarsızlaşma, tükenmişliğin üç boyutu arasındaki en problemlili boyuttur. Kişilerarası ilişkilerde meydana gelen bozulmalar, tükenmişliği bireysel bir problem olmaktan çıkarıp, örgüt geneline yayılan salgın bir hastalık haline getirmektedir.

Maslach'ın tükenmişlik modeline göre duygusal tükenme yaşayan kişi, kendisini diğer insanların sorunlarını çözmede yetersiz hissetmekte ve duyarsızlaşmayı bir kaçış yolu olarak görmektedir. Bireyin işi gereği karşılaştığı diğer insanlara ve işine karşı soğuk, ilgisiz, katı, hatta insancıl olmayan tutumlar geliştirmesi olarak tanımlanabilen duyarsızlaşma, işe yönelik idealizmde önemli ölçüde azalmaya işaret etmektedir.

Bu boyutta özellikle hizmet verilen kişiye yönelik tutumlarda olumsuz değişimler görülmektedir. Bazı nedenlerden dolayı şiddeti kişiden kişiye farklılık gösterebilen bu değişimler aşağıdaki şekillerde ortaya çıkabilir:

- √ Birey, insanlarla olan ilişkilerini işin yapılabilmesi için en az seviyeye indirebilir,
- √ Karşısındakine aşağılayıcı ve kaba davranışlar sergileyebilir,
- √ Hizmet verilen kişiye insan değil de birer nesnelermiş gibi davranabilir,
- √ Çalıştığı örgüte karşı mesafeli, umursamaz ve alaycı tavırlar takınabilir,
- √ Etrafındakilerin sürekli kendine kötülük yapacakları hissine kapılabilir,
- √ Aldırmazlık ve katı tutumlar sergileyebilir,
- √ İnsanları kafasında sınıflandırarak, onlara klişeleşmiş kalıplar dahilinde davranabilir.

Duyarsızlaşma, bir açıdan insanların kendilerini, tükenme ve hayal kırıklığından koruma ve yaşadıkları psikolojik gerginlikten bilinçli bir şekilde uzaklaştırabilmek için uyguladıkları bir savunma stratejisidir.

2.3. Kişisel Başarı

Literatürde, “Kişisel Başarı” kavramı “Kişisel başarıda düşme” veya “Düşük kişisel başarı hissi” olarak kullanılmaktadır, bunun nedeni tükenmişlikten bahsetmek için kişisel başarı düzeyinin düşük olmamasının gerekmesidir. Maslach’ın tükenmişlik modelinde bu boyut, tükenmişliğin kişisel gelişme boyutunu temsil etmektedir.

Maslach’a göre kişisel başarı, sorunun üstesinden başarı ile gelme ve kendini yeterli bulma olarak tanımlanırken, kişisel başarının düşmesi ise, kişinin kendisini içinde yetersiz ve başarısız bulması şeklinde ifade edilmektedir. Düşük kişisel başarı hissi tükenmişliğin bir parçasını oluşturmaktadır ve çoğu zaman diğer iki boyutun bir sonucu olarak görülmektedir. Bu görüşe göre, duygusal tükenme ve duyarsızlaşmaya neden olan örgütsel koşullar bir süre sonra çalışanların verimlilik ve etkinliğini negatif yönde etkilemektedir.

Maslach’ın tükenmişlik modelinin üçüncü boyutu olan düşük kişisel başarı, en yalın haliyle “kişinin kendisini olumsuz değerlendirme eğiliminde olması”nı ifade etmektedir. Bireyin başkaları hakkında geliştirdiği olumsuz düşünceler, bir süre sonra kendisi için de olumsuz düşünceler geliştirmesine neden olmaktadır. Düşük kişisel başarı hissi, yetersizlik, başarısızlık duygusu, düşük moral, verimlilikte ve üretkenlikte azalma, kişiler arası anlaşmazlıklar, sorunlarla başa çıkmada yetersizlik, kendine güven ve saygıda azalma gibi belirtiler içermektedir.

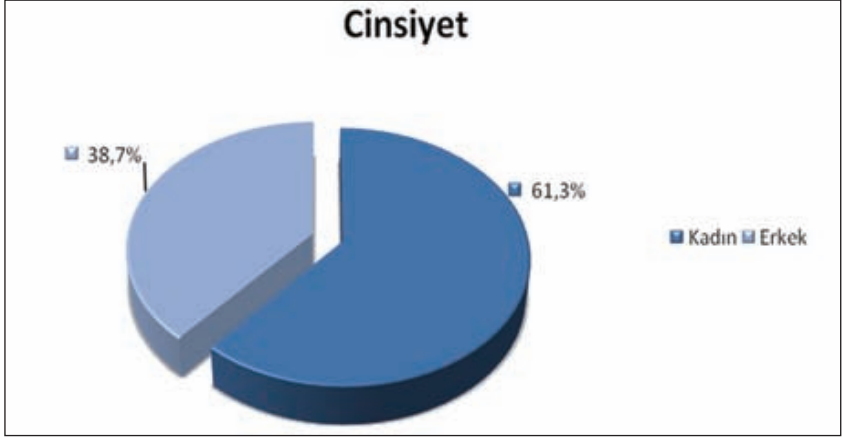
Tükenmişlik yaşayan kişi içinde ilerleyemediğini, boşuna çalıştığını, zaman harcadığını düşünerek, suçluluk ve yetersizlik duygularına kapılır, kendisini çaresiz hissederek yeteneklerini sorgulamaya başlar ve bu durum kişisel başarıda düşüşe neden olur.

Tükenmişlik sendromunun üç boyutu arasındaki farkı belirlemek çok önemlidir. Bu üç boyut, farklı sebeplerle ortaya çıkar ve farklı sonuçlar doğurur. Duygusal tükenme, işle ilgili aşırı yüklenme, manevi talepler ve olumsuz çalışma koşulları gibi gerekliliklerden kaynaklanırken, duyarsızlaşma ve kişisel başarıda düşme, genellikle otorite, sosyal destek, performans değerlendirme ve geribesleme gibi işten kaynaklanan eksiklikler dolayısıyla oluşmaktadır.

ARAŞTIRMANIN BULGULARI

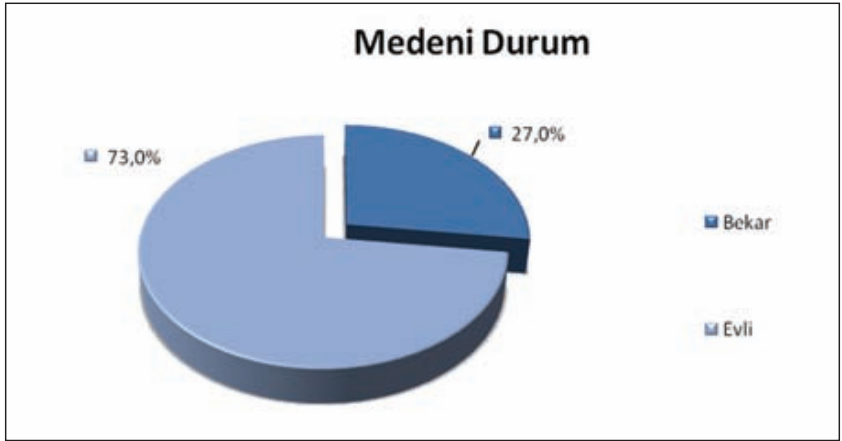
3.1. Demografik Veriler

3.1.1. Cinsiyet

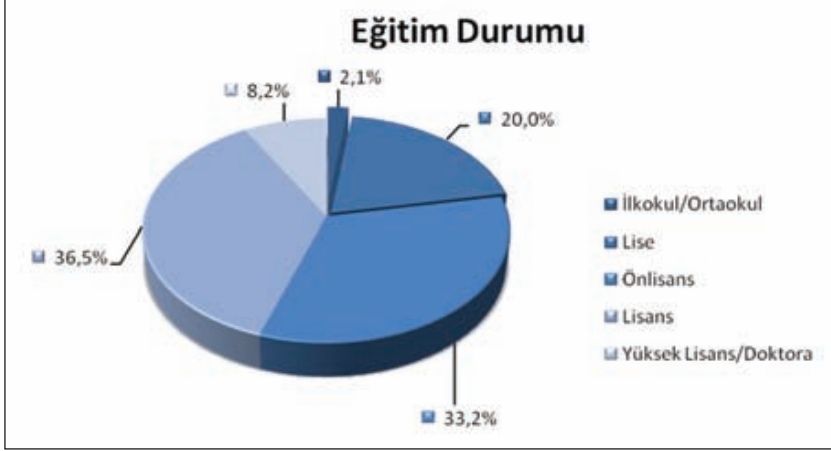
Katılımcıların %38,7'si erkek, %61,3'ü kadın olarak hesaplanmıştır.

3.1.2. Medeni durum

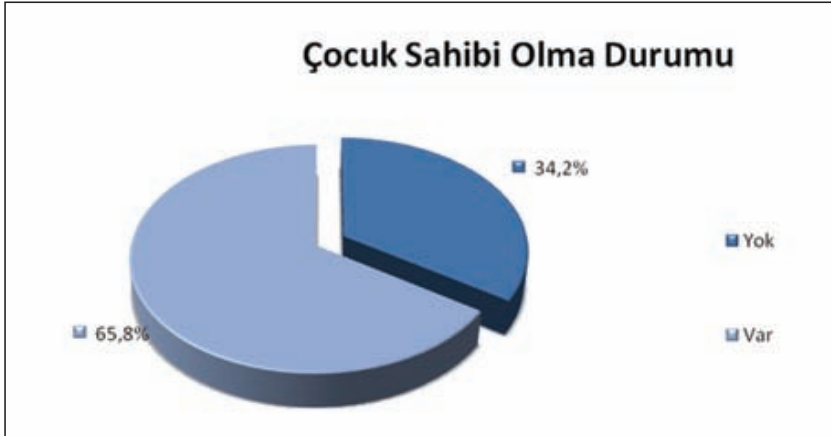
Araştırmaya katılanların %27'si bekar, %73'ü evli olduklarını belirtmişlerdir.

3.1.3. Eğitim Durumu

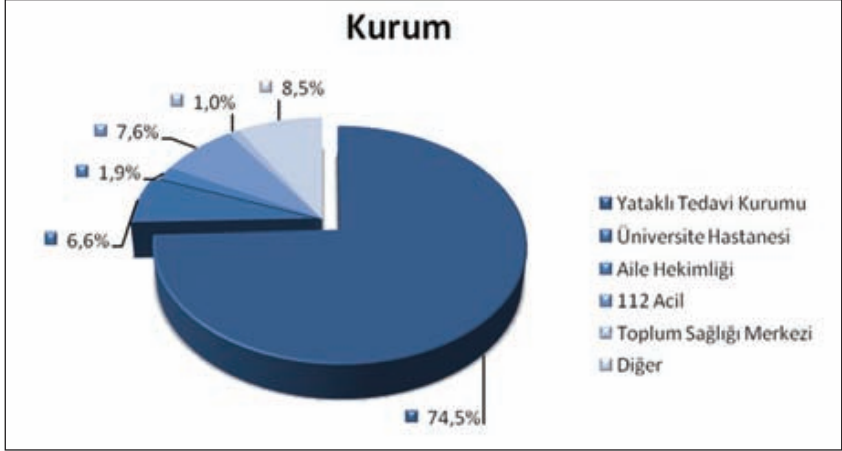
Katılımcıların %2,1'i ilkököl/ortaokul, %20'si lise, %33,2'si ön lisans, %36,5'i lisans ve %8,2'si yüksek lisans/doktora programlarından mezun olduklarını belirtmişlerdir.

3.1.4. Çocuk Sahibi Olma Durumu

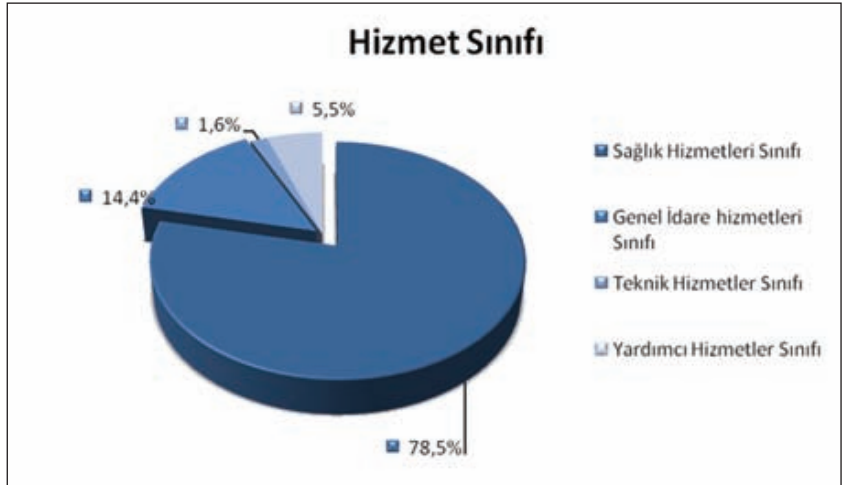
Araştırmaya katılanların %34,2'si çocuğunun olmadığını, %65,8'i çocuk sahibi olduklarını belirtmişlerdir.

3.1.5. Çalıştığı Kurum

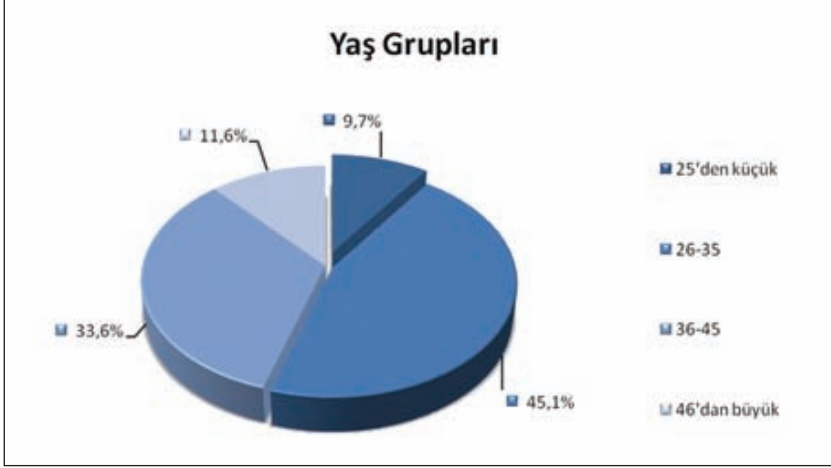
Katılımcıların %74,5'i Yataklı Tedavi Kurumu, %6,6'sı Üniversite Hastanesi, %1,9'u Aile hekimliği, %7,6'sı 112 Acil Servis, %1 Toplum Sağlığı Merkezi'nde çalıştıklarını belirtmişlerdir.

3.1.6. Hizmet Sınıfı

Katılımcıların %78,5'i Sağlık Hizmetleri Sınıfı, %14,4'ü Genel İdare Hizmetleri Sınıfı, %1,6'sı Teknik Hizmetler Sınıfı ve %5,5'i Yardımcı Hizmetler Sınıfı'ndan oluşmaktadır.

3.1.7. Yaş Dağılımı

Araştırmaya katılanların yaş dağılımları şöyledir: %9,7'si 25'den küçük, %45,1'i 26-35, %33,6'sı 36-45 ve %11,6'sı 46'dan büyük olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların genel yaş ortalaması ise 35,38'dir.

3.1.8. Mesleği İsteyerek Seçme Durumu

Katılımcıların %74,4'ü mesleği isteyerek seçtiklerini belirtirken, %25,6'sı mesleği istemeyerek seçtiklerini belirtmişlerdir.

3.1.9. Mesleği Değiştirmek İsteme Durumu

Fırsatınız olsa mesleğinizi değiştirir miydiniz sorusuna, katılımcıların %60,8'i evet, %39,2'si hayır cevabını vermişlerdir.

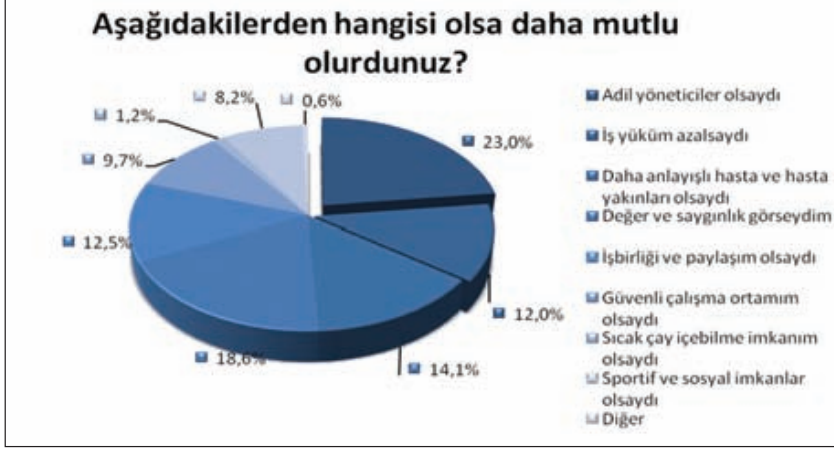
3.1.10. Çalıştığınız Hastaneyi/Sağlık Kuruluşunu Değiştirmek İsteme Durumu

Fırsatınız olsa, çalıştığınız hastaneyi/sağlık kuruluşunu değiştirir miydiniz sorusuna katılımcıların %55,5'i evet, %44,5'i hayır cevabını vermişlerdir.

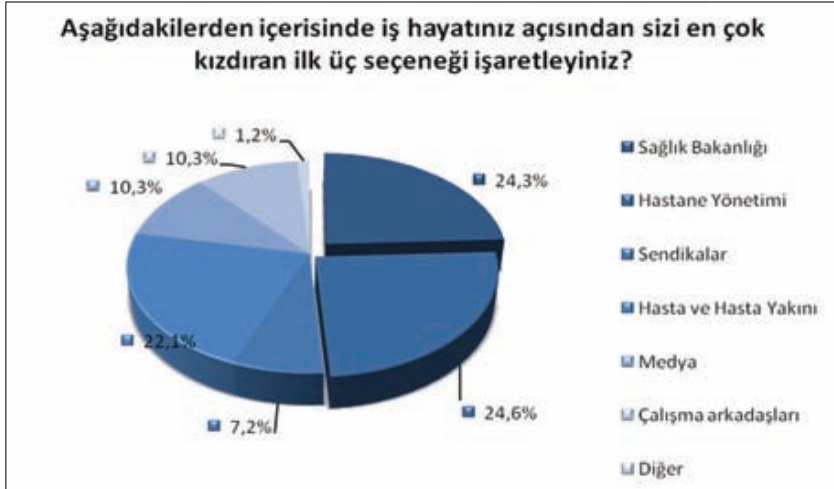
3.1.11. İş Hayatı Algısı Bulguları

Aşağıdakilerden hangi üç tanesi olsaydı daha mutlu olurdu?

Katılımcılara aşağıdakilerden hangi 3 tanesi olsaydı daha mutlu olurdu sorusu sorulmuştur. Katılımcıların verdikleri cevaplar arasında ilk sırada “Adil Yöneticiler olsaydı” %23 ile ilk sırada, Değer ve saygınlık görseydim” %18,6 ile ikinci sırada ve “Daha anlayışlı hasta ve hasta yakınları olsaydı” %14,1 ile üçüncü sırada yer almıştır.

3.1.12. Aşağıdakiler içerisinde iş hayatınız açısından sizi en çok kızdıran ilk üç seçeneği işaretleyiniz.

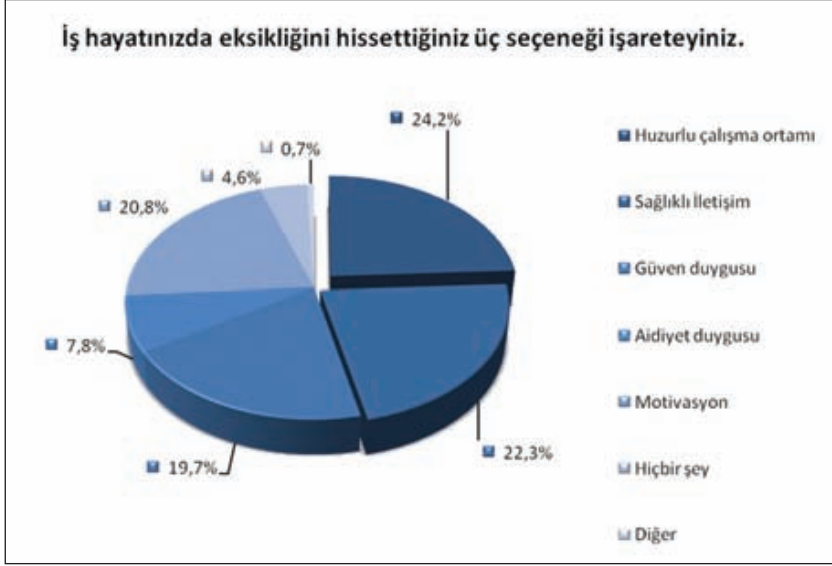
Katılımcılardan iş hayatı açısından kendilerini en çok kızdıran ilk 3 seçeneği işaretlemeleri istenmiştir. Katılımcıların verdikleri cevaplar arasında ilk sırada “Hastane Yönetimi” %24,6 ile ilk sırada, “Sağlık Bakanlığı” %24,3 ile ikinci sırada ve “Hasta ve Hasta Yakını” %22,1 ile üçüncü sırada yer almıştır.

3.1.13. Sağlık Bakanı olsaydınız, sağlıkta yapacağınız ilk icraatınız aşağıdakilerden hangisi olurdu?

Katılımcılara Sağlık Bakanı olsaydınız yapacağınız ilk icraat ne olurdu sorusu sorulmuştur. %45 ile “Döner sermaye dağılımı ve performans sistemini değiştirdim” ilk sırada yer alırken, %14,1 ile “Çalışanlarımla iletişim halinde olurdum” ikinci sırada ve %12,1 ile “Sözleşmelileri ve şirket elemanlarını kadroya alırdım” üçüncü sırada yer almıştır.

3.1.14. İş hayatınızda eksikliğini hissettiğiniz üç seçeneği işaretleyiniz.

Katılımcılar iş hayatınızda eksikliğini hissettiğiniz 3 şey sorusuna sırasıyla %24,2 ile “Huzurlu çalışma ortamı”, %22,3 ile “Sağlıklı iletişim” ve %20,8 ile “Motivasyon” cevaplarını vermişlerdir.

3.2. Maslach Tükenmişlik Ölçeği Bulguları

3.2.1. Tükenmişlik Ölçeği Puanlarının Ortalama ve Standart Sapmaları

Tablo 2. Tükenmişlik boyutları puan düzeyleri

Tükenmişliğin Boyutları	Puan Düzeyleri	Standart Sapma
Duygusal Tükenme Boyutu	23,96	7,675
Duyarsızlaşma Boyutu	9,51	3,784
Kişisel Başarı	28,90	5,617

Tükenmişlik ölçeğinden elde edilen puan ortalamaları, tükenmişlik ölçeği puanlarının yorumlama tablosuna göre değerlendirildiğinde, örneklemin duygusal tükenme ve duyarsızlaşma alt boyutları açısından orta, kişisel başarı alt boyutu açısından ise yüksek düzeyde tükenmişlik yaşadığını göstermektedir.

Tablo 3. Tükenmişlik Ölçeği Puanlarının Yorumlama Tablosu

	Tükenmişlik Düzeyleri		
	Düşük	Orta	Yüksek
Duygusal Tükenme Boyutu	0-16	17-26	27 ve üzeri
Duyarsızlaşma Boyutu	0-6	7-12	13 ve üzeri
Kişisel Başarı	39 ve üzeri	32-38	0-31

3.2.2. Tükenmişlik ve Cinsiyet İlişkisi

Tablo 4. Tükenmişlik ve Cinsiyet

Tükenmişliğin Boyutları	Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	p
Duygusal Tükenme Boyutu	Kadın	650	24,8262	7,45705	0,000
	Erkek	410	22,6049	7,82729	
Duyarsızlaşma Boyutu	Kadın	650	9,6262	3,81267	0,229
	Erkek	410	9,3390	3,73639	
Kişisel Başarı	Kadın	650	28,4015	5,55990	0,000
	Erkek	410	29,6951	5,62367	

Sağlık çalışanlarının oluşturduğu örnekleme, kadın ve erkeklerin tükenmişlik düzeylerinde farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Cinsiyete göre duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı ortalamaları tabloda verilmiştir.

Kadın sağlık çalışanlarının Duygusal Tükenmeyi erkek sağlık çalışanlarından daha yoğun yaşadığı görülmektedir. Gerçekten de istatistiksel olarak test edildiğinde $p=0,000$ olmak üzere duygusal tükenme alt boyutunun cinsiyetler arası farklılık gösterdiği ve kadınların duygusal tükenmeyi erkeklerden daha fazla yaşadığı görülmektedir.

Buna karşılık Duyarsızlaşma Boyutunda cinsiyetler arasında bir fark görülmemektedir.

Kişisel başarı boyutlarında yine $p=0,000$ olmak üzere cinsiyetler arasında farklılık bulunmaktadır. Tablodan da görüleceği gibi kadın çalışanların kişisel başarı düzeyleri erkek çalışanlardan anlamlı düzeyde düşüktür.

3.2.3. Tükenmişlik ve Yaş İlişkisi

Tablo 5. Tükenmişlik ve Yaş Grupları

	Yaş Grupları	N	Ortalama	Standart Sapma	p
Duygusal Tükenme Boyutu	25'den küçük	101	24,8614	8,25837	0,000
	26-35	468	24,8440	7,82376	
	36-45	348	23,5345	7,26775	
	46'dan büyük	120	21,1917	7,18226	
Duyarsızlaşma Boyutu	25'den küçük	101	11,4950	4,43537	0,000
	26-35	468	9,9765	3,65854	
	36-45	348	8,8362	3,50696	
	46'dan büyük	120	8,0167	3,40287	
Kişisel Başarı	25'den küçük	101	26,8416	5,78400	0,000
	26-35	468	28,1774	5,44316	
	36-45	348	29,6782	5,40518	
	46'dan büyük	120	31,3167	5,44025	

Sağlık çalışanlarının oluşturduğu örnekleme, yaş gruplarına göre tükenmişlik düzeylerinde farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Yaş gruplarına göre duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı ortalamaları tabloda verilmiştir.

Tabloda da görüldüğü gibi üç alt boyutta da yaş grupları açısından anlamlı farklılık bulunmuştur. Duygusal tükenme ve Duyarsızlaşma alt boyutları ortalamalarına bakıldığında yaş ilerledikçe ortalamaların düştüğü görülmektedir. Yaş ilerledikçe tükenmişlik düzeyleri düşmektedir. Bununla birlikte kişisel başarı boyutunda yaş ilerledikçe, kişisel başarı ortalamasının da yükseldiği, yani kişinin başarı açısından tatmin olduğu görülmektedir.

3.2.4. Tükenmişlik ve Medeni Durum İlişkisi

Tablo 6. Tükenmişlik ve Medeni Durum

	Medeni Durum	N	Ortalama	Standart Sapma	p
Duygusal Tükenme Boyutu	Bekar	286	24,2867	7,74789	0,425
	Evli	772	23,8627	7,65480	
Duyarsızlaşma Boyutu	Bekar	286	10,2308	4,07076	0,000
	Evli	772	9,2539	3,64370	
Kişisel Başarı	Bekar	286	28,1084	5,81518	0,005
	Evli	772	29,2047	5,51447	

Sağlık çalışanlarının oluşturduğu örneklemede, medeni duruma göre tükenmişlik düzeylerinde farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Medeni duruma göre duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı ortalamaları tabloda verilmiştir.

Duygusal Tükenme Boyutunda medeni durum açısından bakıldığında $p=0,425$ olmak üzere istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Duyarsızlaşma boyutu medeni durum açısından $p=0,000$ olmak üzere istatistiksel olarak farklılık göstermektedir. Bekar sağlık çalışanı duyarsızlaşma boyutu ortalaması evli olanlardan daha yüksek bulunmuştur.

3.2.5. Tükenmişlik ve Eğitim Durumu İlişkisi

Tablo 7. Tükenmişlik ve Eğitim Durumu

		N	Ortalama	Standart Sapma	p
Duygusal Tükenme Boyutu	İlkokul/ortaokul	22	22,3182	8,28876	0,008
	Lise	211	22,5782	7,96285	
	Ön lisans	350	23,9029	7,53040	
	Lisans	385	24,9221	7,35974	
	Yüksek lisans/doktora	87	23,9195	8,46500	
Duyarsızlaşma Boyutu	İlkokul/ortaokul	22	10,0455	4,47722	0,001
	Lise	211	9,2038	3,76591	
	Ön lisans	350	9,0286	3,59390	
	Lisans	385	10,1351	3,89477	
	Yüksek lisans/doktora	87	9,4253	3,63328	
Kişisel Başarı	İlkokul/ortaokul	22	29,6364	6,31359	0,571
	Lise	211	28,3318	6,40267	
	Ön lisans	350	28,9886	5,56492	
	Lisans	385	29,0312	5,13252	
	Yüksek lisans/doktora	87	29,0575	5,42037	

Sağlık çalışanlarının oluşturduğu örnekleme, eğitim durumuna göre tükenmişlik düzeylerinde farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Eğitim durumuna göre duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı ortalamaları tabloda verilmiştir.

Eğitim durumu duygusal tükenme alt boyutuyla incelendiğinde $p=0,008$ olmak üzere eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir. Tablo incelendiğinde duygusal tükenme boyutunun eğitim düzeyi arttıkça yükseldiği söylenebilir.

Duyarsızlaşma alt boyutu ile eğitim arasında $p=0,001$ olmak üzere anlamlı farklılık bulunmuştur.

Kişisel başarı alt boyutunda ise $p=0,571$ olmak üzere eğitim durumu açısından bir farklılık bulunamamıştır.

3.2.6. Tükenmişlik ve Çocuk Sahibi Olma Durumu İlişkisi

Tablo 8. Tükenmişlik ve Çocuk Sahibi Olma Durumu

	Çocuk sahibi olma	N	Ortalama	Standart Sapma	p
Duygusal Tükenme Boyutu	Yok	363	25,0083	7,94160	0,001
	Var	697	23,4247	7,48161	
Duyarsızlaşma Boyutu	Yok	363	10,5069	4,07889	0,000
	Var	697	8,9986	3,51495	
Kişisel Başarı	Yok	363	27,9311	5,64788	0,000
	Var	697	29,4075	5,53856	

Sağlık çalışanlarının oluşturduğu örnekleme, çocuk sahibi olma durumuna göre tükenmişlik düzeylerinde farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Çocuk sahibi olma durumuna göre duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı ortalamaları tabloda verilmiştir.

Çocuk sahibi olmayanlarda duygusal tükenme($p=0,001$) ve duyarsızlaşma($p=0,000$) boyutları çocuk sahibi olanlara oranla daha yüksek gözlenmiştir. Buna karşın kişisel başarı boyutunda ise, çocuk sahibi olanların kişisel başarı ortalamaları ($p=0,000$) anlamlı düzeyde yüksek çıkmıştır.

3.2.7. Tükenmişlik ve Çalıştığı Kurum İlişkisi

Tablo 9. Tükenmişlik ve Çalıştığı Kurum

		N	Ortalama	Standart Sapma	p
Duygusal Tükenme Boyutu	Yataklı Tedavi Kurumu	784	24,3406	7,76261	0,000
	Üniversite Hastanesi	69	25,5942	7,17290	
	Aile Hekimliği	20	23,2500	4,27816	
	112 Acil	80	23,4875	8,61849	
	Toplum Sağlığı Merkezi	11	19,1818	3,84235	
	Diğer	89	20,3371	6,18823	
Duyarsızlaşma Boyutu	Yataklı Tedavi Kurumu	784	9,5931	3,82424	0,001
	Üniversite Hastanesi	69	10,3623	4,44896	
	Aile Hekimliği	20	7,7000	1,94936	
	112 Acil	80	10,0250	3,59668	
	Toplum Sağlığı Merkezi	11	8,0909	3,80669	
	Diğer	89	8,3371	3,02994	
Kişisel Başarı	Yataklı Tedavi Kurumu	784	28,8508	5,55221	0,008
	Üniversite Hastanesi	69	27,5507	5,65045	
	Aile Hekimliği	20	31,5500	4,48946	
	112 Acil	80	29,6375	5,08471	
	Toplum Sağlığı Merkezi	11	32,9091	4,63583	
	Diğer	89	28,6854	6,67866	

Sağlık çalışanlarının oluşturduğu örnekleme, çalıştığı kuruma göre tükenmişlik düzeylerinde farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Çalıştığı kuruma göre duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı ortalamaları tabloda verilmiştir.

Her üç tükenmişlik boyutta da çalıştığı kuruma göre tükenmişlik düzeyleri test edildiğinde, anlamlı farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Üniversite Hastanelerinde tükenmişliğin her üç boyutta da diğer kurumlardan daha yüksek olduğu görülmektedir.

3.2.8. Tükenmişlik ve Nöbet Sayısı İlişkisi

Tablo 10. Tükenmişlik ve Nöbet Sayısı

		Duygusal Tükenme Boyutu	Duyarsız laşma Boyutu	Kişisel Başarı
Aylık Nöbet Sayısı	Pearson Correlation	,189(**)	,197(**)	-,016
	P	,000	,000	,611
	N	1049	1049	1049

Sağlık çalışanlarının oluşturduğu örnekleme, nöbet sayısına göre tükenmişlik düzeylerinde farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Nöbet sayısına göre duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı ortalamaları tabloda verilmiştir.

Aylık tutulan nöbet sayısına göre tükenmişlik arasındaki ilişkiye bakıldığında, Duygusal tükenme($p=0,000$, $r =18,9$) ve duyarsızlaşma($p=0,000$, $r =19,7$) boyutlarında nöbet sayısı arttıkça, duygusal tükenmenin de arttığı görülmektedir.

3.2.9. Tükenmişlik ve Hizmet Sınıfı İlişkisi

Tablo 11. Tükenmişlik ve Hizmet Sınıfı

		N	Ortalama	Standart Sapma	p
Duygusal Tükenme Boyutu	Sağlık hizmetleri sınıfı	831	24,7485	7,52958	0,000
	Genel idare hizmetleri sınıfı	153	21,3203	7,23174	
	Teknik hizmetler sınıfı	17	16,0000	6,82825	
	Yardımcı hizmetler sınıfı	58	21,8793	7,92526	
Duyarsızlaşma Boyutu	Sağlık hizmetleri sınıfı	831	9,7726	3,81879	0,000
	Genel idare hizmetleri sınıfı	153	8,6275	3,40835	
	Teknik hizmetler sınıfı	17	7,1765	2,50588	
	Yardımcı hizmetler sınıfı	58	8,7241	3,82418	
Kişisel Başarı	Sağlık hizmetleri sınıfı	831	28,7268	5,29867	0,205
	Genel idare hizmetleri sınıfı	153	29,3660	6,67256	
	Teknik hizmetler sınıfı	17	30,7647	6,83309	
	Yardımcı hizmetler sınıfı	58	29,5862	6,55084	

Sağlık çalışanlarının oluşturduğu örnekleme, hizmet sınıfına göre tükenmişlik düzeylerinde farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Hizmet sınıfına göre duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı ortalamaları tabloda verilmiştir.

Hizmet sınıfına göre tükenmişlik incelendiğinde, Duygusal Tükenme ve duyarsızlık boyutlarında hizmet sınıfı açısından bakıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu gözlenmektedir. Her iki alt boyutta da en çok tükenmişlik yaşayanların Sağlık Hizmetleri Sınıfında çalışan grup olması dikkat çekicidir. Kişisel Başarı boyutunda, istatistiksel olarak anlamlılık çıkmamakla birlikte, kişisel başarı düzey ortalamasının en düşük grubunu yine Sağlık Hizmetleri Sınıfında çalışan sağlık çalışanları olması diğer dikkate değer bir husustur.

3.2.10. Tükenmişlik ve Haftalık Çalışma Süresi İlişkisi

Tablo 12. Tükenmişlik ve Haftalık Çalışma Süresi

		Duygusal Tükenme Boyutu	Duyarsızlaşma Boyutu	Kişisel Başarı
Haftalık Çalışma Süresi (Saat)	Pearson Correlation	,142(**)	,104(**)	-,009
	p	,000	,001	,772
	N	982	982	982

Sağlık çalışanlarının oluşturduğu örnekleme, haftalık çalışma süresine göre tükenmişlik düzeylerinde farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Haftalık çalışma süresine göre duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı ortalamaları tabloda verilmiştir.

Haftalık çalışma süresine göre tükenmişlik arasındaki ilişkiye bakıldığında, Duygusal tükenme($p=0,000$, $r =14,2$) ve duyarsızlaşma($p=0,001$, $r =10,4$) boyutlarında haftalık çalışma süresi arttıkça, duygusal tükenmenin de arttığı görülmektedir.

3.2.11. Tükenmişlik ve Mesleği İsteyerek Seçme Durumu İlişkisi

Tablo 13. Tükenmişlik ve Mesleği İsteyerek Seçme Durumu

	Mesleği isteyerek mi seçtiniz	N	Ortalama	Standart Sapma	p
Duygusal Tükenme Boyutu	Evet	777	22,8764	7,55360	0,000
	Hayır	268	27,2388	7,04047	
Duyarsızlaşma Boyutu	Evet	777	9,2291	3,69124	0,000
	Hayır	268	10,2948	3,91277	
Kişisel Başarı	Evet	777	29,2304	5,67865	0,001
	Hayır	268	27,9478	5,39499	

Sağlık çalışanlarının oluşturduğu örneklemede, mesleği isteyerek seçme durumuna göre tükenmişlik düzeylerinde farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Mesleği isteyerek seçme durumuna göre duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı ortalamaları tabloda verilmiştir.

Mesleği isteyerek seçme durumuna göre tükenmişlik incelendiğinde, Duygusal Tükenme ($p=0,000$) ve Duyarsızlaşma ($p=0,000$) Boyutlarında mesleği isteyerek seçmeyenlerin tükenmişlik düzeylerinin, isteyerek seçenlere oranla daha yüksek olduğu ve istatistiksel olarak da anlamlılık çıktığı gözlenmiştir.

Kişisel Başarı boyutunda da, $p=0,001$ olmak üzere; mesleği isteyerek seçenlerin ortalaması istemeyerek seçenlerden anlamlı düzeyde yüksek çıkmıştır. Bu bağlamda mesleği isteyerek seçmenin kişisel başarıyı artırdığı, tükenmişliği ise düşürdüğü söylenebilir.

3.2.12. Tükenmişlik ve Mesleği Değiştirmek İsteme Durumu İlişkisi

Tablo 14. Tükenmişlik ve Mesleği Değiştirmek İsteme Durumu

	Mesleği değiştirmek isteme	N	Ortalama	Standart Sapma	p
Duygusal Tükenme Boyutu	Evet	631	26,2425	7,31317	0,000
	Hayır	406	20,6502	6,88572	
Duyarsızlaşma Boyutu	Evet	631	10,0254	3,87249	0,000
	Hayır	406	8,7414	3,49244	
Kişisel Başarı	Evet	631	28,2662	5,26553	0,000
	Hayır	406	29,9236	6,00342	

Sağlık çalışanlarının oluşturduğu örnekleme, mesleği değiştirmek istemesine göre tükenmişlik düzeylerinde farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Mesleği değiştirmek istemesine göre duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı ortalamaları tabloda verilmiştir.

Mesleği değiştirmek isteme durumuna göre tükenmişlik incelendiğinde, Duygusal Tükenme ($p=0,000$) ve Duyarsızlaşma ($p=0,000$) Boyutlarında mesleği değiştirmek isteyenlerin tükenmişlik düzeylerinin, istemeyenlere oranla daha yüksek olduğu ve istatistiksel olarak da anlamlılık çıktığı gözlenmiştir.

Kişisel Başarı boyutunda da, $p=0,001$ olmak üzere; mesleği değiştirmek istemeyenlerin ortalaması isteyenlerin ortalamasından anlamlı düzeyde yüksek çıkmıştır. Bu bağlamda mesleğinden memnun olanların, mesleğini sevenlerin kişisel başarı oranlarının yüksek, tükenmişliklerinin düşük olduğu söylenebilir.

3.2.13. Tükenmişlik ve Çalıştığı Kurumu Değiştirmek İsteme Durumu İlişkisi

Tablo 15. Tükenmişlik ve Çalıştığı Kurumu Değiştirmek İsteme Durumu

	Çalıştığı kurumu değiştirmek isteme	N	Ortalama	Standart Sapma	p
Duygusal Tükenme Boyutu	Evet	569	26,4446	7,33054	0,000
	Hayır	457	21,0985	6,95231	
Duyarsızlaşma Boyutu	Evet	569	10,2179	3,90535	0,000
	Hayır	457	8,6521	3,41041	
Kişisel Başarı	Evet	569	28,6555	5,35475	0,069
	Hayır	457	29,2932	5,85098	

Sağlık çalışanlarının oluşturduğu örneklemede, çalıştığı hastane/ sağlık kuruluşunu değiştirmek istemesine göre tükenmişlik düzeylerinde farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Çalıştığı hastaneyi değiştirmek istemesine göre duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı ortalamaları tabloda verilmiştir.

Çalıştığı kurumu değiştirmek isteme durumuna göre tükenmişlik incelendiğinde, Duygusal Tükenme ($p=0,000$) ve Duyarsızlaşma ($p=0,000$) Boyutlarında Çalıştığı kurumu değiştirmek isteyenlerin tükenmişlik düzeylerinin, istemeyenlere oranla daha yüksek olduğu ve istatistiksel olarak da anlamlılık çıktığı gözlenmiştir.

Kişisel Başarı boyutunda $p=0,069$ olmak üzere; çalıştığı kurumu değiştirmek isteme durumuna göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sağlık Çalışanları Tükenmişlik Araştırması'nda ortaya çıkan temel sonuç ve öneriler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Katılımcıların %60,8'i, "Fırsatım olsa mesleğimi değiştirdim." cevabını vermişlerdir. Mesleği isteyerek seçenlerde bile, bu oran %50,7'dir. Bu sonuç bize, sağlık çalışanlarının zor şartlar altında çalıştıklarını, isteyerek başladıkları mesleklerinden zamanla soğuduklarını göstermektedir. Burada, sonucu meslek bazında incelediğimizde, mesleği en yüksek oranda değiştirmek isteyen grup %69,1 ile hemşirelerdir. Bu grubu, %62,3 ile ebeler takip etmektedir. Bu bilgiden hareketle, çalışma şartlarında meslek bazında değişiklikler yapılması, sağlık hizmetlerindeki kaliteyi artıracak ve çalışanların daha iyi koşullarda çalışmasını mümkün kılacaktır.
- Katılımcıların %55,5'i "Fırsatım olsa çalıştığım kurumu değiştirdim." cevabını vermişlerdir. Bu durum sağlık çalışanlarının çalıştıkları kurum yönetiminden memnun olmadıklarına işaret etmektedir. Bu sorunun detayları araştırılarak, yönetimin eksiklikleri tespit edilmeli, kurum yöneticilerine yöneticilik, iletişim, işletme gibi konularda eğitim verilmesi kurum işletmeleri için faydalı olacaktır.
- Bir önceki maddeyle bağlantılı olarak, katılımcılar "Sizi en çok kızdıran şey nedir?" sorusuna, %24,6 ile ilk sırada "Hastane Yönetimi" cevabını vermişlerdir. Bunu %24,3 ile "Sağlık Bakanlığı", %22,1 ile "Hasta ve Hasta Yakınları" seçenekleri izlemektedir. Sağlık Bakanlığının politikalarını yeniden gözden geçirmesi, sağlık çalışanlarının Bakanlığa neden öfkeli olduğunun tespiti için çeşitli araştırmalar yapılmalıdır.

- Katılımcıların %45'i, "Döner sermaye dağılımı ve performans sistemi" 'nden memnun olmadıklarını belirtmişlerdir.
- Katılımcılara, eksikliğini hissettikleri 3 şey sorulmuştur. Verilen cevaplar sırasıyla şöyledir: %24,2 ile "huzur", %22,3 ile "sağlıklı iletişim" ve %19,7 ile "güven duygusu". Çalışanların eksikliğini hissettikleri bu değerlerin nedenleri (mobbing, sağlıkta şiddet, yönetici ve hastalarla sağlanamayan iletişim, ağır çalışma koşulları, iş stresi vb) incelenmeli ve çalışanların huzur ve güven ortamında çalışabilmeleri için gerekli çalışmalar yapılmalı, sorumlu yetkililerce imkanlar sağlanmalıdır.
- Örneklemin, duygusal tükenme (23,96 ortalama) ve duyarsızlaşma (9,51 ortalama) alt boyutları açısından orta, kişisel başarı (28,90 ortalama) alt boyutu açısından ise yüksek düzeyde tükenmişlik yaşadığını göstermektedir.
- Kadın çalışanlar, erkek çalışanlardan daha yüksek oranda tükenmişlik yaşamaktadırlar. Buna karşın, yaş ilerledikçe tükenmişlik azalmaktadır.
- Eğitim durumu yükseldikçe, tükenmişlik artmaktadır.
- Tükenmişlik boyutları çalıştığı kuruma göre incelendiğinde, üniversite hastanesi çalışanlarının diğer gruplardan daha yüksek derecede tükenmişlik yaşadığı görülmektedir. Bu durum incelenmeli, kurum bazında iyileştirmeler yapılmalıdır.
- Haftalık çalışma süresindeki ve nöbet sayısındaki artış, tükenmişliği artırmaktadır. Tükenmişliği ortadan kaldırmak için çalışma saatleri ve nöbet sayılarında düzenlemeler yapılmalıdır.
- Tükenmişlik boyutları hizmet sınıfına göre incelendiğinde, sağlık hizmetleri sınıfı çalışanlarının diğer gruplardan daha yüksek derecede tükenmişlik yaşadığı görülmektedir. Daha önce de belirttiğimiz gibi hizmet sınıfı/meslek bazında düzenlemeler yapılmalıdır.
- Mesleği istemeyerek seçenlerde ve çalıştığı kurumu değiştirmek isteyenlerde, yüksek düzeyde tükenmişlik yaşanmaktadır.

Sağlık alışanları Sosyo-Demografik Durum Belirleme ve Tükennmişlik Araştırması

48

SAğLIK ALIřANLARININ SOSYO-DEMOGRAFİK DURUMLARINI BELİRLEME ARAşTIRMASI

ARAŞTIRMANIN DETAYLARI

4.1. Araştırmanın Amacı

İnsan hayatında önemli bir yere sahip olan çalışma yaşamı, günümüzde bireyin hayatını sürdürebilmesi için sağladığı ekonomik kazancın yanı sıra; kişinin toplumda belli bir yer ve rol sahibi olabilmesi için gerekli olan temel toplumsal kurumların başında gelir. (Baysal 1993).

Sağlık Çalışanlarının Sosyo-Demografik Durumlarını Belirleme Araştırması'nın amacı, sağlık personelinin ekonomik, sağlık, sosyal özelliklerini belirlemek, yaşam kalitesini ve yaşam memnuniyetlerini ölçmektir. Ayrıca, sosyo-demografik yapıda görülen değişimlerin çalışma hayatına ve yaşam kalitesine/memnuniyetine nasıl yansıdığını ve ne yönde yansıdığını belirlemek, belirlenen sonuçlar doğrultusunda her anlamda daha iyi bir yaşam için ne tür önlemler alınmalı, ne tür faaliyetler gerçekleştirilmeli sorularına da yanıt aranacaktır.

Kalkınma ve yaşam kalitesinin yükselmesi, bütün toplumların temel amacıdır. Bu amacın, sağlık personeli tarafından ne seviyede yakalandığını veya gerçekleştiğini tespit etmek, araştırmanın temel amacıdır.

Bilindiği gibi sosyal ve ekonomik açıdan memnun olan bir bireyin, iş verimliliği ve iş doyumunu da yüksek olacaktır. İş doyumunu artırmak için ne tür stratejiler geliştirilebileceğine, araştırma sonuçlarına göre karar verilecek ve uygulama yapılacaktır.

4.2. Önem ve Gereçekler:

Kuşkusuz hizmet sektörlerinin içinde en önemlisi sağlık sektörüdür. Personel yaşam kalitesinin yüksekliğinin, kurumların başarısını artıracığı, günümüz rekabet koşullarında kabul görmüş bir gerçektir. Bu bağlamda, çalışanların yaşam koşullarını ve hayattan memnu-

niyetlerini etkileyen değişkenleri bulmak, hem bireyin kendi yaşam doyumu, hem kurumun başarısı ve hem de müşteri yani hasta memnuniyeti açısından son derece önemlidir. Bu açıdan ele alındığında, verilen sağlık hizmetlerinin kalitesindeki artışın da, çalışanın yaşam kalitesi ve memnuniyeti ile doğru orantılı olduğunu söylemek mümkün olacaktır.

Sendikalar, çalışanların sadece ekonomik haklarını değil; sosyal, kültürel ve psikolojik haklarını da karşılamak adına girişimlerde bulunmaktadır. Bu anlamda öncelikle çalışanların sosyal, kültürel, ekonomik ve sağlık anlamında da olmak üzere yaşam koşullarını belirlemek ve tüm bunlardan yola çıkarak çalışanın düşüncelerinin, sorunlarının yönetim tarafından bilinmesi ve çözümler üretilmesi personel motivasyonunu artıracaktır. Motivasyonu yüksek personel, daha verimli çalışır, hata payını en aza indirir, iş doyumuna ulaşır, bu da hizmete yansır. Kalkınma ve yaşam kalitesinin yükseltilmesi, bütün toplumların başlıca amacıdır. Ancak, bu amacın ne seviyede gerçekleştiğini tespit etmek kolay değildir. Araştırma, Türkiye genelinde çalışan sağlık çalışanlarının yaşam kalitesini, yaşam ve çalışma memnuniyetlerinin ne düzeyde olduğunu ve bunları etkileyen faktörlerin neler olduğunu belirlemek adına büyük önem taşımaktadır.

Bu çalışmayla, sağlık çalışanlarının sosyal yapısı incelenerek, yaşam kalitelerini yükseltebilecek faktörler tespit edilecektir. Alınacak önlemlerle ve geliştirilecek yeni yöntemlerle, sağlık çalışanlarının yaşam memnuniyetlerini etkileyen özellikler tespit edilebilecektir. Çalışan yaşam memnuniyeti, iş davranışlarını etkileyeceği için çalışanların sağladıkları doyumun hangi düzeyde ve ne tür değişkenlerin etkisiyle gerçekleştiğinin bilinmesi ve üye çalışanları yakından tanımak, ruhsal ve fiziksel sağlıklarını korumak oldukça önemlidir.

5. GEREÇ VE YÖNTEM

5.1.Hedef Kitle:

Bu projenin nihai faydalanıcısı, Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanları Sendikası'nın farklı birim ve kategorilerde çalışan üyeleridir.

5.2. Veri Toplama Teknikleri:

Sağlık Çalışanlarının Sosyo-Demografik Durumlarını Belirleme Araştırması'nda, veri toplama tekniği olarak, yüz yüze anket metodu kullanılmıştır.

5.3. Örneklem:

Araştırma çalışmasında, nicel araştırma teknikleri kullanılmıştır. İstatistiksel olarak Türkiye sağlık çalışanlarının evrenini temsil edebilecek bir örneklem kullanılmıştır. TÜİK NUTS 1 Bölgeleme sistemi esas alınarak çok aşamalı, tabakalı tesadüfi örneklem metodu ile araştırmanın örnekleme oluşturulmuş ve 1396 ile yüz yüze görüşme metoduyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya Aydın, Balıkesir, Bayburt, Burdur, Elazığ, Gaziantep, İstanbul, Kahramanmaraş, Karaman, Kırşehir, Malatya, Manisa, Mardin, Muğla, Nevşehir, Ordu, Samsun, Siirt, Tokat, Trabzon ve Yalova olmak üzere toplam 21 il katılmıştır.

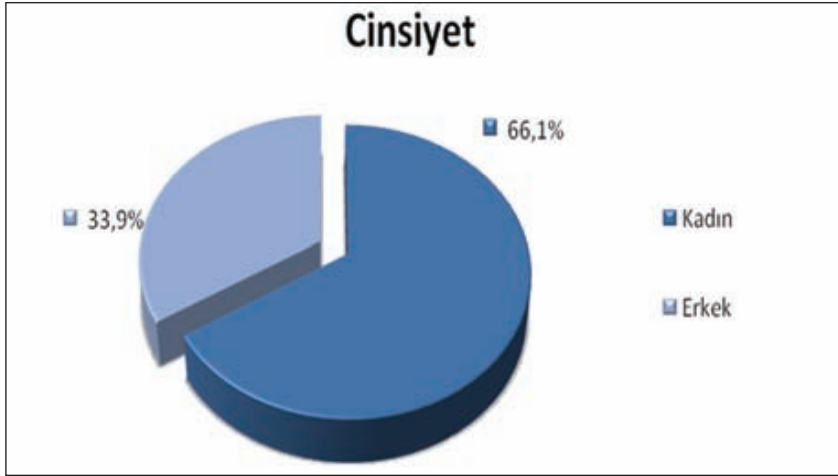
ARAŞTIRMANIN BULGULARI

6.1. Demografik Özellikler

6.1.1. Cinsiyet

Tablo 16. Cinsiyet

	f	%
Kadın	923	66,1
Erkek	473	33,9
Toplam	1396	100,0

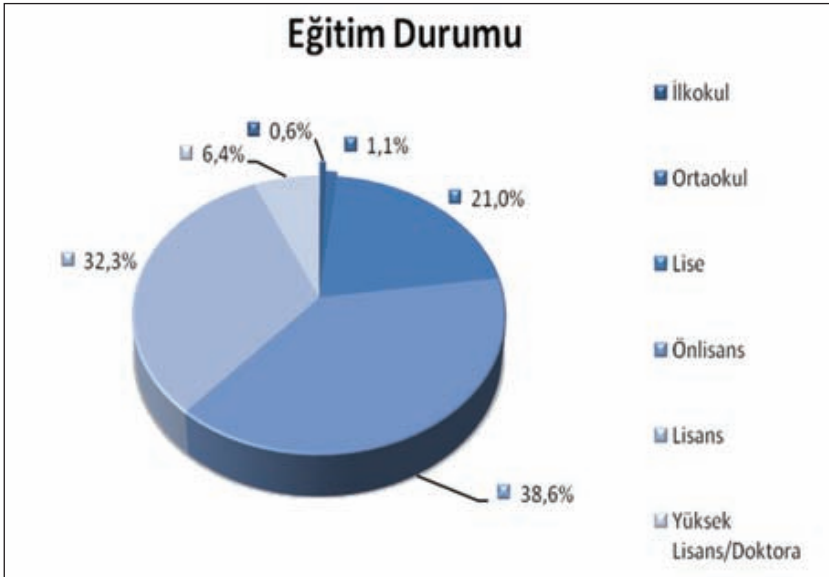

Araştırmaya katılan sağlık personelinin %66,1'i kadın ve %33,9'u erkek katılımcılardan oluşmaktadır. Ayrıca katılımcıların yaş ortalaması $34,75 \pm 7,37$ olarak hesaplanmıştır.

6.1.2. Eğitim Durumu

Tablo 17. Eğitim Durum

	f	%
İlkokul	9	,6
Ortaokul	15	1,1
Lise	293	21,0
Ön lisans	539	38,6
Lisans	450	32,3
Yüksek Lisans/Doktora	89	6,4
Toplam	1395	100,0
Cevap vermeyen	1	,1
Toplam	1396	

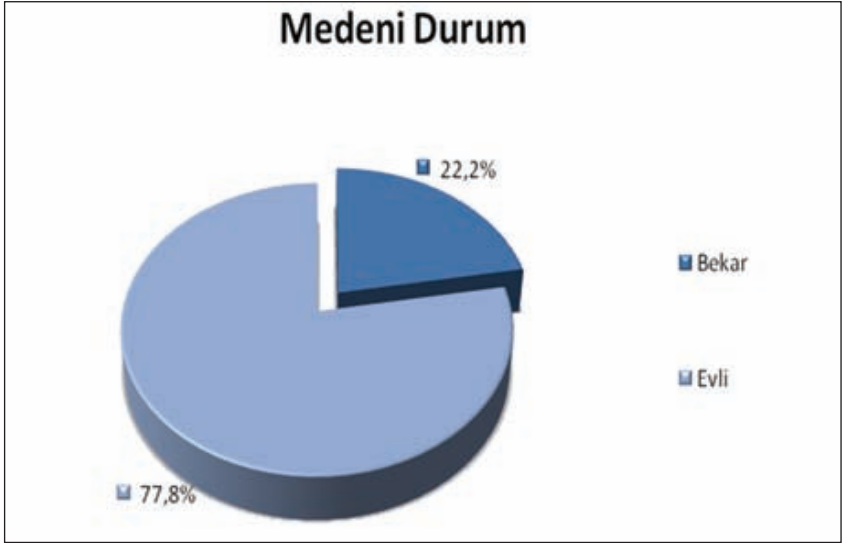

Katılımcıların eğitim durumu incelendiğinde, %38,6'sı Ön lisans, %32,3'ü Lisans, %21'i Lise, %6,4'ü Yüksek Lisans/Doktora, %1,1'i ortaokul ve %0,6'sı İlkokul mezunlarından oluşmaktadır.

6.1.3. Medeni Durum

Tablo 18. Medeni Durum

	f	%
Bekar	310	22,2
Evli	1084	77,8
Toplam	1394	100,0
Cevap vermeyen	2	,1
Toplam	1396	

Araştırmaya katılan sağlık personelinin %22,2'si Bekar ve %77,8'i Evli olarak hesaplanmıştır.

6.1.4. Eşinin Çalışma Durumu

Tablo 19. Eşin çalışma durumu

	f	%
Hayır	227	21,0
Evet	853	79,0
Toplam	1080	100,0
Cevap vermeyen	316	22,6
Toplam	1396	

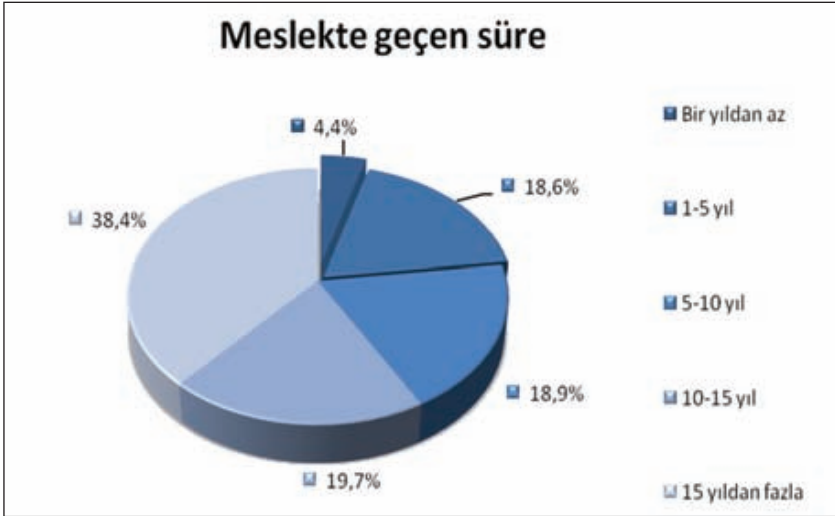

Evli olan katılımcıların eşlerinin %79'u çalışmaktayken, %21'i ise çalışmamaktadır.

6.1.5. Meslekte Geçen Süre

Tablo 20. Meslekte Geçen Süre

	f	%
Bir yıldan az	61	4,4
1-5 yıl	259	18,6
5-10 yıl	263	18,9
10-15 yıl	274	19,7
15 yıldan fazla	535	38,4
Toplam	1392	100,0
Cevap vermeyen	4	,3
Toplam	1396	

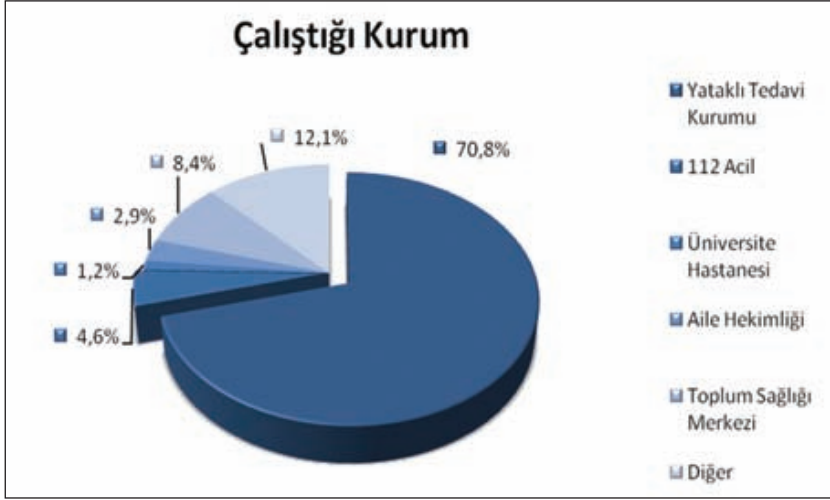
Araştırmaya katılan sağlık çalışanlarının %38,4'ü 15 yıldan daha uzun süredir, %19,7'si 10-15 yıl, %18,9'u 5-10 yıl, %18,6'sı 1,-5 yıl ve %4,4'ü de bir yıldan az süredir meslekte olduklarını belirtmişlerdir.

Bu verilerden araştırmaya katılan sağlık çalışanlarının yarısından fazlasının 10 yıl ve daha uzun süredir mesleklerini sürdürdüklerini ve tecrübeli olduklarını görüyoruz.

6.1.6. Çalıştığı Kurum

Tablo 21. Çalıştığı Kurum

	f	%
Yataklı Tedavi Kurumu	989	70,8
112 Acil	64	4,6
Üniversite Hastanesi	17	1,2
Aile Hekimliği	40	2,9
Toplum Sağlığı Merkezi	117	8,4
Diğer	169	12,1
Toplam	1396	100,0

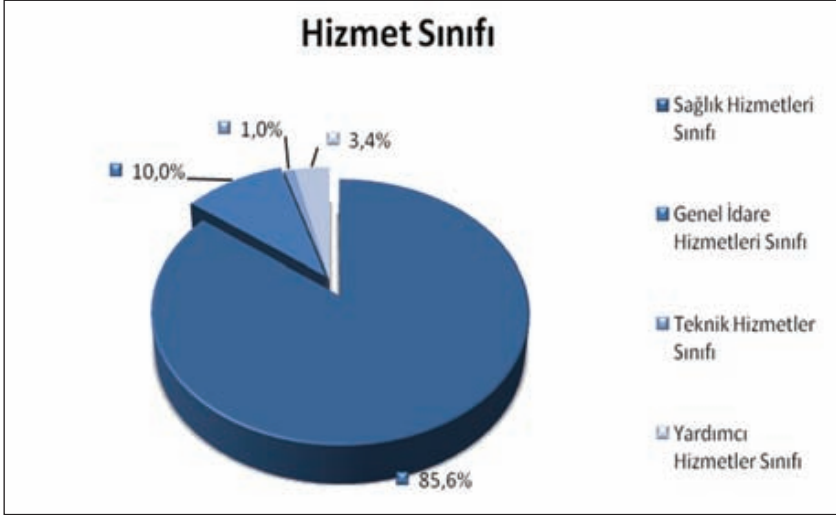

Katılımcıların %70,8'i Yataklı Tedavi Kurumu, %12,1'i diğer (ADSM, İl Sağlık Müdürlükleri), %8,4'ü Toplum Sağlığı Merkezi, %4,6'sı 112 Acil Servisler, %2,9'u Aile Hekimliği ve %1,2'si Üniversite Hastanelerinden oluşmaktadır.

6.1.7. Hizmet Sınıfı

Tablo 22. Hizmet Sınıfı

	f	%
Sağlık Hizmetleri Sınıfı	1194	85,6
Genel İdare Hizmetleri Sınıfı	139	10,0
Teknik Hizmetler Sınıfı	14	1,0
Yardımcı Hizmetler Sınıfı	48	3,4
Toplam	1395	100,0
Cevap vermeyen	1	,1
Toplam	1396	

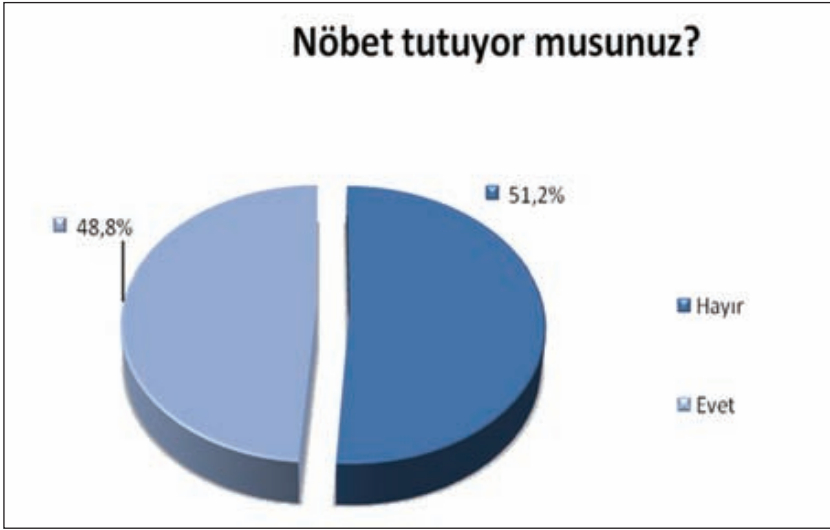

Araştırmaya katılanların %85,6'sı Sağlık Hizmetleri Sınıfı, %10'u Genel İdare Hizmetleri Sınıfı, %3,4'ü Yardımcı Hizmetler Sınıfı ve %1'i Teknik Hizmetler Sınıfından oluşmaktadır.

6.1.8. Nöbet Tutma Durumu

Tablo 23. Nöbet Tutma

	f	%
Hayır	713	51,2
Evet	679	48,8
Toplam	1392	100,0
Cevap vermeyen	4	,3
Toplam	1396	

Araştırmaya katılan sağlık personelinin %51,2'si nöbet tutmadığını belirtirken, %48,8'i nöbet tuttıklarını belirtmişleridir. Nöbet tutanların aylık ortalama nöbet süreleri $5,84 \pm 2,46$ gün olarak hesaplanmıştır. Ayrıca katılımcıların ortalama haftalık çalışma süreleri $41,85 \pm 5,09$ saat olarak hesaplanmıştır.

6.1.9. Çocuk Sahibi Olma Durumu

Tablo 24. Çocuk Sahibi Olma

	f	%
Yok	392	28,1
Var	1001	71,9
Toplam	1393	100,0
Cevap vermeyen	3	,2
Toplam	1396	

Katılımcıların %71,9'unun çocuk sahibi olduğu, %28,1'inin ise çocuğunun olmadığı hesaplanmıştır. Çocuk sahibi olanların çocuk sayısı ortalaması ise $1,87 \pm 0,76$ olarak bulunmuştur. Ayrıca hanede yaşayan toplam kişi sayısı $3,70 \pm 1,32$ olarak hesaplanmıştır.

6.1.10. Bakmakla Yükümlü Olunan Özürlü Birey Varlığı

Tablo 25. Bakmakla Yükümlü Olunan Özürlü Birey

	f	%
Yok	1317	94,5
Var	77	5,5
Toplam	1394	100,0
Cevap vermeyen	2	,1
Toplam	1396	

Araştırmaya katılan sağlık çalışanlarının %5,5'inin bakmakla yükümlü olduğu özürlü bir bireye sahip oldukları ortaya çıkmıştır.

6.2. Ekonomik Özellikler

6.2.1. Haneye Giren Aylık Toplam Gelir Dağılımı

Tablo 26. Aileye giren aylık toplam gelir?

	f	%
1000 TL'den az	13	,9
1001-1500 TL	152	11,0
1501-2500 TL	424	30,6
2501-3500 TL	330	23,8
3501'den fazla	466	33,6
Toplam	1385	100,0
Cevap vermeyen	11	,8
Toplam	1396	

Tablo 27. Gelir dağılımı-Çocuk Sayısı ve Hanedeki kişi

Gelir		Çocuk Sayısı	Hanedeki Kişi Sayısı
1000 TL'den az	Ortalama	1,6667	3,8333
	N	6	12
	Standart Sapma	,51640	1,74946
1001-1500 TL	Ortalama	2,1807	3,8633
	N	83	139
	Standart Sapma	,97711	1,60706
1501-2500 TL	Ortalama	1,9913	3,6716
	N	230	405
	Standart Sapma	,90119	1,55376
2501-3500 TL	Ortalama	1,8291	3,7383
	N	234	321
	Standart Sapma	,66540	1,25501
3501'den fazla	Ortalama	1,7735	3,6543
	N	362	460
	Standart Sapma	,64766	1,02904
Toplam	Ortalama	1,8787	3,7031
	N	915	1337
	Standart Sapma	,76546	1,32940

Araştırmaya katılan sağlık çalışanlarının %33,6'sı aileye giren aylık toplam gelirin 3501' TL'den fazla, %30,6'sı 1501-2500 TL arası, %23,8'i 2501-3500 TL arası, %11'i 1001-1500 TL arası ve %0,9'u 1000 TL'den az kazanç elde ettiklerini belirtmişlerdir. TÜİK'in son verilerine göre Türkiye'de açlık sınırının 4 kişilik bir ailede 889,54 TL ve yoksulluk sınırının 2,897,54 TL olduğu göz önüne alındığında, yukarıdaki tablonun sağlık çalışanı açısından hiç de iç açıcı olmadığı kanısına varılabilir. Tablodan sağlık çalışanlarının en az %42,5'inin yoksulluk sınırının altında yaşadığı görülmektedir. TÜİK'in verilerinin 4 kişilik aile için geçerli olduğu düşünülürse, ek tablodan gelir durumuna göre kaç çocuğa sahip olduğu ve hanedeki kişi sayısının her gelir grubu için yaklaşık 4 olduğu görülmektedir.

6.2.2. Araba Sahibi Olma Durumu

Tablo 28. Arabanız var mı?

	f	%
Evet	853	61,5
Hayır	535	38,5
Toplam	1388	100,0
Cevap vermeyen	8	,6
Toplam	1396	

Katılımcıların %61,5'i arabası var iken, %38,5'inin arabası yoktur.

6.2.3. Kredi Kartı Sahibi Olma Durumu

Tablo 29. Kredi kartınız var mı?

	f	%
Hayır	239	17,1
Evet	1155	82,9
Toplam	1394	100,0
Cevap vermeyen	2	,1
Toplam	1396	

Katılımcıların %82,9'unun kredi kartı vardır. Ayrıca kredi kartı olan katılımcılara kaç adet kredi kartlarının olduğu da sorulmuştur. Sağlık çalışanları kredi kartı ortalaması $1,77 \pm 1,13$ olarak hesaplanmıştır.

6.2.4. Bankadan Kredi Çekme Durumu

Tablo 30. Son bir yıl içerisinde bankadan kredi çektiniz mi?

	f	%
Evet	704	50,8
Hayır	682	49,2
Toplam	1386	100,0
Cevap vermeyen	10	,7
Toplam	1396	

Son bir yıl içerisinde bankadan kredi çeken sağlık çalışanı oranı %50,8'dir. %49,2'si ise son bir yıl içerisinde bankadan kredi çekmediklerini belirtmişlerdir.

6.2.5. Kredi Kartı Takibine Alınma Durumu

Tablo 31. Hiç kredi kartı takibine alınındınız mı?

	f	%
Evet	143	10,3
Hayır	1244	89,7
Toplam	1387	100,0
Cevap vermeyen	9	,6
Toplam	1396	

Araştırmaya katılan sağlık çalışanlarının %10,3'ü kredi kartı takibine alındıklarını belirtmişlerdir.

6.2.6. Oturulan Evin Durumu

Tablo 32. Oturduğunuz evin durumu aşağıdakilerden hangisine uygundur?

	f	%
Kendi evim	598	42,9
Kira	550	39,4
Aileme ait	153	11,0
Akrabama ait	20	1,4
Lojman	60	4,3
Diğer	14	1,0
Toplam	1395	100,0
Cevap vermeyen	1	,1
Toplam	1396	

Katılımcıların %42,9'u oturdukları evin durumunu kendi evim olarak tanımlamışlardır. %39,4'ü kirada, %11'i ailesine ait evde, %1,4'ü akrabalarına ait evde, %4,3'ü lojmanda yaşadıklarını belirtmişlerdir.

6.2.7. Oturulan Evin Tipi

Tablo 33. Oturduğunuz evin tipi aşağıdakilerden hangisidir?

	f	%
Apartman Dairesi	1202	86,4
Müstakil ev	161	11,6
Gecekondu	15	1,1
Diğer	14	1,0
Toplam	1392	100,0
Cevap vermeyen	4	,3
Toplam	1396	

Katılımcıların %86,4'ü apartman dairesinde, %11,6'sı müstakil evde ve %1,1'i gecekonduya yaşamaktadırlar.

6.2.8. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum

Tablo 34. Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?

	f	%
Bir önceki yıldan daha kötü	657	47,4
Bir önceki yıla aynı	554	40,0
Bir önceki yıldan daha iyi	174	12,6
Toplam	1385	100,0
Cevap vermeyen	11	,8
Toplam	1396	

Katılımcılara bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz sorusu sorulmuştur. Katılımcıların yaklaşık yarısı (%47,4) ekonomik durumlarını “Bir önceki yıldan daha kötü” olarak tanımlamışlardır. “Bir önceki yıla aynı” diyenlerin oranı %40 ve “Bir önceki yıldan daha iyi diyenlerin oranı ise yalnızca %12,6 olarak bulunmuştur. Katılımcıların çok az bir kısmının ekonomik durumlarını bir önceki yıldan daha iyi olarak tanımlamış olmaları oldukça önemli bir veridir. Ekonomik durumu kötüye giden bireylerin sosyal, sağlık ve psikolojik açıdan da yaşamlarının olumsuz etkileneceğini söylemek yanlış olmayacaktır. Nitekim bu durum ileriki çapraz karşılaştırmalar bölümünde de anlamlı sonuçlar vererek karşımıza çıkmaktadır.

6.2.9. Ekonomik Durum Tanımı

Tablo 35. Ekonomik durumunuzu nasıl tanımlarsınız?

	f	%
Çok kötü	57	4,1
Kötü	201	14,5
Orta	834	60,2
İyi	275	19,8
Çok İyi	19	1,4
Toplam	1386	100,0
Cevap vermeyen	10	,7
Toplam	1396	

Ekonomik durumunuzu nasıl tanımlarsınız?

Katılımcılardan ekonomik durumlarını tanımlamaları istenmiştir. Elde edilen sonuçlar tablodaki gibidir. Tablodan da görüleceği gibi sağlık çalışanlarının sadece %19,8'i ekonomik durumlarını "iyi" ve %1,4'ü "çok iyi" olarak belirtmişlerdir. Buna karşın ekonomik durumlarını "orta" olarak belirten katılımcı oranı %60,2, "kötü" diyenlerin oranı %14,5 ve "çok kötü" diyenlerin oranı ise %4,1 olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların büyük çoğunluğunun ekonomik durumlarını orta ve altı olarak tanımlamış olması dikkat çekici bir husustur.

6.2.10. Aylık Kazancı Harcama Dağılımı

Tablo 36. Aylık kazancınızın büyük kısmını ne için harcıyorsunuz?

	f	%
Kira	110	8,0
Ev giderleri	421	30,5
Banka kredisi	467	33,8
Kredi kartı ödemesi	237	17,2
Eğitim	94	6,8
Sağlık	9	,7
Sosyal faaliyetler	15	1,1
Diğer	27	2,0
Toplam	1380	100,0
Cevap vermeyen	16	1,1
Toplam	1396	

Katılımcılara aylık kazançlarının büyük kısmını ne için harcadıkları sorulmuştur. Verilen cevaplar arasında en yüksek değer %33,8 ile “banka kredisi” ve %30,5 ile “ev giderleri” olmuştur. Bunları takiben %17,2 ile “kredi kartı ödemesi”, %8 ile “kira”, %6,8 ile “eğitim”, %1,1 ile “sosyal faaliyetler” ve %0,7 ile “sağlık” gelmektedir. Sosyal, eğitim ve sağlık harcamalarının oranlarının düşük olması, sağlık çalışanlarının ekonomik koşullarını bir kez daha gözler önüne sermekte, sağlık çalışanının düşük ekonomik koşullar altında çalıştığını göstermektedir. Gelirinin neredeyse tamamını banka kredileri, kira ve ev giderleri için harcayan sağlık çalışanı, sosyal ve eğitim anlamında kendini tatmin edememekte ve bunun da doğrudan bireyin yaşam kalitesini etkileyeceği şüphe götürmez bir gerçektir.

6.2.11. Ekonomik Sıkıntılar Nedeniyle Psikolojik Sorun Yaşama Durumu

Tablo 37. Şu ana kadar ekonomik durumunuz nedeniyle psikolojik sorunlar yaşadınız mı?

	f	%
Evet	497	35,8
Hayır	893	64,2
Toplam	1390	100,0
Cevap vermeyen	6	,4
Toplam	1396	

Katılımcılara şu ana kadar ekonomik sebepler dolayısıyla psikolojik sorunlar yaşayıp yaşamadıkları sorulmuştur. Katılımcıların %64,2'si ekonomik durumları nedeniyle psikolojik sorunlar yaşamadıklarını belirtirken, %35,8'i ekonomik nedenlere bağlı sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu oran küçümsenmeyecek bir orandır. Ve ekonomik olarak yaşam koşullarının düzeltilmesi durumunda bireyin psikolojik durumunun da iyileştirileceği sinyali vermektedir.

6.2.12. Ekonomik Sıkıntılar Nedeniyle Aile İçi Sorun Yaşama Durumu

Tablo 38. Şu ana kadar ekonomik sorunlar yüzünden aile içinde sorunlar yaşadınız mı?

	f	%
Evet	620	44,9
Hayır	761	55,1
Toplam	1381	100,0
Cevap vermeyen	15	1,1
Toplam	1396	

Katılımcıların %44,9'u ekonomik sorunlar yüzünden aile içinde sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Daha önce de belirtildiği gibi, ekonomik durumun iyiliği, yaşam kalitesini ve yaşam memnuniyetini etkileyen önemli halkalardan biridir. Yukarıdaki tablo ve grafikten de anlaşılacağı gibi, ekonomik kötüleşme aile içerisinde bireyin sorunlar yaşamasına neden olmaktadır.

6.2.13. Birikim Yapma Durumu

Tablo 39. Geleceğiniz için birikim yapabiliyor musunuz?

	f	%
Evet	278	20,1
Hayır	1107	79,9
Toplam	1385	100,0
Cevap vermeyen	11	,8
Toplam	1396	

Katılımcıların %79,9'u geleceği için birikim yapamadıklarını belirtmişlerdir.

6.2.14. Özel Sigortası Bulunma Durumu

Tablo 40. Özel sigortanız var mı?

	f	%
Evet	112	8,1
Hayır	1275	91,9
Toplam	1387	100,0
Cevap vermeyen	9	,6
Toplam	1396	

Katılımcıların %91,9'unun özel sigortası yoktur.

6.2.15. Özel Okulda Okuyan Çocuk Durumu

Tablo 41. Özel okulda okuyan çocuğunuz var mı?

	f	%
Yok	913	65,5
Var	142	10,2
Çocuğum yok	338	24,3
Toplam	1393	100,0
Cevap vermeyen	3	,2
Toplam	1396	

Katılımcılar özel okulda okuyan çocuğunuz var mı sorusuna, %10,2 oranında evet cevabını vermişlerdir.

6.2.16. Şans Oyunları Oynama Sıklığı

Tablo 42. Maddi olarak daha iyi imkanlara sahip olmak için şans oyunları oynuyor musunuz?

	f	%
Evet, düzenli olarak	76	5,5
Zaman zaman	345	25,1
Hayır, hiç oynamam	953	69,4
Toplam	1374	100,0
Cevap vermeyen	22	1,6
Toplam	1396	

Katılımcılara maddi olarak daha iyi imkanlara sahip olmak için şans oyunları oynayıp oynamadıkları sorulmuştur. Şans oyunlarını düzenli olarak oynayan %5,5'lik bir kesimin yanı sıra %25,1'lik de şans oyunlarını zaman zaman oynayan bir kesim vardır. Katılımcıların %69,4'ü ise hiç şans oyunları oynamadıklarını belirtmişlerdir.

6.3. Sağlık Özellikleri

6.3.1. Kronik Hastalık Varlığı

Tablo 43. Kronik bir hastalığınız var mı?

	f	%
Evet	285	20,5
Hayır	1108	79,5
Toplam	1393	100,0
Cevap vermeyen	3	,2
Toplam	1396	

Araştırmaya katılan sağlık çalışanlarının %20,5'i kronik bir hastalığı olduğunu belirtmişlerdir.

6.3.2. İlaç Kullanım Durumu

Tablo 44. Sürekli kullandığınız bir ya da birden fazla ilaç var mı?

	f	%
Evet	327	23,7
Hayır	1055	76,3
Toplam	1382	100,0
Cevap vermeyen	14	1,0
Toplam	1396	

Katılımcıların %23,7'sinin sürekli olarak kullandığı bir ya da birden fazla ilaç vardır.

6.3.3. Sigara Kullanım Durumu

Tablo 45. Sigara kullanıyor musunuz?

	f	%
Evet	409	29,4
Hayır	983	70,6
Toplam	1392	100,0
Cevap vermeyen	4	,3
Toplam	1396	

6.3.4. Antidepresan Özellikli İlaç Kullanım Durumu

Tablo 46. Antidepresan özellikli ilaç kullanılıyor musunuz?

	f	%
Evet	145	10,4
Hayır	1245	89,6
Toplam	1390	100,0
Cevap vermeyen	6	,4
Toplam	1396	

Tablo 47. Antidepresan özellikli ilaç kullanımı ve psikolojik sorun yaşama

		Antidepresan özellikli ilaç kullanılıyor musunuz?			
			Evet	Hayır	Toplam
Mesleğinizden dolayı psikolojik sorunlar yaşıyor musunuz?	Evet	f	107	498	605
		%	74,3%	40,5%	44,0%
	Hayır	f	37	732	769
		%	25,7%	59,5%	56,0%
Toplam		f	144	1230	1374
		%	100,0%	89,5%	100,0%

$$\chi^2=59,822, \quad df=1, \quad p=0,000$$

Araştırmaya katılan sağlık çalışanlarının %10,4'ü antidepresan özellikli ilaç kullandıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların %44'ünün mesleklerinden dolayı psikolojik sorun yaşadığını belirttiği düşünürse, bu bireylerde antidepresan özellikli ilaç kullanımının yoğunlukta olduğu beklenmektedir. Nitekim yukarıdaki çapraz tablo incelendiğinde, ($p<0,05$) meslekten dolayı psikolojik sorun yaşayanların antidepresan özellikli ilaç kullanma sıklıklarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğunu görmekteyiz. Mesleği yerine getirirken karşılaşılan sorunların bireyde psikolojik soruna dönüşmesi ve bunun neticesinde antidepresan kullanımındaki artışın önüne geçilmeli, bu hususta yetkililer sorunun temeline inerek çalışma koşullarındaki iyileşme için özel çalışmalar yapmalıdır.

6.3.5. Meslekten Dolayı Psikolojik Sorun Yaşama Durumu

Tablo 48. Mesleğinizden dolayı psikolojik sorunlar yaşıyor musunuz?

	f	%
Evet	609	44,1
Hayır	771	55,9
Toplam	1380	100,0
Cevap vermeyen	16	1,1
Toplam	1396	

Araştırmaya katılan sağlık çalışanlarının %44,1'i mesleklerinden dolayı psikolojik sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. %44,1 oldukça yüksek bir orandır ve aslında çalışma koşullarının zorluğunu gösteren önemli bir ipucudur. Bu bağlamda sağlık çalışanı mesleğinin gereğini yerine getirirken çeşitli sorunlarla karşılaşmakta ve bu da psikolojilerine negatif yönde yansımaktadır.

6.3.6. Spor Yapma Durumu

Tablo 49. Düzeni olarak spor yapıyor musunuz?

	f	%
Evet	178	12,8
Hayır	1209	87,2
Toplam	1387	100,0
Cevap vermeyen	9	,6
Toplam	1396	

Olumsuz dış etkenlere sıklıkla maruz kalan insanların rahatlamasını sağlayan egzersizin, düzenli yapıldığında yaşam kalitesini yükselttiği çeşitli araştırmalarla da doğrulanmıştır. Özellikle sağlık gibi stresli bir sektörde çalışanlar için düzenli spor yapmak, yaşam kalitesini yükseltmek açısından oldukça önemlidir. Ancak araştırmamızın sonuçlarından da görüldüğü gibi katılımcıların sadece %12,8'i düzenli olarak spor yapabildiklerini belirtmişlerdir. Sağlık çalışanı birçok sosyal aktivite gibi spora da vakit ayıramamakta ya da tüm enerjisini ev ve iş ikilisinde tükettiğinden kendi yaşamına ve sağlığına özen gösterememektedir.

6.3.7. Sağlık Durumu

Tablo 50. Sağlık durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?

	f	%
Çok kötü	9	,6
Kötü	78	5,6
Orta	639	46,1
İyi	609	44,0
Çok İyi	50	3,6
Toplam	1385	100,0
Cevap vermeyen	11	,8
Toplam	1396	

Araştırmaya katılan sağlık çalışanlarına “Sağlık durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?” sorusu sorulmuştur. Tablo incelendiğinde katılımcılar sağlık durumlarını %46,1 oranında “orta” olarak değerlendirmişlerdir. “iyi” olarak değerlendirenlerin oranı %44 olarak hesaplanmıştır. “çok iyi” olarak değerlendirenlerin oranı yalnızca %3,6 iken, “kötü” %5,6 ve “çok kötü” diyenlerin oranı ise %0,6’dır. Tablo sağlık çalışanlarının sağlık durumlarının daha iyi hale getirilebilmesi için çalışmalar yapılması gerektiğini göstermektedir.

6.3.8. Bir Önceki Yıla Göre Bugünkü Sağlık Durumu

Tablo 51. Bir önceki yıla kıyasla bugünkü sağlık durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?

	f	%
Bir önceki yoldan daha kötü	491	35,3
Bir önceki yıllla aynı	818	58,8
Bir önceki yıldan daha iyi	82	5,9
Toplam	1391	100,0
Cevap vermeyen	5	,4
Toplam	1396	

Katılımcıların “Bir önceki yıla kıyasla sağlık durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?” sorusuna verdikleri cevaplar tablodaki gibidir. Katılımcıların %58,8’i sağlık durumlarını “bir önceki yıla aynı” olarak tanımlamışlardır. %35,3’ünün sağlık durumunu “bir önceki yıldan kötü olarak tanımlaması dikkat çekilecek bir husustur. Sağlık çalışanının sağlık durumunun kötüye gittiğine dair bir göstergedir ve üzerinde durulması gereken bir konudur. Katılımcıların sadece %5,9’u sağlık durumlarını “bir önceki yıldan daha iyi” olarak tanımlamışlardır.

6.4. Sosyal Özellikler

6.4.1. Kişisel Bakım/Giyim Alışverişi Yapma Sıklığı

Tablo 52. Kendiniz için en son ne zaman giyim/kişisel bakım alışverişi yaptınız?

	f	%
Son bir ay içinde	432	31,9
Birkaç ay önce	598	44,1
Hatırlamıyorum bile	325	24,0
Toplam	1355	100,0
Cevap vermeyen	41	2,9
Toplam	1396	

Katılımcılara kendiniz için en son ne zaman giyim/kişisel bakım alışverişi yaptınız sorusu sorulmuştur. Katılımcıların %31,9'u son bir ay içinde cevabını verirken, %44,1'i birkaç ay önce cevaplarını vermişlerdir. Hatırlamıyorum bile diyenlerin oranı ise %24'tür. Araştırmaya katılan sağlık çalışanlarının %24'ü en son ne zaman kendileri için alışveriş yaptıklarını hatırlamıyorlar.

6.4.2. Kişisel Bakıma Verilen Önem

Tablo 53. Genel olarak günlük kişisel bakımınıza yeterince önem verdiğinizizi düşünüyor musunuz?

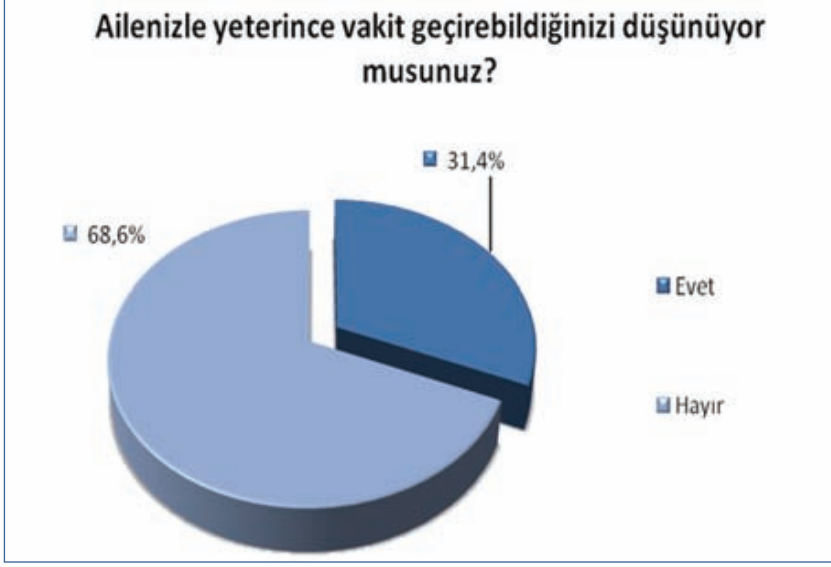
	f	%
Evet	526	37,9
Hayır	863	62,1
Toplam	1389	100,0
Cevap vermeyen	7	,5
Toplam	1396	

Araştırmaya katılan sağlık çalışanlarının %62,1'i kişisel bakımına yeterince önem vermediklerini düşünmektedir. Bu veri bize sağlık çalışanlarının yaşama kalitesinin düzeyiyle ilgili ışık tutmaktadır.

6.4.3. Aile ile Geçirilen Vakit

Tablo 54. Ailenizle yeterince vakit geçirebildiğinizi düşünüyor musunuz?

	f	%
Evet	431	31,4
Hayır	943	68,6
Toplam	1374	100,0
Cevap vermeyen	22	1,6
Toplam	1396	

Katılımcıların %68,6'sı ailesiyle yeterince vakit geçiremediğini düşünmektedir. Tablodaki sonuçtan da anlaşılacağı üzere, sağlık çalışanı, yoğun çalışma temposu, nöbet çokluğu, iş yükü gibi nedenlerle ailesiyle yeterince vakit geçirememektedir. Ancak yapılan araştırmalar göstermiştir ki, aile ile geçirilen vakit, yaşam memnuniyetini artırmaktadır. Nitekim, bu çalışmada da ailesi ile yeterince vakit geçirdiğini düşünenlerin yaşam memnuniyetlerinde ve yaşam kalitelerinde anlamlı artışlar söz konusudur. Çapraz karşılaştırmalar bölümünde bu etkiler ayrıntı olarak verilmiştir.

6.4.4. Sosyal Aktivite Durumu

Tablo 55. Sosyal Aktivite Durumu

Sinemaya gitme		Tiyatroya gitme			
	f	%	f	%	
Hiçbir zaman	468	34,2	Hiçbir zaman	945	70,2
Nadiren	600	43,8	Nadiren	330	24,5
Bazen	243	17,8	Bazen	57	4,2
Çoğu Zaman	52	3,8	Çoğu Zaman	12	,9
Her zaman	6	,4	Her zaman	3	,2
Toplam	1369	100,0	Hiçbir zaman	1347	100,0
Cevap vermeyen	27	1,9	Cevap vermeyen	49	3,5
Toplam	1396		Toplam	1396	
Konsere gitme		Akşam yemeğini dışarıda yeme			
	f	%	f	%	
Hiçbir zaman	853	63,2	Hiçbir zaman	310	22,7
Nadiren	382	28,3	Nadiren	486	35,6
Bazen	100	7,4	Bazen	443	32,4
Çoğu Zaman	11	,8	Çoğu Zaman	107	7,8
Her zaman	3	,2	Her zaman	21	1,5
Toplam	1349	100,0	Toplam	1367	100,0
Cevap vermeyen	47	3,4	Cevap vermeyen	29	2,1
Toplam	1396		Toplam	1396	
Arkadaşlarla bir araya gelme		Günübirlik ya da kısa süreli tatillere çıkma			
	f	%	f	%	
Hiçbir zaman	176	12,9	Hiçbir zaman	484	35,8
Nadiren	445	32,6	Nadiren	504	37,3
Bazen	501	36,7	Bazen	285	21,1
Çoğu Zaman	197	14,4	Çoğu Zaman	63	4,7
Her zaman	47	3,4	Her zaman	16	1,2
Toplam	1366	100,0	Toplam	1352	100,0
Cevap vermeyen	30	2,1	Cevap vermeyen	44	3,2
Toplam	1396		Toplam	1396	
Akraba ziyaretinde bulunma					
	f	%			
Hiçbir zaman	165	12,0			
Nadiren	411	29,9			
Bazen	521	37,9			
Çoğu Zaman	225	16,4			
Her zaman	53	3,9			
Toplam	1375	100,0			
Cevap vermeyen	21	1,5			
Toplam	1396				

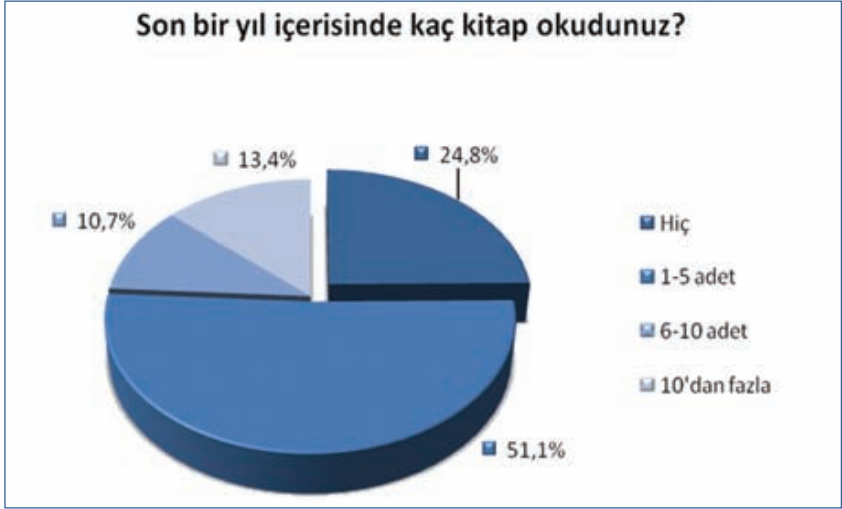

Sağlık çalışanlarının sosyal aktivite düzeylerini ölçmek amaçlı, zaman aralıklarını belirten 5'li likert ölçeğe sorular sorulmuştur. Yukarıdaki tablolardan da anlaşılacağı üzere, sağlık çalışanın sosyal aktivite düzeyi oldukça düşüktür. Tiyatroya gitme düzeyini incelediğimizde %70,2 gibi bir oran “Hiçbir zaman” seçeneği ile karşımıza çıkmaktadır. Aynı şekilde konsere gitme düzeyinde de %63,2 oranı ile “Hiçbir zaman” seçeneği göze çarpmaktadır. Arkadaşlarla bir araya gelme ve akraba ziyaretlerinde bulunma yüzdeleri bir nebze de olsa artış göstermekte ancak yine de düşük oranlarda seyretmektedir. “Bazen” seçeneğinde yoğunlaşılan sosyal aktiviteler, “Akraba ziyaretlerinde bulunma” %37,9, “Arkadaşlarla bir araya gelme” %36,7 ve “Akşam yemeğini bir arada yeme” %32,4 dışında sağlık çalışanın “çoğu zaman” ya da “her zaman” yaptığı bir sosyal aktivitenin bulunmaması çarpıcı bir sonuçtur.

6.4.5. Kitap Okuma Durumu

Tablo 56. Son bir yıl içerisinde kaç kitap okudunuz?

	f	%
Hiç	346	24,8
1-5	712	51,1
6-10	149	10,7
10'dan fazla	186	13,4
Toplam	1393	100,0
Cevap vermeyen	3	,2
Toplam	1396	

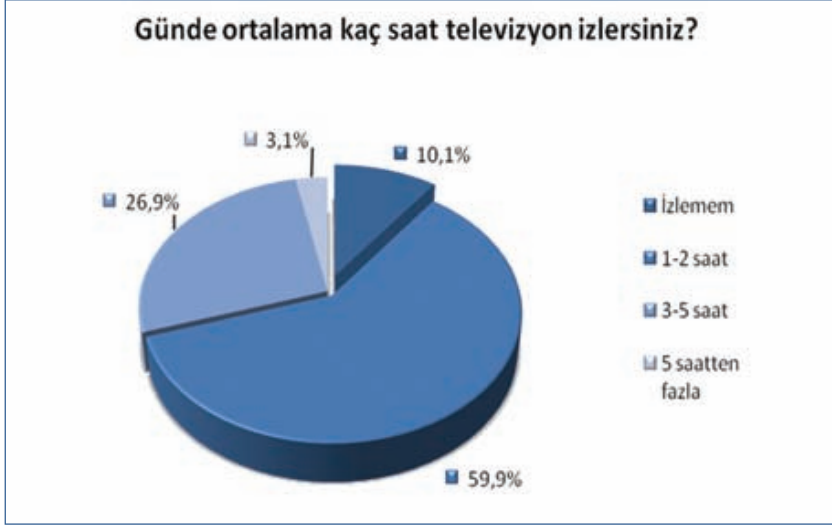

Katılımcılara son bir yıl içerisinde kaç kitap okudukları sorulmuştur. Tablodan sağlık çalışanlarının kitap okuma alışkanlığının da düşük düzeyde olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Son bir yıl içerisinde hiç kitap okumayanların oranı %24,8, 1-5 kitap arası okuyanların oranı %51,1, 6-10 arası kitap okuyanların oranı %10,7 ve 10'dan fazla kitap okuduğunu belirtenlerin oranı ise %13,4'tür.

6.4.6. Televizyon İzleme Sıklığı

Tablo 57. Günde ortalama kaç saat televizyon izlersiniz?

	f	%
İzlemem	140	10,1
1-2 saat	828	59,9
3-5 saat	372	26,9
5 saatten fazla	43	3,1
Toplam	1383	100,0
Cevap vermeyen	13	,9
Toplam	1396	

Günde ortalama kaç saat televizyon izlersiniz sorusuna verilen cevaplar tablodaki gibidir. Katılımcıların çoğunluğu günde 1-2 saat televizyon izlediklerini belirtmişlerdir (%59,9). 3-5 saat izleyenler %26,9, televizyon izlemediğini belirtenler %10,1 ve 5 saatten fazla izleyenler %3,1 olarak bulunmuştur. Televizyonun faydalarının yanında, aşırı izlendiğinde ya da programların etkisinde kalındığında zararları da vardır. Bunlardan bazıları aile içi iletişimin azalması, okuma alışkanlığını yok etmesi, suç ve şiddet olaylarını artırması, insanı tembelleştirmesi olarak sayılabilir. Yukarıdaki tabloya bakarak gene bir matematik hesabı yapacak olursak ve kişinin günde ortalama 2 saat televizyon izlediğini varsayarsak, bu ayda 60, yılda 720 saat televizyon izlediğimizi gösterir. 720 saat ise 30 gün yani bir ay demektir. Bu durumda günde ortalama 2 saat televizyon izleyen bir birey yılda bir ayını televizyon izleyerek geçiriyor demektir.

6.4.7. İzlenen Televizyon Programları

Tablo 58. Ağırlıklı hangi televizyon programlarını izlersiniz?

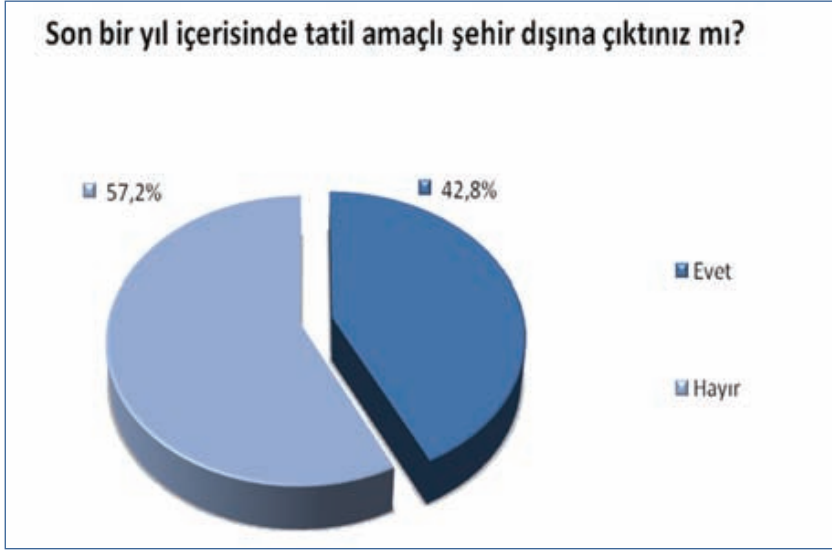
	f	%
Film/dizi	565	45,6
Haber/Tartışma	444	35,8
Magazin	25	2,0
Spor	87	7,0
Belgesel	80	6,5
Diğer	39	3,1
Toplam	1240	100,0
İzlemeyen/Cevap vermeyen	156	11,2
Toplam	1396	

Televizyon izleyenlere ağırlıklı olarak hangi televizyon programlarını izledikleri sorulmuştur. Sonuçlar tablodaki gibidir. En çok izlenen televizyon programları %45,6 ile film/dizi ve %35,8 ile haber/tartışma programları olarak gözükmektedir.

6.4.8. Tatil Amaçlı Şehir Dışına Çıkma Durumu

Tablo 59. Son bir yıl içerisinde tatil amaçlı şehir dışına çıktınız mı?

	f	%
Evet	582	42,8
Hayır	779	57,2
Toplam	1361	100,0
Cevap vermeyen	35	2,5
Toplam	1396	

Katılımcıların %42,8'i son bir yıl içerisinde tatil amaçlı şehir dışına çıktıklarını, %57,2'si ise çıkmadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların neredeyse %60'ının tatil yapmadığını/yapamadığını görüyoruz. Sağlık personelinin yoğun iş temposundan kendisine ve ailesine vakit ayırarak farklı yörelerde dinlenme ve iş stresinden biraz olsun uzaklaşabilme ihtiyacını karşılayamadığını görüyoruz.

6.4.9. Tatil Amaçlı Ülke Dışına Çıkma Durumu

**Tablo 60. Son bir yıl içerisinde tatil amaçlı
ülke dışına çıktınız mı?**

	f	%
Evet	38	2,8
Hayır	1331	97,2
Toplam	1369	100,0
Cevap vermeyen	27	1,9
Toplam	1396	

Son bir yıl içinde tatil amaçlı ülke dışına çıkanların oranı yalnızca %2,8 olarak bulunmuştur.

6.4.10. Bir Önceki Yıla Göre Sosyal Aktivite Düzeyi

Tablo 61. Bir önceki yıla göre sosyal aktivite düzeyinizi nasıl değerlendirirsiniz?

	f	%
Bir önceki yıldan daha kötü	642	47,2
Bir önceki yıla aynı	622	45,8
Bir önceki yıldan daha iyi	95	7,0
Toplam	1359	100,0
Cevap vermeyen	37	2,7
Toplam	1396	

Katılımcılardan bir önceki yıla göre sosyal aktivite düzeylerini değerlendirmeleri istenmiştir. Katılımcıların yaklaşık yarısı (%47,2), sosyal aktivite düzeylerini bir önceki yıldan daha kötü olarak tanımlamışlardır. Bir önceki yıla aynı diyenlerin oranı %45,8 iken, bir önceki yıldan daha iyi diyenlerin oranı ise %7'dir. Yaşam kalitesinin yükseltilmesi, yaşam memnuniyetinin artırılabilmesi büyük ölçüde bireyin sosyal aktivite düzeyi ile doğru orantılıdır. Ancak araştırmamızdan elde edilen sonuçlara bakıldığında, sağlık çalışanlarının sosyal aktivite düzeylerinin aynı kaldığı ya da kötüleştiği sonucunu çıkarmak

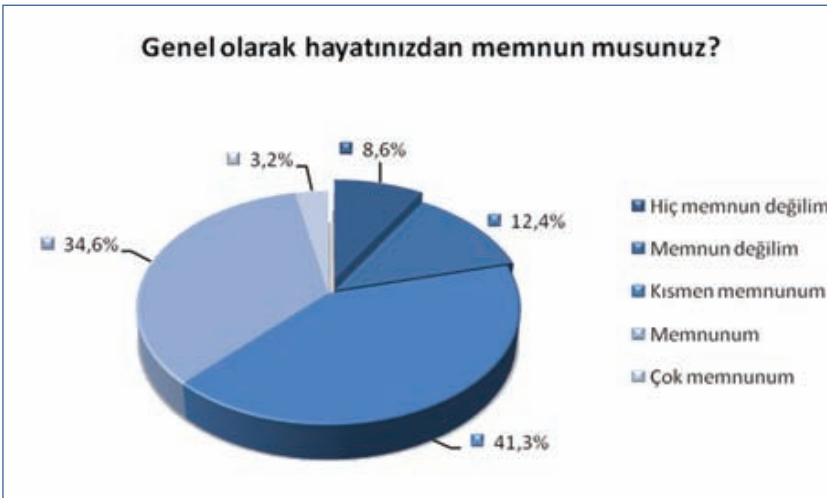
mümkündür. Bu bağlamda yaşam memnuniyetini artıran önemli etmenlerden biri olan sosyal aktivitenin kötüye gidiyor olması, yaşam memnuniyetini dolayısıyla yaşam kalitesini düşürmektedir. Sosyal aktivite düzeyindeki düşüşün nedenleri ve sağlık çalışanlarının nasıl daha sosyal hale getirilebileceği konusunda yön verici araştırmalar yapılarak yaşam kalitesinin yükseltilmesi sağlanabilir.

6.5. Memnuniyet

6.5.1. Hayattan Memnuniyet Düzeyi

Tablo 62. Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?

	f	%
Hiç memnun değilim	120	8,6
Memnun değilim	172	12,4
Kısmen memnunum	575	41,3
Memnunum	481	34,6
Çok memnunum	44	3,2
Toplam	1392	100,0
Cevap vermeyen	4	,3
Toplam	1396	

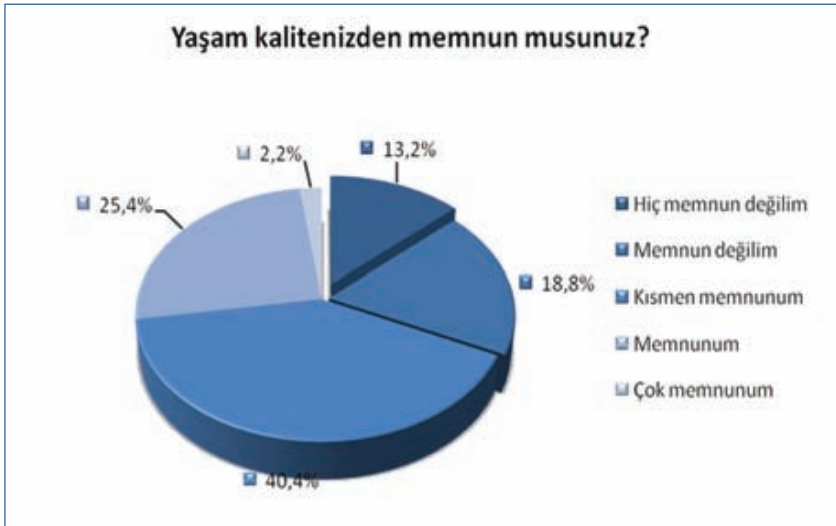

Katılımcılara genel olarak hayatlarından memnun olup olmadıkları sorulmuştur. Sonuçlar tablodaki gibidir. Katılımcıların %8,6'sı hayatından hiç memnun değilim, %12,4'ü memnun değilim, %41,3'ü kısmen memnunum, %34,6'sı memnunum ve %3,2'si çok memnunum cevaplarını vermişlerdir. Genel olarak tablo incelendiğinde katılımcıların hayatlarından orta düzeyde memnun olduklarını söylemek mümkündür.

6.5.2. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet Düzeyi

Tablo 63. Yaşam kalitenizden memnun musunuz?

	f	%
Hiç memnun değilim	184	13,2
Memnun değilim	262	18,8
Kısmen memnunum	562	40,4
Memnunum	353	25,4
Çok memnunum	30	2,2
Toplam	1391	100,0
Cevap vermeyen	5	,4
Toplam	1396	

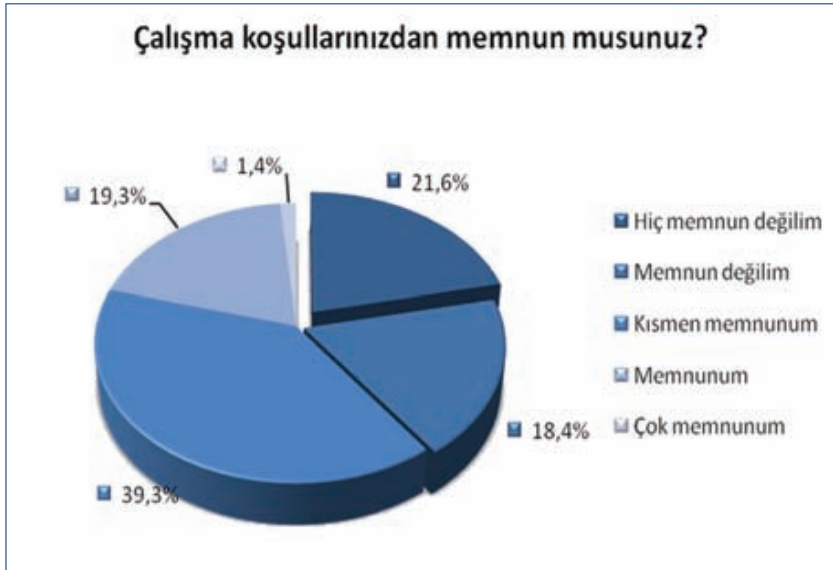

Katılımcılara yaşam kalitenizden memnun musunuz sorusu sorulmuştur. Sonuçlar tablodaki gibidir. Katılımcıların %13,2'si hiç memnun değilim, %18,8'i memnun değilim, %40,4'ü kısmen memnunum, %25,4'ü memnunum ve %2,2'si çok memnunum cevaplarını vermişlerdir. Genel olarak tablo incelendiğinde katılımcıların yaşam kalitelerinden memnun olmadıklarını söylemek mümkündür.

6.5.3. Çalışma Koşullarından Memnuniyet Düzeyi

Tablo 64. Çalışma koşullarınızdan memnun musunuz?

	f	%
Hiç memnun değilim	301	21,6
Memnun değilim	256	18,4
Kısmen memnunum	547	39,3
Memnunum	268	19,3
Çok memnunum	20	1,4
Toplam	1392	100,0
Cevap vermeyen	4	,3
Toplam	1396	

Katılımcılara çalışma koşullarınızdan memnun musunuz sorusu sorulmuştur. Sonuçlar tablodaki gibidir. Katılımcıların %21,6'sı hiç memnun değilim, %18,4'i memnun değilim, %39,3'ü kısmen memnunum, %19,3'ü memnunum ve %1,4'ü çok memnunum cevaplarını vermişlerdir. Genel olarak tablo incelendiğinde katılımcıların çalışma koşullarından memnun olmadıklarını söylemek mümkündür.

6.5.4. Mesleğin Sosyal Anlamda Pozitif Ayrımcılık Getirmesi Durumu

Tablo 65. Mesleğinizin sosyal anlamda size pozitif bir ayrımcılık getirdiğini düşünüyor musunuz?

	f	%
Evet	412	29,8
Hayır	972	70,2
Toplam	1384	100,0
Cevap vermeyen	12	,9
Toplam	1396	

Mesleğinizin sosyal anlamda size pozitif bir ayrımcılık getirdiğini düşünüyor musunuz sorusunun cevap dağılımı tabloda verilmiştir. Katılımcıların %29,8'i mesleklerinin sosyal anlamda kendilerine pozitif bir ayrımcılık sağladığını düşünürken, %70,2'si sağlamadığını belirtmişlerdir.

6.5.5. Bir Önceki Yıla Göre Bugünkü Çalışma Koşulları

Tablo 66. Çalışma koşullarınızı bir önceki yıla göre nasıl değerlendirirsiniz?

	f	%
Bir önceki yıldan daha kötü	578	41,7
Bir önceki yıla aynı	639	46,1
Bir önceki yıldan daha iyi	168	12,1
Toplam	1385	100,0
Cevap vermeyen	11	,8
Toplam	1396	

Katılımcılardan bir önceki yıla göre çalışma koşullarını değerlendirmeleri istenmiştir. Katılımcıların %41,7'si çalışma koşullarını bir önceki yıldan daha kötü olarak tanımlamışlardır. Bir önceki yıla aynı diyenlerin oranı %46,1 iken, bir önceki yıldan daha iyi diyenlerin oranı ise %12,1'dir. Bu verilerden sağlık çalışanlarının çalışma koşullarının aynı kaldığı ya da kötüleştiği sonucunu çıkmaktadır.

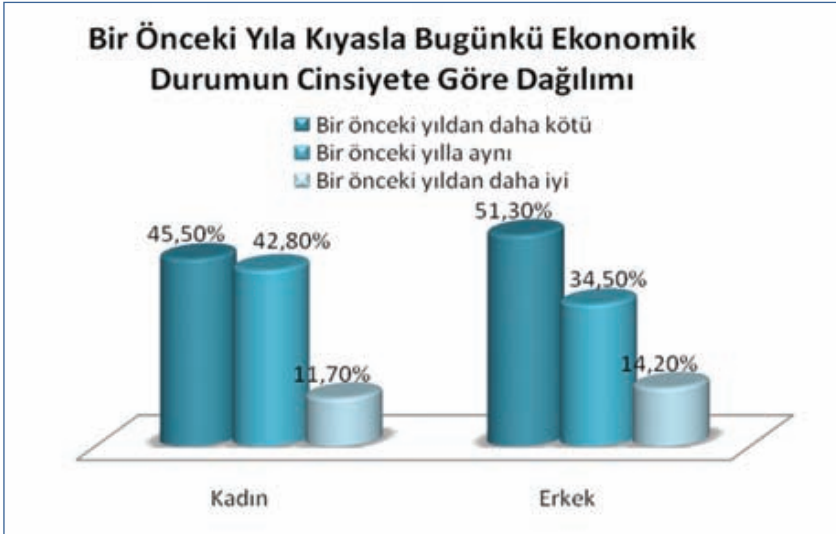
6.6. Çapraz Karşılaştırmalar

6.6.1. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Cinsiyete Göre Dağılımı

Tablo 67. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Cinsiyete

		Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?				
			Bir önceki yıldan daha kötü	Bir önceki yıla aynı	Bir önceki yıldan daha iyi	Toplam
Cinsiyet	Kadın	f	415	391	107	913
		%	45,5%	42,8%	11,7%	100,0%
Cinsiyet	Erkek	f	242	163	67	472
		%	51,3%	34,5%	14,2%	100,0%
Toplam		f	657	554	174	1385
		%	47,4%	40,0%	12,6%	100,0%

$\chi^2=9,085$, $df=2$, $p=0,011$

Katılımcıların bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunu değerlendirmeleri ile cinsiyet dağılımları tabloda verilmiştir. Cinsiyet ile ekonomik durumu bir önceki yıla göre kıyaslama arasında ($p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır. Tablodan da görüldüğü gibi, erkek katılımcılar, ekonomik durumlarını kadın katılımcılardan daha yüksek oranda bir önceki yıldan daha kötü olarak tanımlamışlardır.

6.6.2. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Medeni Durumu Göre Dağılımı

Tablo 68. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Medeni Durumu

		Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?				
		Bir önceki yıldan daha kötü	Bir önceki yıllla aynı	Bir önceki yıldan daha iyi	Toplam	
Medeni Durum	Bekar	f	138	108	56	302
		%	45,7%	35,8%	18,5%	100,0%
Medeni Durum	Evli	f	519	445	117	1081
		%	48,0%	41,2%	10,8%	100,0%
Toplam		f	657	553	173	1383
		%	47,5%	40,0%	12,5%	100,0%

$$\chi^2=13,236 \quad df=2, \quad p=0,001$$

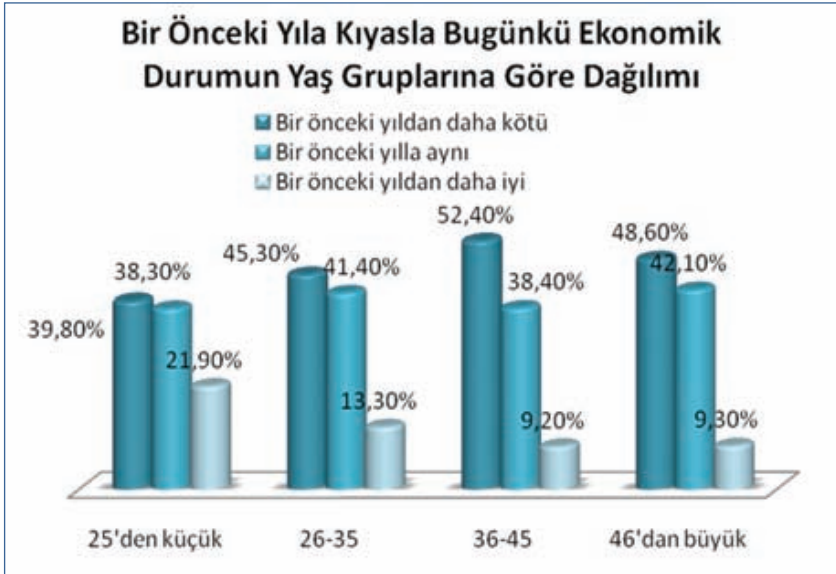
Katılımcıların bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunu değerlendirmeleri ile cinsiyet dağılımları tabloda verilmiştir. Cinsiyet ile ekonomik durumu bir önceki yıla göre kıyaslama arasında ($p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır. Tablodan da görüldüğü gibi, erkek katılımcılar, ekonomik durumlarını kadın katılımcılardan daha yüksek oranda bir önceki yıldan daha kötü olarak tanımlamışlardır.

6.6.3. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Tablo 69. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Yaş Grupları

		Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?				
			Bir önceki yıldan daha kötü	Bir önceki yıllla aynı	Bir önceki yıldan daha iyi	Toplam
Yaş Grupları	25'den küçük	f	51	49	28	128
		%	39,8%	38,3%	21,9%	100,0%
	26-35	f	280	256	82	618
		%	45,3%	41,4%	13,3%	100,0%
	36-45	f	229	168	40	437
		%	52,4%	38,4%	9,2%	100,0%
	46'dan büyük	f	52	45	10	107
		%	48,6%	42,1%	9,3%	100,0%
Toplam		f	612	518	160	1290
		%	47,4%	40,2%	12,4%	100,0%

$$\chi^2=19,392 \quad df=6, \quad p=0,004$$

Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunu değerlendirmeleri ile yaş grupları ile karşılaştırıldığında, yaş gruplarına göre ekonomik durumun bir önceki yıllla kıyaslanması istatistiksel olarak

farklılık göstermektedir. ($p < 0,05$) Tabloya göre, yaş ilerledikçe ekonomik durumun bir önceki yıla göre daha kötüye gittiği söylenebilir. 25'den küçük yaş grubunun ekonomik durumunu %21,90 oranında bir önceki yıldan daha iyi tanımlamış olmasının, meslekte yeni olmalarına ve daha önce bir gelirlerinin olmayışları ile ilişkilendirilebilir.

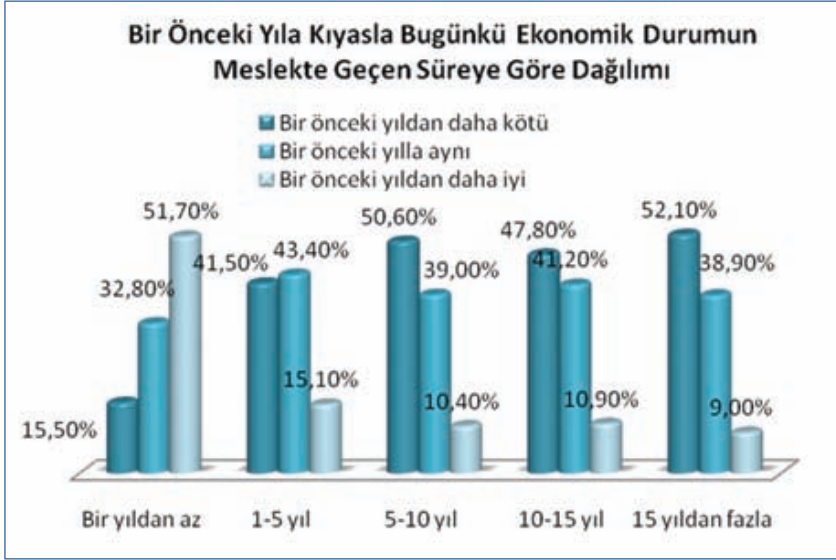
6.6.4. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Meslekte Geçen Süreye Göre Dağılımı

Tablo 70. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Meslekte Geçen Süre

		Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?				
		Bir önceki yıldan daha kötü	Bir önceki yıla aynı	Bir önceki yıldan daha iyi	Toplam	
Meslekte Geçen Süre	Bir yıldan az	f	9	19	30	58
		%	15,5%	32,8%	51,7%	100,0%
	1-5 yıl	f	107	112	39	258
		%	41,5%	43,4%	15,1%	100,0%
	5-10 yıl	f	131	101	27	259
		%	50,6%	39,0%	10,4%	100,0%
	10-15 yıl	f	131	113	30	274
		%	47,8%	41,2%	10,9%	100,0%
	15 yıldan fazla	f	277	207	48	532
		%	52,1%	38,9%	9,0%	100,0%
	Toplam	f	655	552	174	1381
		%	47,4%	40,0%	12,6%	100,0%

$$\chi^2=97,916 \quad df=8, \quad p=0,000$$

Meslekte geçen süre ile ekonomik durumun bir önceki yıla kıyaslanması incelendiğinde, meslekte geçen süreye göre bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunu değerlendirmeleri istatistiksel olarak farklılık göstermektedir. ($p < 0,05$) Tabloya göre, meslekte geçen süre arttıkça ekonomik durumun bir önceki yıla göre kötüye gittiği söylenebilir. Bu veriler bir önceki tablodaki teorimizi doğrular niteliktedir. Meslekte geçen süresi bir yıldan az olan grubun ekonomik durumlarını bir önceki yıldan daha iyi (%51,70) olarak tanımlamışlardır.

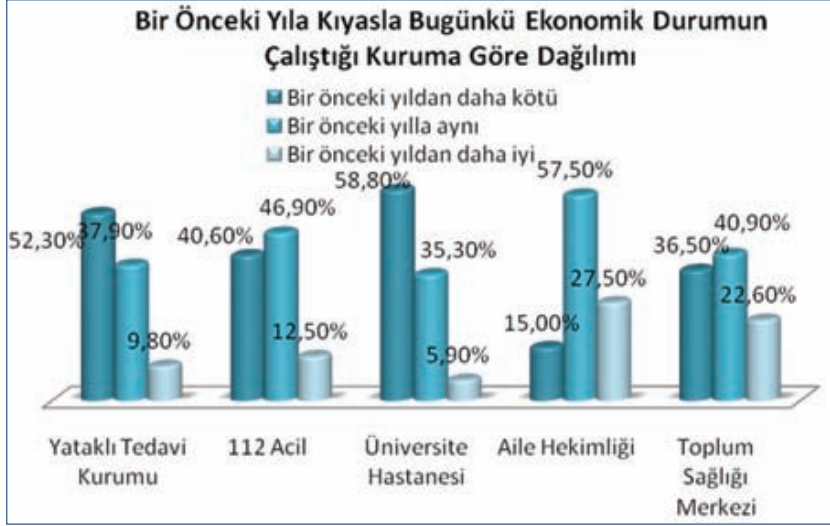

6.6.5. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Çalıştığı Kuruma Göre Dağılımı

Tablo 71. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Çalıştığı Kurum

Çalıştığı Kurum		Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?			Toplam	
		Bir önceki yıldan daha kötü	Bir önceki yıllla aynı	Bir önceki yıldan daha iyi		
Yataklı Tedavi Kurumu	f	514	372	96	982	
	%	52,3%	37,9%	9,8%	100,0%	
	112 Acil	f	26	30	8	64
		%	40,6%	46,9%	12,5%	100,0%
	Üniversite Hastanesi	f	10	6	1	17
		%	58,8%	35,3%	5,9%	100,0%
	Aile Hekimliği	f	6	23	11	40
%		15,0%	57,5%	27,5%	100,0%	
Toplum Sağlığı Merkezi	f	42	47	26	115	
	%	36,5%	40,9%	22,6%	100,0%	
Diğer	f	59	76	32	167	
	%	35,3%	45,5%	19,2%	100,0%	
Toplam	f	657	554	174	1385	
	%	47,4%	40,0%	12,6%	100,0%	

$$\chi^2=58,101, \quad df=10, \quad p=0,000$$

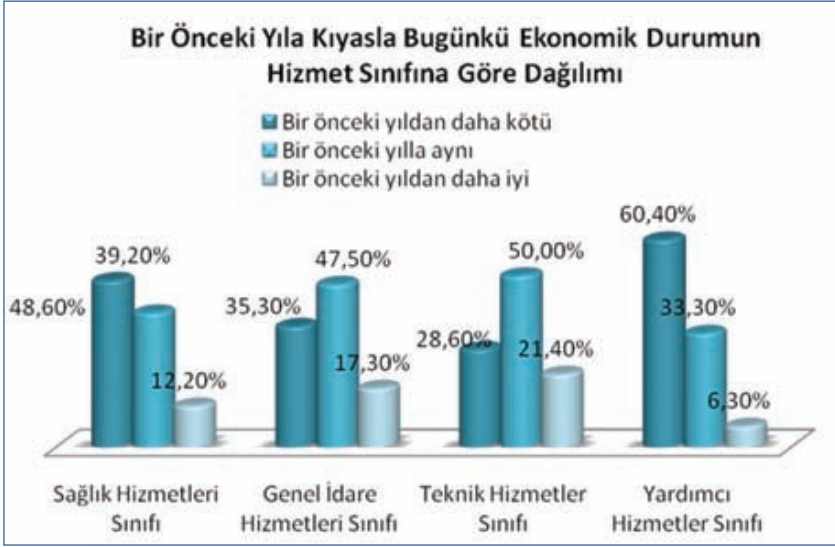
Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunu değerlendirmeleri ile çalıştığı kurum karşılaştırıldığında, çalıştığı kuruma göre ekonomik durumun bir önceki yıla kıyaslanması istatistiksel olarak farklılık göstermektedir. ($p < 0,05$) Üniversite Hastanesi (%58,8) ve Yataklı Tedavi Kurumunda (%52,3) çalışan katılımcıların ekonomik durumlarını bir önceki yıldan daha kötü olarak tanımlama oranları diğer kurumlardan anlamlı derecede yüksek bulunmuştur.

6.6.6. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Hizmet Sınıfına Göre Dağılımı

Tablo 72. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Hizmet Sınıfı

		Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?			
		Bir önceki yıldan daha kötü	Bir önceki yıla aynı	Bir önceki yıldan daha iyi	Toplam
Hizmet Sınıfı	Sağlık Hizmetleri Sınıfı	f 575	464	144	1183
		% 48,6%	39,2%	12,2%	100,0%
	Genel İdare Hizmetleri Sınıfı	f 49	66	24	139
		% 35,3%	47,5%	17,3%	100,0%
Teknik Hizmetler Sınıfı	f 4	7	3	14	
	% 28,6%	50,0%	21,4%	100,0%	
Yardımcı Hizmetler Sınıfı	f 29	16	3	48	
	% 60,4%	33,3%	6,3%	100,0%	
Toplam	f 657	553	174	1384	
	% 47,5%	40,0%	12,6%	100,0%	

$$\chi^2=15,437, \quad df=6, \quad p=0,017$$

Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunu değerlendirmeleri ile Hizmet Sınıfı karşılaştırıldığında, hizmet sınıfına göre ekonomik durumun bir önceki yıla kıyaslanması istatistiksel olarak farklılık göstermektedir. ($p < 0,05$) Yardımcı Hizmetler Sınıfı (%60,4) ve Sağlık Hizmetleri Sınıfında (%48,6) çalışan katılımcıların ekonomik durumlarını bir önceki yıldan daha kötü olarak tanımlama oranları diğer kurumlardan anlamlı derecede yüksek bulunmuştur.

6.6.7. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Nöbet Tutma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 73. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Nöbet Tutma Durumu

		Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?				
			Bir önceki yıldan daha kötü	Bir önceki yıla aynı	Bir önceki yıldan daha iyi	Toplam
Nöbet Tutma Durumu	Hayır	f	294	297	117	708
		%	41,5%	41,9%	16,5%	100,0%
Evet		f	361	256	56	673
		%	53,6%	38,0%	8,3%	100,0%
Toplam		f	655	553	173	1381
		%	47,4%	40,0%	12,5%	100,0%

$$\chi^2=30,534, \quad df=2, \quad p=0,000$$

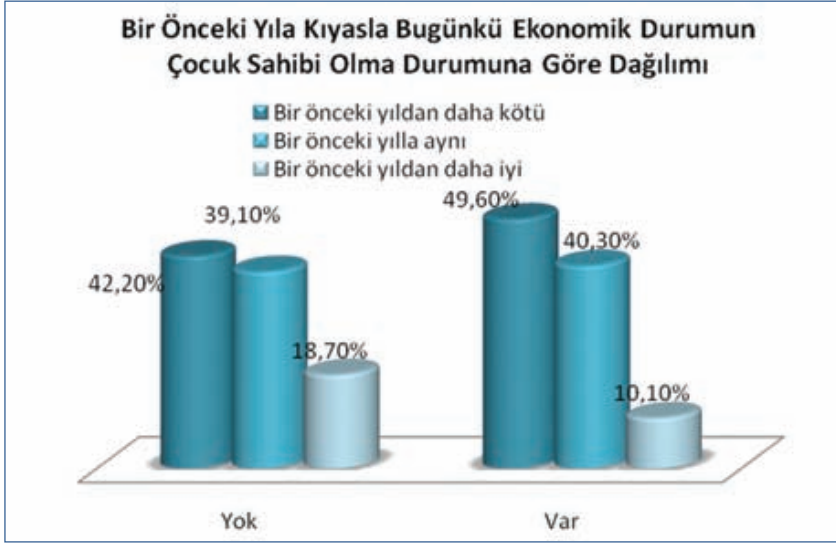
Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunu değerlendirmeleri ile Nöbet tutma durumu karşılaştırıldığında, nöbet tutma durumuna göre ekonomik durumun bir önceki yıllla kıyaslanması istatistiksel olarak farklılık göstermektedir. ($p < 0,05$) Nöbet tuttuğunu belirten katılımcıların ekonomik durumlarını bir önceki yıldan daha kötü olarak tanımlama oranları (%53,6) nöbet tutmayanlardan anlamlı derecede yüksek oranda bulunmuştur.

6.6.8. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Çocuk Sahibi Olma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 74. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Çocuk Sahibi Olma Durumu

		Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?			Toplam
			Bir önceki yıldan daha kötü	Bir önceki yıllla aynı	Bir önceki yıldan daha iyi
Çocuk sahibi olma durumu	Yok	f	163	151	72
		%	42,2%	39,1%	18,7%
Var		f	494	401	101
		%	49,6%	40,3%	10,1%
Toplam		f	657	552	173
		%	47,5%	39,9%	12,5%

$$\chi^2=19,372, \quad df=2, \quad p=0,000$$

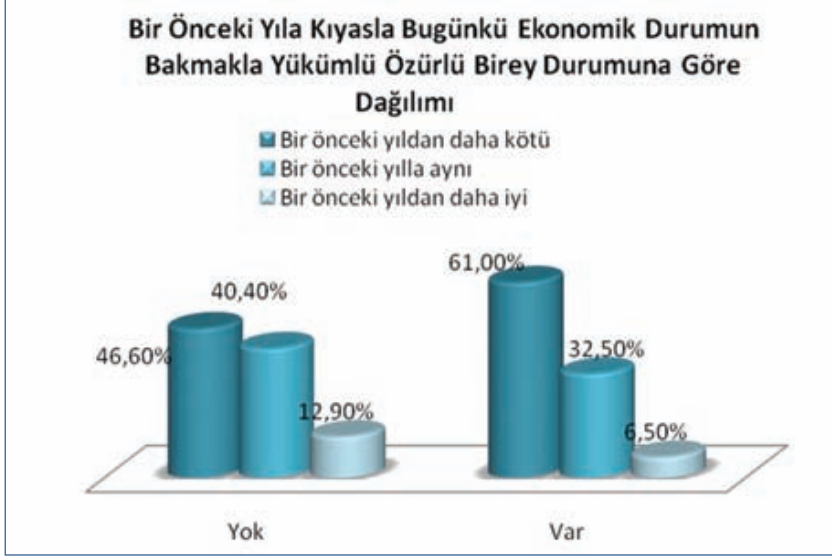
Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunu değerlendirmeleri ile çocuk sahibi olma durumu karşılaştırıldığında, çocuk sahibi olma durumuna göre ekonomik durumun bir önceki yıla kıyaslanması istatistiksel olarak farklılık göstermektedir. ($p < 0,05$) Çocuk sahibi olanların ekonomik durumlarını bir önceki yıldan daha kötü olarak tanımlama oranları (%49,6) çocuk sahibi olmayanlardan anlamlı derecede yüksek oranda bulunmuştur. Bu durum medeni durum tablosunda da benzer sonuç göstermişti.

6.6.9. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Bakmakla Yükümlü Özürlü Birey Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 75. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Bakmakla Yükümlü Özürlü Birey Durumu

		Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?				
			Bir önceki yıldan daha kötü	Bir önceki yıllla aynı	Bir önceki yıldan daha iyi	Toplam
Evde bakımla yükümlü özürlü birey olması durumu	Yok	f	609	528	169	1306
		%	46,6%	40,4%	12,9%	100,0%
Var	f	47	25	5	77	
	%	61,0%	32,5%	6,5%	100,0%	
Toplam	f	656	553	174	1383	
	%	47,4%	40,0%	12,6%	100,0%	

$$\chi^2=6,737, \quad df=2, \quad p=0,034$$

Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunu değerlendirmeleri ile bakmakla yükümlü olduğu özürlü birey durumu karşılaştırıldığında, bakmakla yükümlü olduğu özürlü birey durumuna göre ekonomik durumun bir önceki yıllla kıyaslanması istatistiksel olarak farklılık göstermektedir. ($p < 0,05$) Evde bakmakla yükümlü olduğu özürlü birey olanların ekonomik durumlarını bir önceki yıldan daha kötü olarak tanımlama oranları (%61), bakmakla yükümlü olduğu özürlü birey olmayanlardan anlamlı derecede yüksek oranda bulunmuştur.

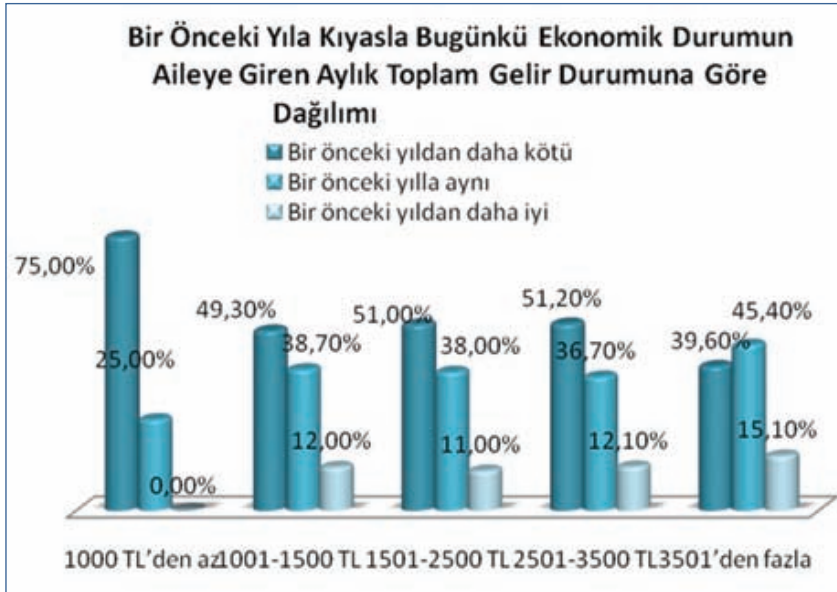
6.6.10. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Aileye Giren Aylık Toplam Gelir Durumuna Göre Dağılımı

Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunu değerlendirmeleri ile aylık gelir durumu karşılaştırıldığında, aylık gelire göre ekonomik durumun bir önceki yıllla kıyaslanması istatistiksel olarak farklılık göstermektedir. ($p < 0,05$) Aileye giren toplam aylık gelir arttıkça ekonomik durumlarını bir önceki yıldan daha kötü olarak tanımlama oranlarının düştüğünü söylemek mümkündür.

Tablo 76. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Aileye Giren Aylık Toplam Gelir

		Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?				
			Bir önceki yıldan daha kötü	Bir önceki yıla aynı	Bir önceki yıldan daha iyi	Toplam
Aileye giren aylık toplam gelir	1000 TL'den az	f	9	3	0	12
		%	75,0%	25,0%	,0%	100,0%
	1001-1500 TL	f	74	58	18	150
		%	49,3%	38,7%	12,0%	100,0%
	1501-2500 TL	f	213	159	46	418
		%	51,0%	38,0%	11,0%	100,0%
	2501-3500 TL	f	169	121	40	330
		%	51,2%	36,7%	12,1%	100,0%
	3501'den fazla	f	184	211	70	465
		%	39,6%	45,4%	15,1%	100,0%
Toplam	f	649	552	174	1375	
	%	47,2%	40,1%	12,7%	100,0%	

$\chi^2=20,272$, $df=8$, $p=0,009$

6.6.11. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Psikolojik Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 77. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Psikolojik Sorun Yaşama Durumu

		Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?				
			Bir önceki yıldan daha kötü	Bir önceki yıla aynı	Bir önceki yıldan daha iyi	Toplam
Ekonomik sıkıntılar sebebiyle psikolojik sorunlar yaşama durumu	Evet	f	329	126	38	493
		%	66,7%	25,6%	7,7%	100,0%
	Hayır	f	325	426	136	887
		%	36,6%	48,0%	15,3%	100,0%
Toplam	f	654	552	174	1380	
	%	47,4%	40,0%	12,6%	100,0%	

$$\chi^2=115,161, \quad df=2, \quad p=0,000$$

Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunu değerlendirmeleri ile ekonomik sıkıntılar sebebiyle psikolojik sorunlar yaşama durumu karşılaştırıldığında, ekonomik sıkıntılar sebebiyle psikolojik sorunlar yaşama durumuna göre ekonomik durumun bir önceki yıla kıyaslanması istatistiksel olarak farklılık göstermektedir. ($p < 0,05$) Ekonomik sıkıntılar sebebiyle psikolojik sorunlar yaşadığını belirten katılımcıların ekonomik durumlarını bir önceki yıldan daha kötü olarak tanımlama oranlarının yaşamayanlardan daha yüksek olduğunu görüyoruz. (%66,7)

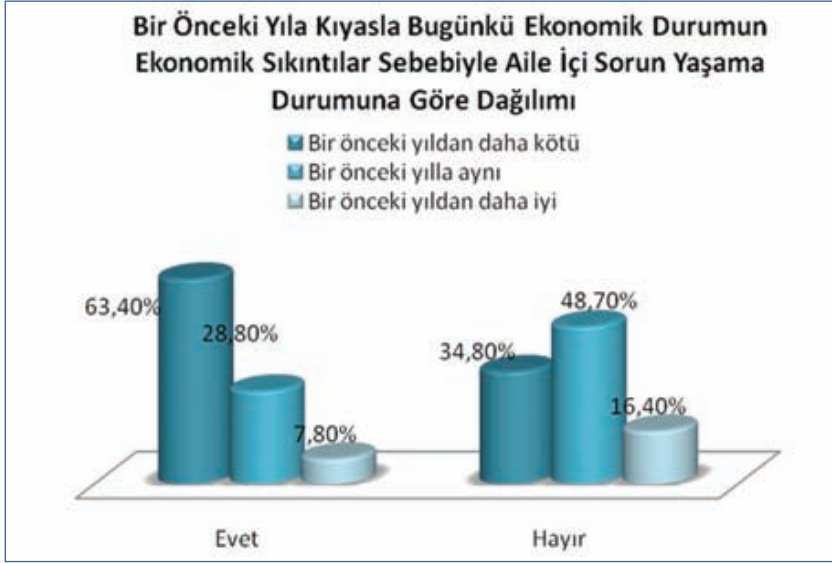
6.6.12. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçi Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 78. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçi Sorun Yaşama Durumu

		Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?				
		Bir önceki yıldan daha kötü	Bir önceki yıla aynı	Bir önceki yıldan daha iyi	Toplam	
Ekonomik sıkıntılar sebebiyle aile içinde sorun yaşama	Evet	f	390	177	48	615
		%	63,4%	28,8%	7,8%	100,0%
	Hayır	f	263	368	124	755
		%	34,8%	48,7%	16,4%	100,0%
Toplam		f	653	545	172	1370
		%	47,7%	39,8%	12,6%	100,0%

$$\chi^2=112,083, \quad df=2, \quad p=0,000$$

Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunu değerlendirmeleri ile ekonomik sıkıntılar sebebiyle aile içinde sorun yaşama durumu karşılaştırıldığında, ekonomik sıkıntılar sebebiyle aile içinde sorun yaşama durumuna göre ekonomik durumun bir önceki yıla kıyaslanması istatistiksel olarak farklılık göstermektedir. ($p < 0,05$) Ekonomik sıkıntılar sebebiyle aile içinde sorun yaşadığını belirten katılımcıların ekonomik durumlarını bir önceki yıldan daha kötü olarak tanımlama oranlarının yaşamayanlardan daha yüksek olduğunu görüyoruz. (%63,4)

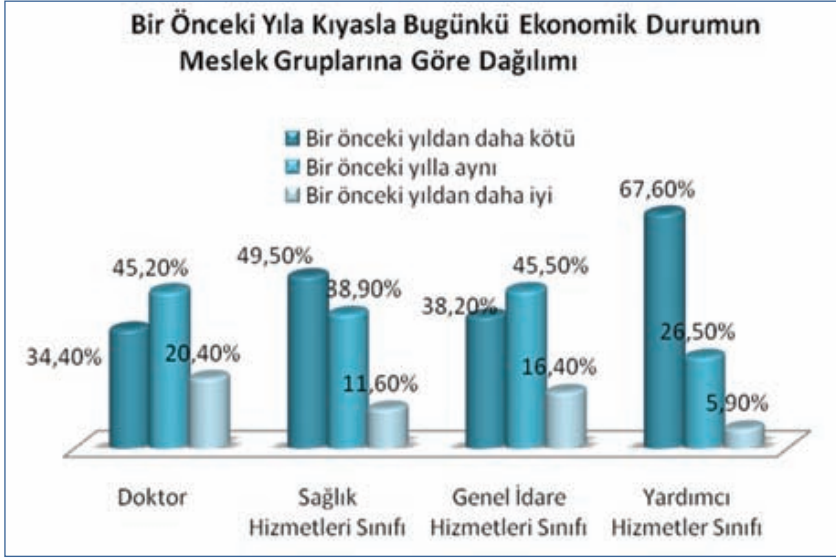

6.6.13. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durumun Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Tablo 79. Bir Önceki Yıla Kıyasla Bugünkü Ekonomik Durum ve Meslek Grupları

		Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz?				
		Bir önceki yıldan daha kötü	Bir önceki yıllla aynı	Bir önceki yıldan daha iyi	Toplam	
Meslek	Doktor	f	32	42	19	93
		%	34,4%	45,2%	20,4%	100,0%
	Sağlık Hizmetleri Sınıfı (Hemşire, Ebe, Sağlık Memuru, Tıbbi Sekreter...)	f	527	414	123	1064
		%	49,5%	38,9%	11,6%	100,0%
	Genel İdare Hizmetleri Sınıfı	f	63	75	27	165
	%	38,2%	45,5%	16,4%	100,0%	
	Yardımcı Hizmetler Sınıfı	f	23	9	2	34
	%	67,6%	26,5%	5,9%	100,0%	
Toplam	f	645	540	171	1356	
	%	47,6%	39,8%	12,6%	100,0%	

$$\chi^2=22,413, \quad df=6, \quad p=0,001$$

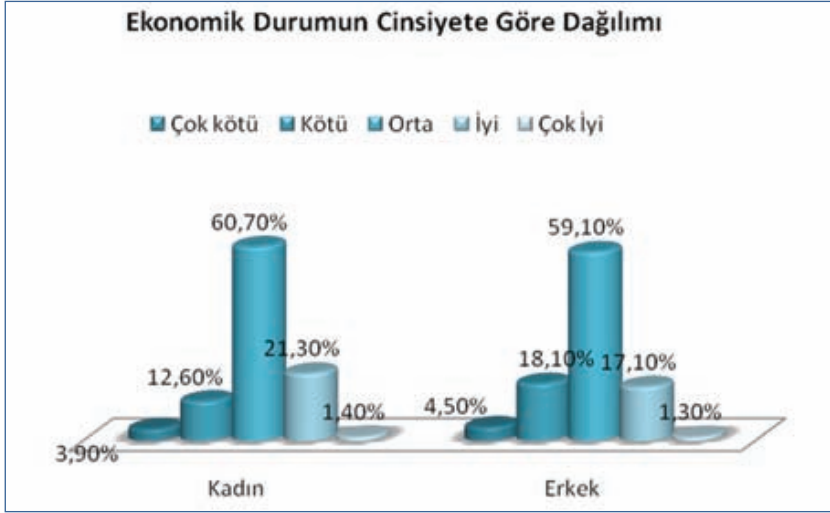
Mesleği doktor, sağlık hizmetleri çalışanları, genel hizmet çalışanları ve yardımcı hizmet çalışanları olarak grupladığımızda, yardımcı hizmet çalışanları (%67,6) ve sağlık hizmetleri çalışanları (%49,5) ekonomik durumlarını diğer iki gruba oranla yüksek oranda bir önceki yıldan kötü olduğunu belirtmişlerdir.

6.6.14. Ekonomik Durumun Cinsiyete Göre Dağılımı

Tablo 80. Ekonomik Durum ve Cinsiyet

		Ekonomik durumunuzu nasıl tanımlarsınız?						
		Çok kötü	Kötü	Orta	İyi	Çok İyi	Toplam	
Cinsiyet	Kadın	f	36	116	557	195	13	917
		%	3,9%	12,6%	60,7%	21,3%	1,4%	100,0%
Cinsiyet	Erkek	f	21	85	277	80	6	469
		%	4,5%	18,1%	59,1%	17,1%	1,3%	100,0%
Toplam		f	57	201	834	275	19	1386
		%	4,1%	14,5%	60,2%	19,8%	1,4%	100,0%

$$\chi^2=9,598, \quad df=4, \quad p=0,048$$

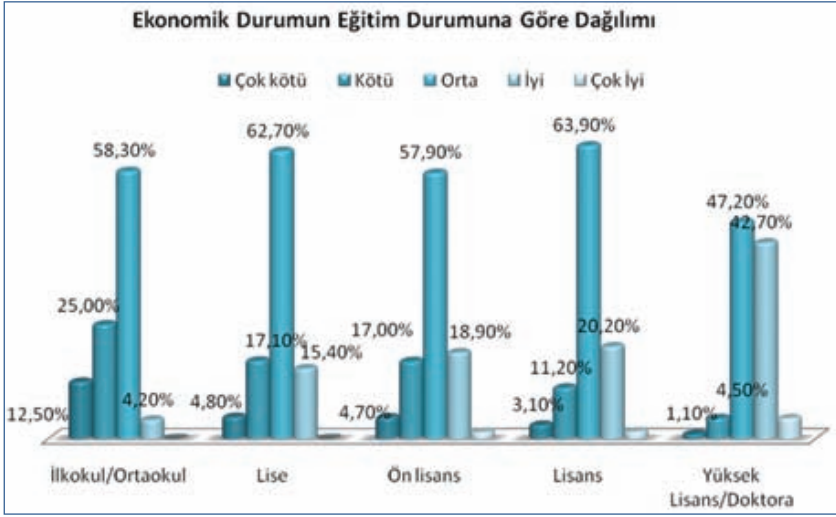
Katılımcıların ekonomik durumunu değerlendirmeleri ile cinsiyet dağılımları tabloda verilmiştir. Cinsiyet ile ekonomik durumu tanımlama arasında ($p < 0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır. Tablodan da görüldüğü gibi, erkek katılımcılar, ekonomik durumlarını kadın katılımcılardan daha yüksek oranda kötü olarak tanımlamışlardır.

6.6.15. Ekonomik Durumun Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 81. Ekonomik Durum ve Eğitim Durumu

		Ekonomik durumunuzu nasıl tanımlarsınız?						
		Çok kötü	Kötü	Orta	İyi	Çok İyi	Toplam	
Eğitim Durumu	İlkokul/Ortaokul	f	3	6	14	1	0	24
		%	12,5%	25,0%	58,3%	4,2%	,0%	100,0%
	Lise	f	14	50	183	45	0	292
		%	4,8%	17,1%	62,7%	15,4%	,0%	100,0%
	Ön lisans	f	25	91	309	101	8	534
		%	4,7%	17,0%	57,9%	18,9%	1,5%	100,0%
	Lisans	f	14	50	285	90	7	446
		%	3,1%	11,2%	63,9%	20,2%	1,6%	100,0%
	Yüksek Lisans/Doktora	f	1	4	42	38	4	89
		%	1,1%	4,5%	47,2%	42,7%	4,5%	100,0%
Toplam		f	57	201	833	275	19	1385
		%	4,1%	14,5%	60,1%	19,9%	1,4%	100,0%

$$\chi^2=67,551, \quad df=16, \quad p=0,000$$

Katılımcıların ekonomik durumlarını tanımlama ve eğitim durumuna ait tablo yukarıdaki gibidir. Ekonomik durum ile eğitim durumu arasında ($p < 0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Tablo incelenecek olursa, ekonomik durumu iyi tanımlama oranlarının eğitim durumu yükseldikçe arttığı görülmektedir.

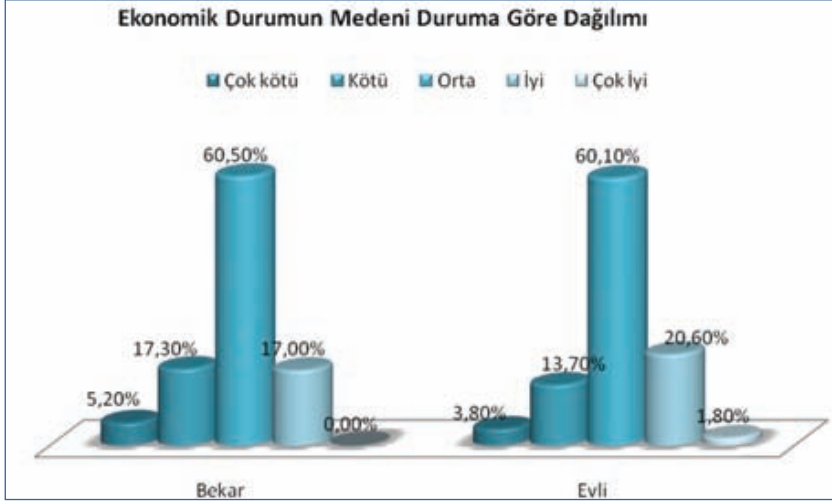
6.6.16. Ekonomik Durum Medeni Duruma Göre Dağılımı

Tablo 82. Ekonomik Durum ve Medeni Durum

		Ekonomik durumunuzu nasıl tanımlarsınız?						
		Çok kötü	Kötü	Orta	İyi	Çok İyi	Toplam	
Medeni Durum	Bekar	f	16	53	185	52	0	306
		%	5,2%	17,3%	60,5%	17,0%	0,0%	100,0%
Medeni Durum	Evli	f	41	148	648	222	19	1078
		%	3,8%	13,7%	60,1%	20,6%	1,8%	100,0%
Toplam		f	57	201	833	274	19	1384
		%	4,1%	14,5%	60,2%	19,8%	1,4%	100,0%

$$\chi^2=10,251, \quad df=4, \quad p=0,036$$

Medeni durum ile ekonomik durumu tanımlama dağılımı tabloda verilmiştir. Ekonomik durumu tanımlamanın medeni duruma göre ($p < 0,05$) istatistiksel olarak değişim gösterdiği görülmektedir. Bekar katılımcıların ekonomik durumlarını evli katılımcılardan daha yüksek oranda kötü olarak tanımladığı tabloda görülmektedir.

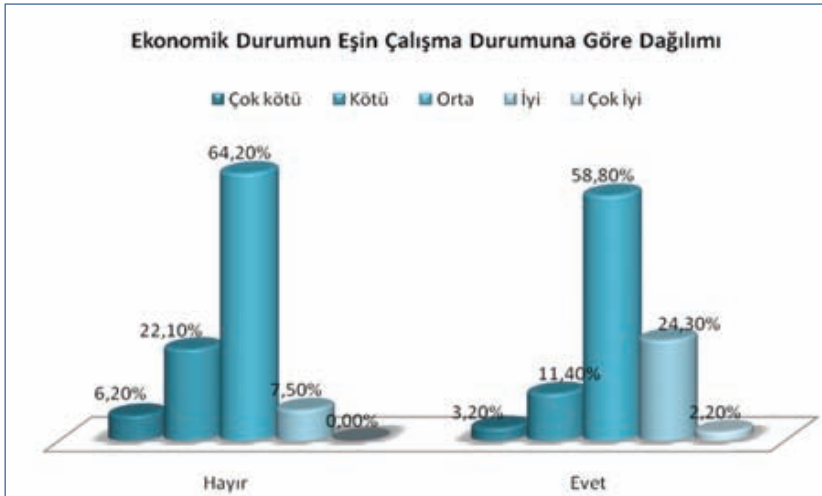

6.6.17. Ekonomik Durumun Eşin Çalışma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 83. Ekonomik Durum ve Eşin Çalışma Durumu

		Ekonomik durumunuzu nasıl tanımlarsınız?					
		Çok kötü	Kötü	Orta	İyi	Çok iyi	Toplam
Eşin çalışma durumu	Hayır	f 14	50	145	17	0	226
		% 6,2%	22,1%	64,2%	7,5%	,0%	100,0%
Evet	f 27	97	499	206	19	848	
		% 3,2%	11,4%	58,8%	24,3%	2,2%	100,0%
Toplam	f 41	147	644	223	19	1074	
		% 3,8%	13,7%	60,0%	20,8%	1,8%	100,0%

$\chi^2=49,197$, $df=4$, $p=0,000$

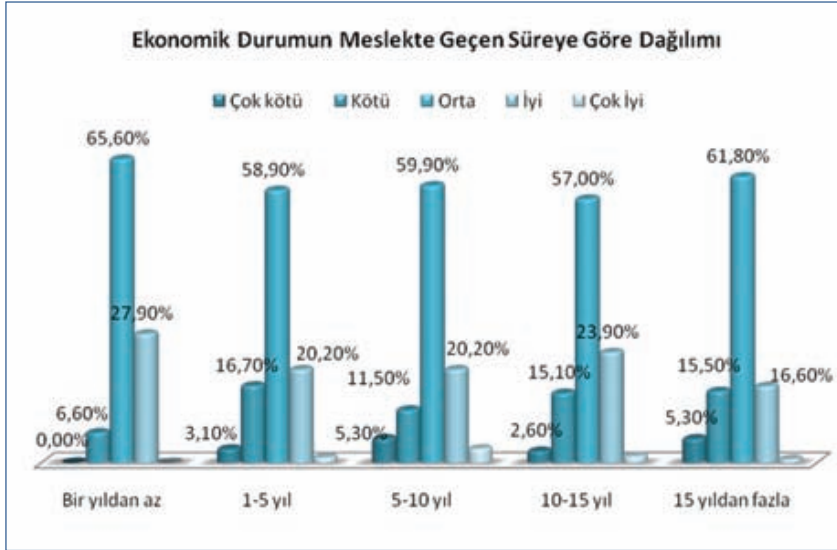
Evli katılımcıların eşlerinin çalışıp çalışmama durumuna göre ekonomik durum tablosu incelendiğinde, ($p < 0,05$) eşi çalışmayan katılımcıların ekonomik durumlarını eşi çalışanlara oranla daha yüksek oranda kötü olarak tanımladığı dikkat çekicidir.

6.6.18. Ekonomik Durumun Meslekte Geçen Süreye Göre Dağılımı

Tablo 84. Ekonomik Durum ve Meslekte Geçen Süre

		Ekonomik durumunuzu nasıl tanımlarsınız?						
		Çok kötü	Kötü	Orta	İyi	Çok iyi	Toplam	
Meslekte Geçen Süre	Bir yıldan az	f	0	4	40	17	0	61
		%	,0%	6,6%	65,6%	27,9%	,0%	100,0%
	1-5 yıl	f	8	43	152	52	3	258
		%	3,1%	16,7%	58,9%	20,2%	1,2%	100,0%
	5-10 yıl	f	14	30	157	53	8	262
		%	5,3%	11,5%	59,9%	20,2%	3,1%	100,0%
	10-15 yıl	f	7	41	155	65	4	272
		%	2,6%	15,1%	57,0%	23,9%	1,5%	100,0%
	15 yıldan fazla	f	28	82	327	88	4	529
		%	5,3%	15,5%	61,8%	16,6%	,8%	100,0%
Toplam	f	57	200	831	275	19	1382	
	%	4,1%	14,5%	60,1%	19,9%	1,4%	100,0%	

$$\chi^2=28,894, \quad df=16, \quad p=0,025$$

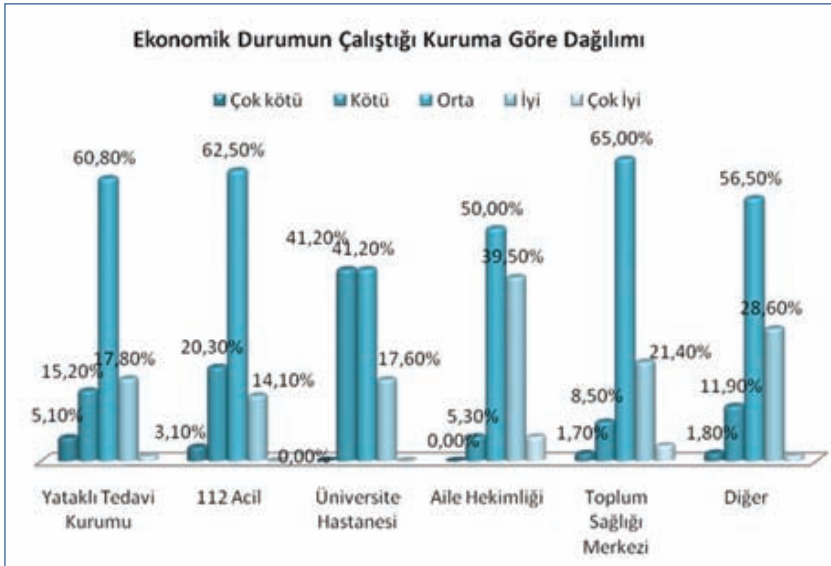
Meslekte geçen süre ve ekonomik durum tablosu yukarıda verilmiştir. Ekonomik durum tanımları meslekte geçen süreye göre ($p < 0,05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Tablo incelendiğinde, katılımcılar, meslekte geçen süre arttıkça, ekonomik durumu yüksek oranda kötü olarak tanımlamaktadırlar.

6.6.19. Ekonomik Durumun Çalıştığı Kuruma Göre Dağılımı

Tablo 85. Ekonomik Durum ve Çalıştığı Kurum

		Ekonomik durumunuzu nasıl tanımlarsınız?					
		Çok kötü	Kötü	Orta	İyi	Çok İyi	Toplam
Çalıştığı Kurum	Yataklı Tedavi Kurumu	f 50	149	597	175	11	982
		% 5,1%	15,2%	60,8%	17,8%	1,1%	100,0%
	112 Acil	f 2	13	40	9	0	64
		% 3,1%	20,3%	62,5%	14,1%	0,0%	100,0%
	Üniversite Hastanesi	f 0	7	7	3	0	17
		% 0,0%	41,2%	41,2%	17,6%	0,0%	100,0%
	Aile Hekimliği	f 0	2	19	15	2	38
		% 0,0%	5,3%	50,0%	39,5%	5,3%	100,0%
	Toplum Sağlığı Merkezi	f 2	10	76	25	4	117
		% 1,7%	8,5%	65,0%	21,4%	3,4%	100,0%
Diğer	f 3	20	95	48	2	168	
	% 1,8%	11,9%	56,5%	28,6%	1,2%	100,0%	
Toplam	f 57	201	834	275	19	1386	
	% 4,1%	14,5%	60,2%	19,8%	1,4%	100,0%	

$$\chi^2=53,669, \quad df=20, \quad p=0,000$$

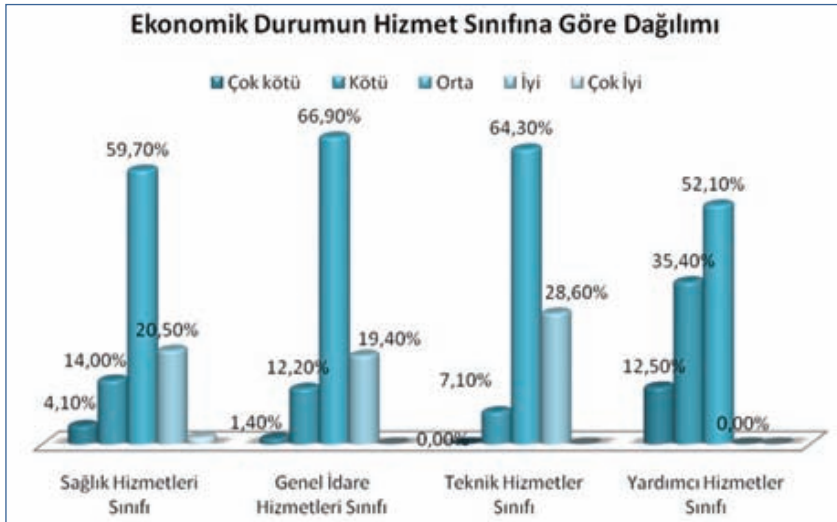
Çalıştığı kurum ile ekonomik durum karşılaştırması tabloda verilmiştir. Ekonomik durum çalıştığı kuruma göre ($p < 0,05$) istatistiksel olarak farklılık göstermektedir. Üniversite Hastanesi çalışanları ekonomik durumlarını diğer kurumlarda çalışanlara göre daha kötü olarak belirtmişlerdir.

6.6.20. Ekonomik Durumun Hizmet Sınıfına Göre Dağılımı

Tablo 86. Ekonomik Durum ve Hizmet Sınıfı

		Ekonomik durumunuzu nasıl tanımlarsınız?					
		Çok kötü	Kötü	Orta	İyi	Çok iyi	Toplam
Hizmet Sınıfı	Sağlık Hizmetleri Sınıfı	f 49	166	707	243	19	1184
		% 4,1%	14,0%	59,7%	20,5%	1,6%	100,0%
	Genel İdare Hizmetleri Sınıfı	f 2	17	93	27	0	139
		% 1,4%	12,2%	66,9%	19,4%	,0%	100,0%
Teknik Hizmetler Sınıfı	f 0	1	9	4	0	14	
	% ,0%	7,1%	64,3%	28,6%	,0%	100,0%	
Yardımcı Hizmetler Sınıfı	f 6	17	25	0	0	48	
	% 12,5%	35,4%	52,1%	,0%	,0%	100,0%	
Toplam	f 57	201	834	274	19	1385	
	% 4,1%	14,5%	60,2%	19,8%	1,4%	100,0%	

$$\chi^2=42,124, \quad df=12, \quad p=0,000$$

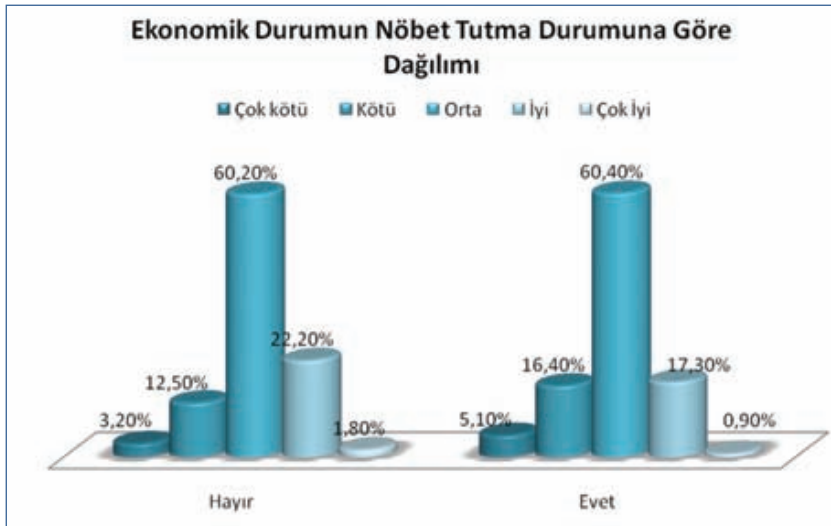
Hizmet sınıfı ile ekonomik durum karşılaştırması tablodaki gibidir. Ekonomik durumun hizmet sınıfına göre ($p < 0,05$) farklılık gösterdiği görülmektedir. Yardımcı Hizmetler Sınıfı çalışanları ekonomik durumlarını diğer hizmet sınıfı çalışanlarına göre daha kötü olarak tanımlamışlardır.

6.6.21. Ekonomik Durumun Nöbet Tutma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 87. Ekonomik Durum ve Nöbet Tutma Durumu

		Ekonomik durumunuzu nasıl tanımlarsınız?					
		Çok kötü	Kötü	Orta	İyi	Çok iyi	Toplam
Nöbet Tutma Durumu	Hayır	f 23	89	428	158	13	711
	%	3,2%	12,5%	60,2%	22,2%	1,8%	100,0%
Evet	f	34	110	405	116	6	671
	%	5,1%	16,4%	60,4%	17,3%	,9%	100,0%
Toplam	f	57	199	833	274	19	1382
	%	4,1%	14,4%	60,3%	19,8%	1,4%	100,0%

$$\chi^2=12,844, \quad df=4, \quad p=0,012$$

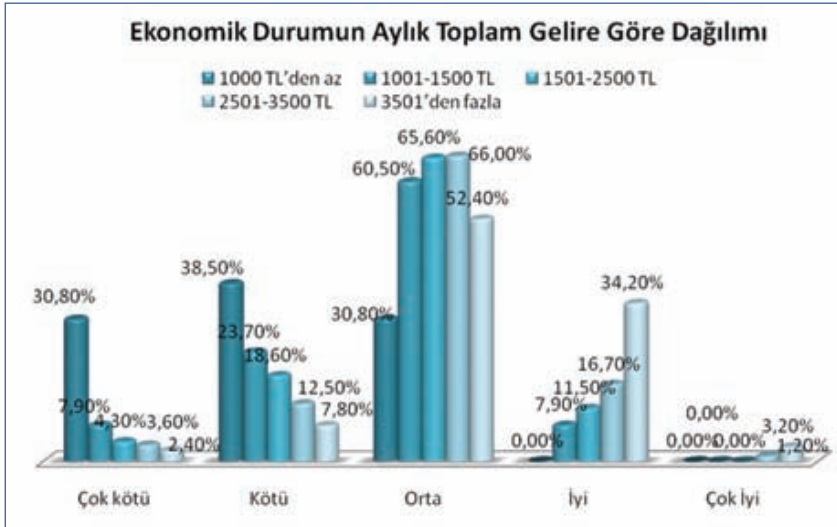
Nöbet tutma durumu ile ekonomik durum karşılaştırması tabloda verilmiştir. Ekonomik durumun nöbet tutma durumuna göre ($p < 0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiğini görmekteyiz. Nöbet tutanların tutmayanlara oranla ekonomik durumlarını daha kötü olarak tanımlamış olduğunu görüyoruz.

6.6.22. Ekonomik Durumun Aylık Toplam Gelire Göre Dağılımı

Tablo 88. Ekonomik Durum ve Aylık Toplam Gelir

		Ekonomik durumunuzu nasıl tanımlarsınız?					
		Çok kötü	Kötü	Orta	İyi	Çok iyi	Toplam
Aileye giren aylık toplam gelir	1000 TL'den az	f	4	5	4	0	13
		%	30,8%	38,5%	30,8%	,0%	100,0%
	1001-1500 TL	f	12	36	92	12	152
		%	7,9%	23,7%	60,5%	7,9%	100,0%
	1501-2500 TL	f	18	78	275	48	419
		%	4,3%	18,6%	65,6%	11,5%	100,0%
	2501-3500 TL	f	12	41	217	55	329
		%	3,6%	12,5%	66,0%	16,7%	100,0%
	3501'den fazla	f	11	36	242	158	462
		%	2,4%	7,8%	52,4%	34,2%	100,0%
Toplam	f	57	196	830	273	1375	
	%	4,1%	14,3%	60,4%	19,9%	100,0%	

$$\chi^2=173,855, \quad df=16, \quad p=0,000$$

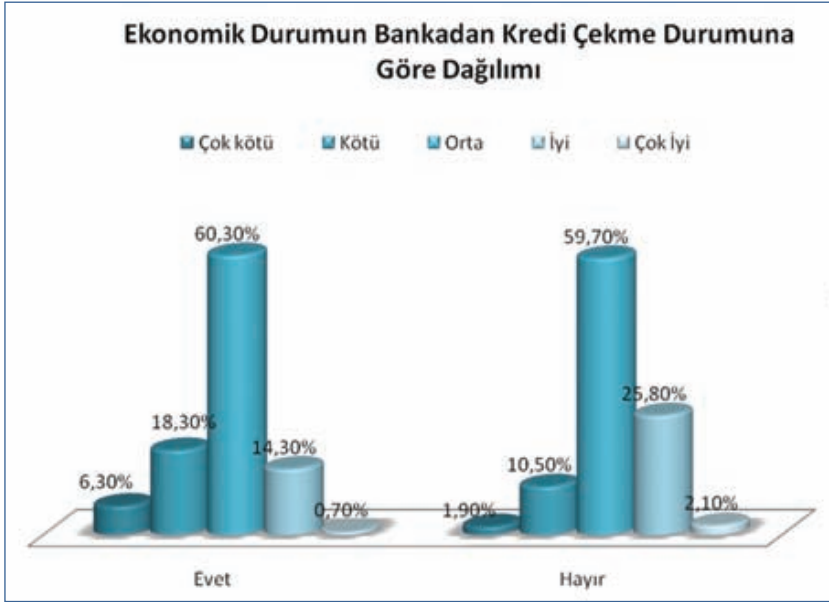
Aileye giren aylık gelir ile ekonomik durumu tanımlama karşılaştırmaları tablodaki gibidir. ($p < 0,05$). Gelir durumu arttıkça ekonomik durumun iyi olarak tanımlandığını görüyoruz.

6.6.23. Ekonomik Durumun Bankadan Kredi Çekme Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 89. Ekonomik Durum ve Bankadan Kredi Çekme Durumu

		Ekonomik durumunuzu nasıl tanımlarsınız?					
		Çok kötü	Kötü	Orta	İyi	Çok İyi	Toplam
Son bir yıl içerisinde	Evet	f 44	128	421	100	5	698
	%	6,3%	18,3%	60,3%	14,3%	,7%	100,0%
Hayır	f	13	71	405	175	14	678
	%	1,9%	10,5%	59,7%	25,8%	2,1%	100,0%
Toplam	f	57	199	826	275	19	1376
	%	4,1%	14,5%	60,0%	20,0%	1,4%	100,0%

$$\chi^2=57,935, \quad df=4, \quad p=0,000$$

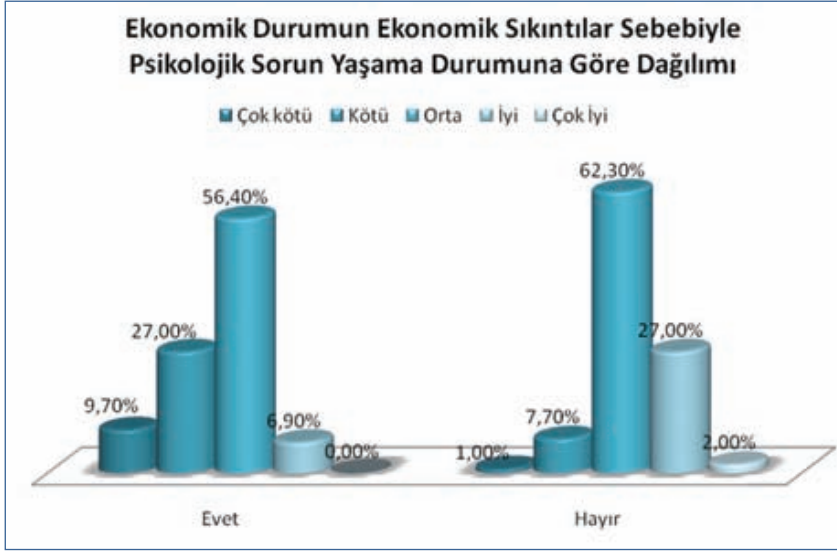
Ekonomik durumu tanımlama ile son bir yıl içinde bankadan kredi çekme durumu tablodaki gibidir. Son bir yıl içinde bankadan kredi çekenlerin ekonomik durumlarını iyi olarak tanımlamaları ($p<0,05$) kredi çekmeyenlerden anlamlı düzeyde düşük bulunmuştur. Bu tablo sağlık çalışanının ekonomik sıkıntılar sebebiyle bankalara yöneldiğini, ancak bunun da ekonomik durumlarını düzeltmede yetersiz olduğunu göstermektedir.

6.6.24. Ekonomik Durumun Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Psikolojik Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 90. Ekonomik Durum ve Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Psikolojik Sorun Yaşama Durumu

		Ekonomik durumunuzu nasıl tanımlarsınız?						
			Çok kötü	Kötü	Orta	İyi	Çok İyi	Toplam
Ekonomik sıkıntılar sebebiyle psikolojik sorunlar yaşama durumu	Evet	f	48	133	278	34	0	493
		%	9,7%	27,0%	56,4%	6,9%	,0%	100,0%
Hayır	f	9	68	553	240	18	888	
	%	1,0%	7,7%	62,3%	27,0%	2,0%	100,0%	
Toplam	f	57	201	831	274	18	1381	
	%	4,1%	14,6%	60,2%	19,8%	1,3%	100,0%	

$\chi^2=216,301$, $df=4$, $p=0,000$

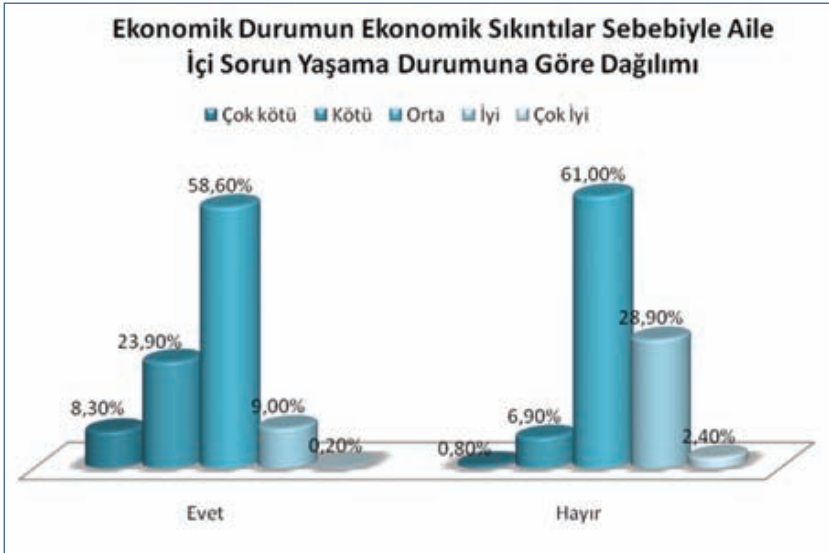
Ekonomik sıkıntılar nedeniyle psikolojik sıkıntılar yaşama durumu ile ekonomik durum tablosu yukarıdaki gibidir. ($p<0,05$) Psikolojik sıkıntılar yaşayanların ekonomilerinin kötü olarak tanımladığı tablodan okunmaktadır.

6.6.25. Ekonomik Durumun Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçi Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 91. Ekonomik Durum ve Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçi Sorun Yaşama Durumu

		Ekonomik durumunuzu nasıl tanımlıyorsunuz?						
			Çok kötü	Kötü	Orta	İyi	Çok iyi	Toplam
Ekonomik sıkıntılar sebebiyle aile içinde sorun yaşama durumu	Evet	f	51	147	360	55	1	614
		%	8,3%	23,9%	58,6%	9,0%	,2%	100,0%
Hayır	f	6	52	462	219	18	757	
		%	,8%	6,9%	61,0%	28,9%	2,4%	100,0%
Toplam	f	57	199	822	274	19	1371	
		%	4,2%	14,5%	60,0%	20,0%	1,4%	100,0%

$\chi^2=194,102$, $df=4$, $p=0,000$

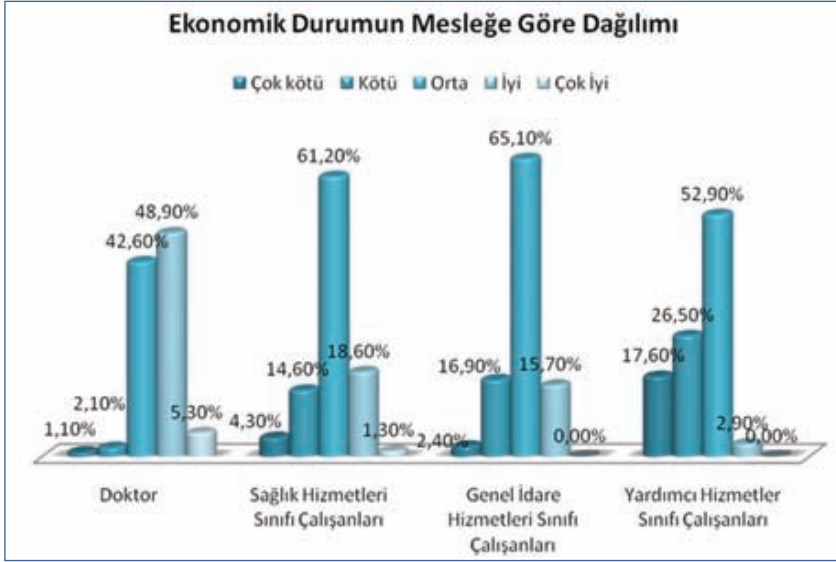
Ekonomik sıkıntılar nedeniyle aile içinde sorun yaşama durumu ile ekonomik durum tanımlama tablosu yukarıdaki gibidir. ($p<0,05$) Ekonomik sebepler yüzünden aile içinde sorunlar yaşayanların ekonomik durumlarını sorun yaşamayanlardan daha yüksek oranda kötü olarak tanımladıklarını görüyoruz.

6.6.26. Ekonomik Durumun Mesleğe Göre Dağılımı

Tablo 92. Ekonomik Durum ve Meslek

		Ekonomik durumunuzu nasıl tanımlarsınız?						
		Çok kötü	Kötü	Orta	İyi	Çok İyi	Toplam	
Meslek	Doktor	f	1	2	40	46	5	94
		%	1,1%	2,1%	42,6%	48,9%	5,3%	100,0%
	Sağlık Hizmetleri Çalışanları (Hemşire, Ebe, Sağlık Memuru, Tıbbi Sekreter...)	f	46	155	649	197	14	1061
		%	4,3%	14,6%	61,2%	18,6%	1,3%	100,0%
	Genel Hizmet Çalışanları	f	4	28	108	26	0	166
	%	2,4%	16,9%	65,1%	15,7%	,0%	100,0%	
	Yardımcı Hizmetler Çalışanları	f	6	9	18	1	0	34
	%	17,6%	26,5%	52,9%	2,9%	,0%	100,0%	
Toplam		f	57	194	815	270	19	1355
		%	4,2%	14,3%	60,1%	19,9%	1,4%	100,0%

$\chi^2=98,447$, $df=12$, $p=0,000$

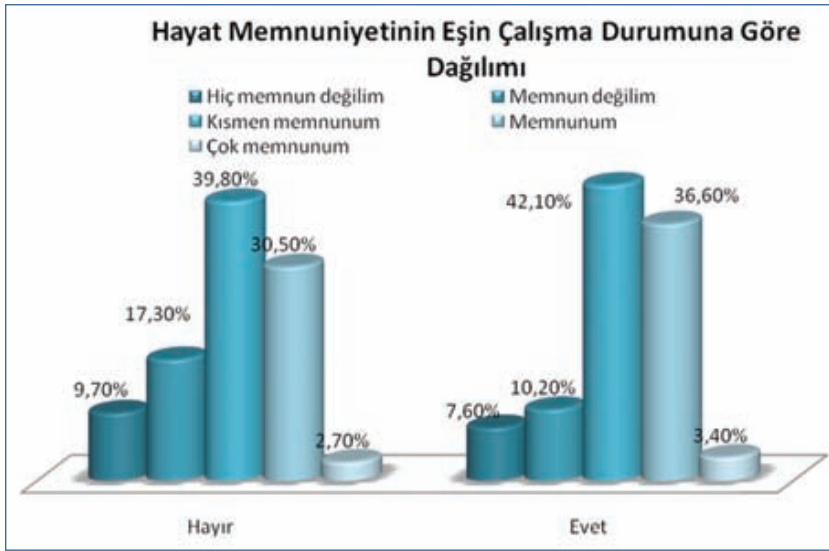
Meslek ve ekonomik durum tablosunu incelediğimizde, ekonomik durumun mesleğe göre değişim gösterdiğini görmekteyiz. ($p<0,05$) Ekonomik durumu en kötü gözüken grup yardımcı hizmet çalışanları iken, doktorlar ekonomik durumlarını orta ve iyi olarak tanımlamışlardır. Genel hizmetler ve sağlık hizmetleri sınıfı çalışanları ise ekonomik durumlarını yüksek oranda orta olarak belirtmişlerdir.

6.6.27. Hayat Memnuniyetinin Eşin Çalışma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 93. Hayat Memnuniyeti ve Eşin Çalışma Durumu

		Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?					Toplam	
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunuz	Memnunuz	Çok memnunuz		
Eşin Çalışma Durumu	Hayır	f	22	39	90	69	6	226
		%	9,7%	17,3%	39,8%	30,5%	2,7%	100,0%
Evet		f	65	87	358	311	29	850
		%	7,6%	10,2%	42,1%	36,6%	3,4%	100,0%
Toplam		f	87	126	448	380	35	1076
		%	8,1%	11,7%	41,6%	35,3%	3,3%	100,0%

$$\chi^2=10,873, \text{ df}=4, \text{ p}=0,028$$

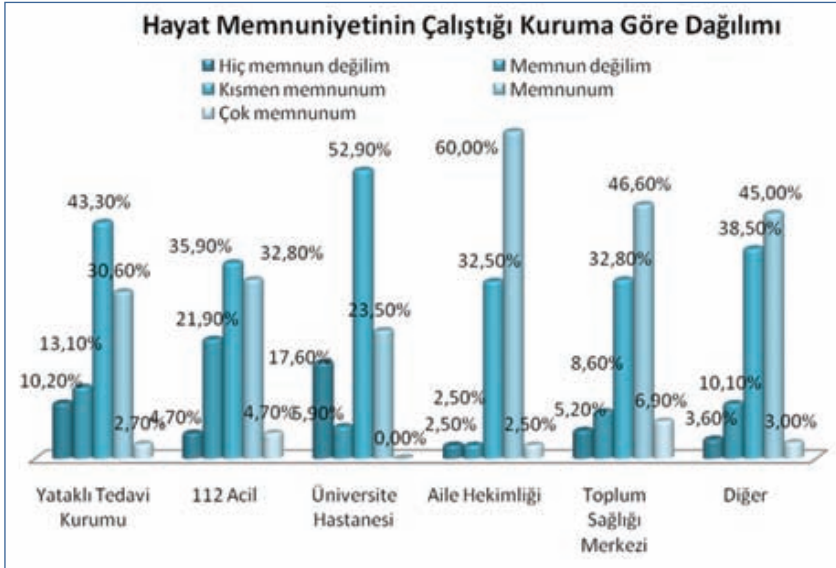
Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz sorusu ile eşin çalışma durumu karşılaştırıldığında ($p < 0,05$), hayattan memnuniyet durumu eşin çalışmasına göre farklılık göstermektedir. Eşi çalışan sağlık çalışanlarının genel olarak hayatından memnun olma oranları eşi çalışmayanlardan daha yüksektir.

6.6.28. Hayat Memnuniyetinin Çalıştığı Kuruma Göre Dağılımı

Tablo 94. Hayat Memnuniyeti ve Çalıştığı Kurum

		Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?					
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	Toplam
Çalıştığı Kurum	Yataklı Tedavi Kurumu	f 101	129	427	302	27	986
		% 10,2%	13,1%	43,3%	30,6%	2,7%	100,0%
	112 Acil	f 3	14	23	21	3	64
		% 4,7%	21,9%	35,9%	32,8%	4,7%	100,0%
	Üniversite Hastanesi	f 3	1	9	4	0	17
		% 17,6%	5,9%	52,9%	23,5%	0,0%	100,0%
	Aile Hekimliği	f 1	1	13	24	1	40
		% 2,5%	2,5%	32,5%	60,0%	2,5%	100,0%
	Toplum Sağlığı Merkezi	f 6	10	38	54	8	116
		% 5,2%	8,6%	32,8%	46,6%	6,9%	100,0%
Diger	f 6	17	65	78	5	169	
	% 3,6%	10,1%	38,5%	45,0%	3,0%	100,0%	
Toplam	f 120	172	575	481	44	1392	
	% 8,6%	12,4%	41,3%	34,6%	3,2%	100,0%	

$\chi^2=59,555$, $df=20$, $p=0,000$

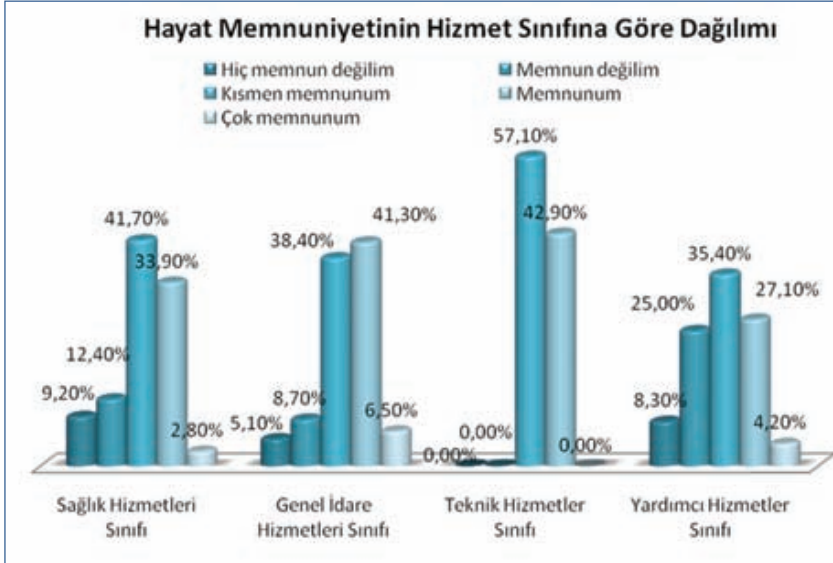
Hayatından memnun olma durumu ($p<0,05$) çalıştığı kuruma göre farklılık göstermektedir. Üniversite Hastanelerinde çalışanların hayatlarından memnun olmaz oranları diğer kurumlara göre düşüktür. Bunun yanında yine Yataklı Tedavi Kurumu ve 112 Acil çalışanlarının da memnun olmama düzeyleri Üniversite Hastanesinde çalışanlarınkine yakındır.

6.6.29. Hayat Memnuniyetinin Hizmet Sınıfına Göre Dağılımı

Tablo 95. Hayat Memnuniyeti ve Hizmet Sınıfı

		Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?					Toplam	
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum		
Hizmet Sınıfı	Sağlık Hizmetleri Sınıfı	f	109	148	497	404	33	1191
		%	9,2%	12,4%	41,7%	33,9%	2,8%	100,0%
	Genel İdare Hizmetleri Sınıfı	f	7	12	53	57	9	138
		%	5,1%	8,7%	38,4%	41,3%	6,5%	100,0%
	Teknik Hizmetler Sınıfı	f	0	0	8	6	0	14
		%	,0%	,0%	57,1%	42,9%	,0%	100,0%
	Yardımcı Hizmetler Sınıfı	f	4	12	17	13	2	48
		%	8,3%	25,0%	35,4%	27,1%	4,2%	100,0%
	Toplam	f	120	172	575	480	44	1391
		%	8,6%	12,4%	41,3%	34,5%	3,2%	100,0%

$$\chi^2=23,745, \quad df=12, \quad p=0,022$$

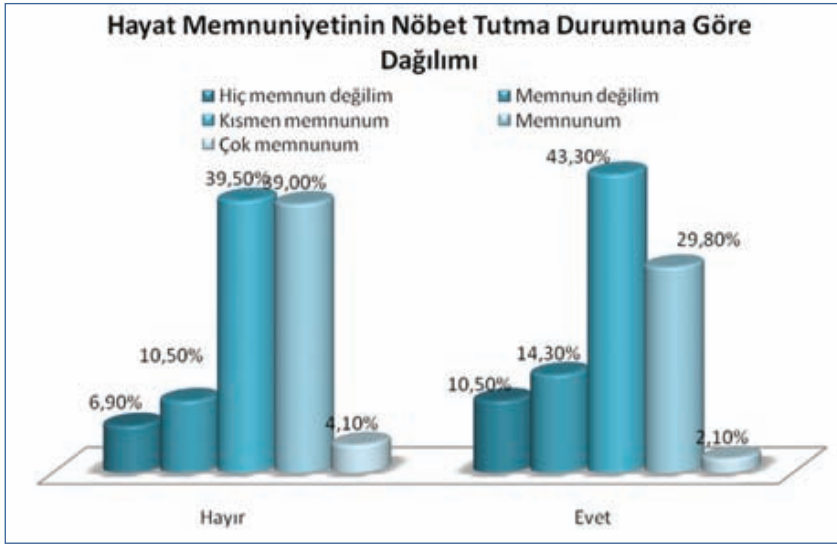
Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz sorusu ile Hizmet sınıfı dağılımları tabloda verilmiştir. Hayattan memnuniyet oranları ($p < 0,05$) hizmet sınıfına göre farklılık göstermektedir. Yardımcı Hizmet Sınıfı ve Sağlık Hizmetleri Sınıfı çalışanları diğer hizmet sınıflarından düşük oranda hayatlarından memnun olduklarını belirtmişlerdir.

6.6.30. Hayat Memnuniyetinin Nöbet Tutma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 96. Hayat Memnuniyeti ve Nöbet Tutma Durumu

		Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunuz	Memnunuz	Çok memnunuz	
Nöbet Tutma Durumu	Hayır	f 49	75	281	277	29	711
		% 6,9%	10,5%	39,5%	39,0%	4,1%	100,0%
Evet	f 71	97	293	202	14	677	
		% 10,5%	14,3%	43,3%	29,8%	2,1%	100,0%
Toplam	f 120	172	574	479	43	1388	
		% 8,6%	12,4%	41,4%	34,5%	3,1%	100,0%

$\chi^2=23,255$, $df=4$, $p=0,000$

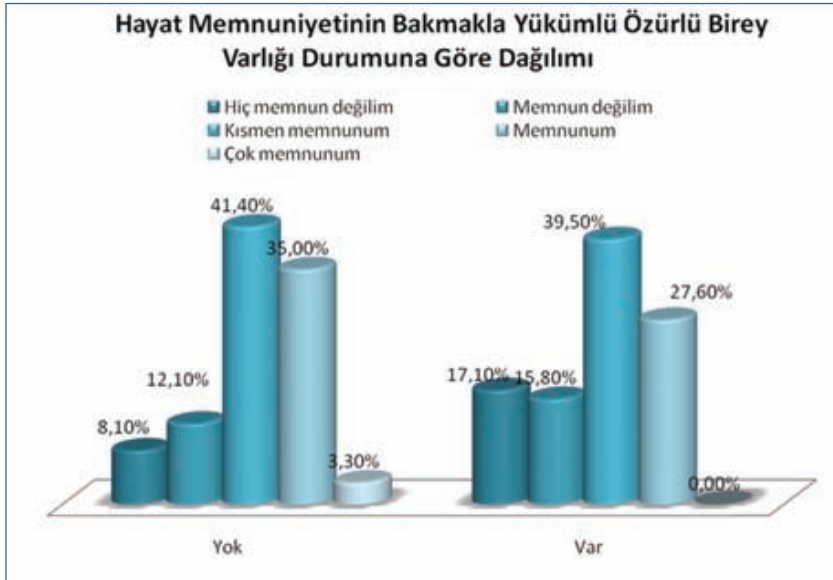
Hayatınızdan memnun musunuz sorusu ile nöbet tutma durumu dağılımı tablodaki gibidir. Nöbet tutma durumu hayattan memnuniyeti ($p<0,05$) istatistiksel olarak etkilemektedir. Tabloyu incelediğimizde, nöbet tutanların hayattan memnuniyet oranlarında anlamlı düzeyde bir düşüş olduğu görülmektedir.

6.6.31. Hayat Memnuniyetinin Bakmakla Yükümlü Özürlü Birey Varlığı Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 97. Hayat Memnuniyeti ve Bakmakla Yükümlü Özürlü Birey

		Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kismen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	
Bakmakla yükümlü özürlü birey	Yok	f 107	f 159	f 544	f 460	f 44	f 1314
		% 8,1%	% 12,1%	% 41,4%	% 35,0%	% 3,3%	% 100,0%
Var	f 13	f 12	f 30	f 21	f 0	f 76	
	% 17,1%	% 15,8%	% 39,5%	% 27,6%	% 0,0%	% 100,0%	
Toplam	f 120	f 171	f 574	f 481	f 44	f 1390	
	% 8,6%	% 12,3%	% 41,3%	% 34,6%	% 3,2%	% 100,0%	

$$\chi^2=11,218, df=4, p=0,024$$

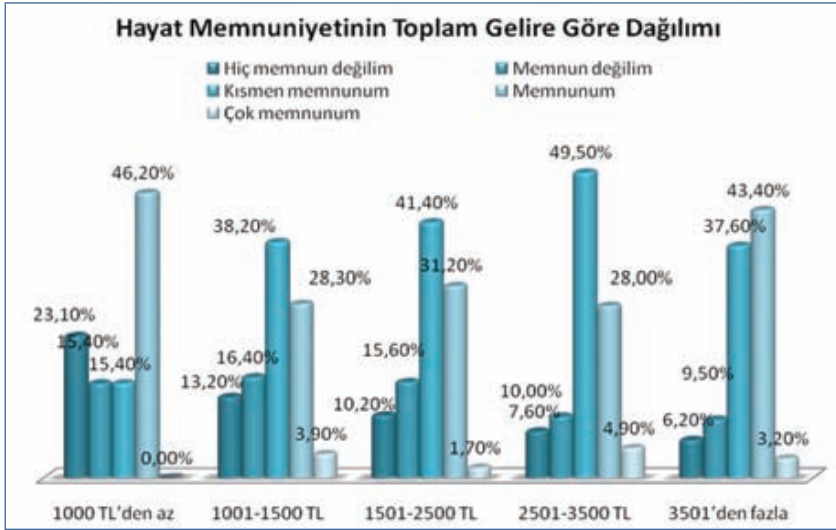
Hayatınızdan memnun musunuz sorusu ile bakmakla yükümlü olunan özürlü birey var mı sorusu dağılımı tablodaki gibidir. Evde bakmakla yükümlü özürlü birey varlığı hayattan memnuniyeti ($p < 0,05$) istatistiksel olarak etkilemektedir. Tabloyu incelediğimizde, bakmakla yükümlü özürlü birey varlığı hayattan memnuniyet oranlarında anlamlı düzeyde bir düşüşe sebep olmaktadır.

6.6.32. Hayat Memnuniyetinin Toplam Gelire Göre Dağılımı

Tablo 98. Hayat Memnuniyeti ve Gelir

		Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?						Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunuz	Memnunuz	Çok memnunuz		
Aileye giren aylık toplam gelir	1000 TL'den az	f	3	2	2	6	0	13
		%	23,1%	15,4%	15,4%	46,2%	0,0%	100,0%
	1001-1500 TL	f	20	25	58	43	6	152
		%	13,2%	16,4%	38,2%	28,3%	3,9%	100,0%
	1501-2500 TL	f	43	66	175	132	7	423
		%	10,2%	15,6%	41,4%	31,2%	1,7%	100,0%
	2501-3500 TL	f	25	33	163	92	16	329
		%	7,6%	10,0%	49,5%	28,0%	4,9%	100,0%
	3501'den fazla	f	29	44	175	202	15	465
		%	6,2%	9,5%	37,6%	43,4%	3,2%	100,0%
Toplam	f	120	170	573	475	44	1382	
	%	8,7%	12,3%	41,5%	34,4%	3,2%	100,0%	

$\chi^2=56,255$, $df=16$, $p=0,000$

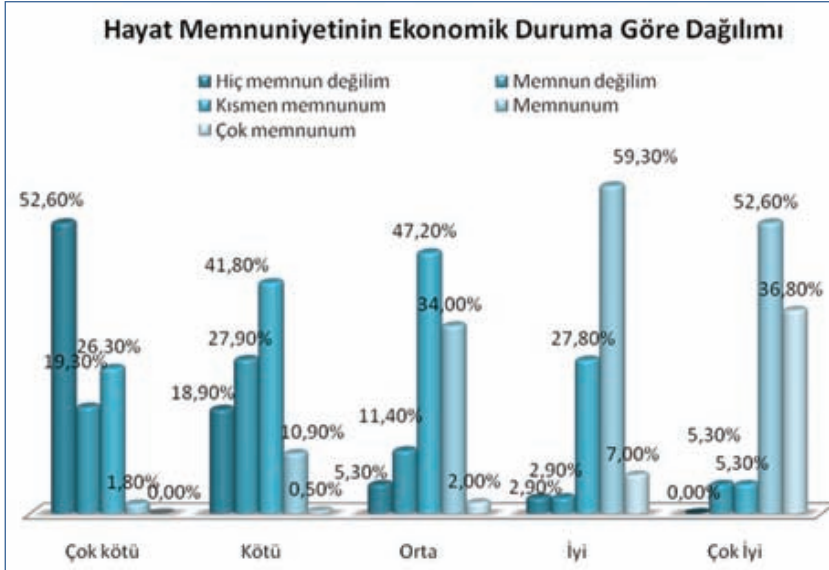
Aileye giren aylık toplam gelir ve hayattan memnuniyet düzeyleri dağılımı tabloda verilmiştir. Gelirin hayattan memnuniyeti etkilediği ($p<0,05$) görülmektedir. Hiç memnun değilim ve memnun değilim seçenekleri birlikte alındığında, 1000 TL ve daha az aylık gelire sahip katılımcıların memnuniyetsizlik oranlarının toplamda %38,5 olduğunu, buna karşın 3501 TL ve üzeri aylık gelire sahip katılımcıların memnuniyetsizlik oranının ise %15,7 olduğu görülmektedir. Bu verilerden gelir düzeyi arttıkça hayattan memnuniyet düzeyinde de bir artış, buna karşın gelir düzeyindeki düşüşle memnuniyette de düşüş olduğunu söylemek mümkündür.

6.6.33. Hayat Memnuniyetinin Ekonomik Duruma Göre Dağılımı

Tablo 99. Hayat Memnuniyeti ve Ekonomik Durum

		Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?					
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunuz	Memnunuz	Çok memnunuz	Toplam
Ekonomik durum	Çok kötü	f 30	11	15	1	0	57
		% 52,6%	19,3%	26,3%	1,8%	,0%	100,0%
	Kötü	f 38	56	84	22	1	201
		% 18,9%	27,9%	41,8%	10,9%	,5%	100,0%
	Orta	f 44	95	393	283	17	832
		% 5,3%	11,4%	47,2%	34,0%	2,0%	100,0%
	İyi	f 8	8	76	162	19	273
		% 2,9%	2,9%	27,8%	59,3%	7,0%	100,0%
	Çok İyi	f 0	1	1	10	7	19
		% ,0%	5,3%	5,3%	52,6%	36,8%	100,0%
Toplam	f 120	171	569	478	44	1382	
	% 8,7%	12,4%	41,2%	34,6%	3,2%	100,0%	

$$\chi^2=454,636, \quad df=16, \quad p=0,000$$

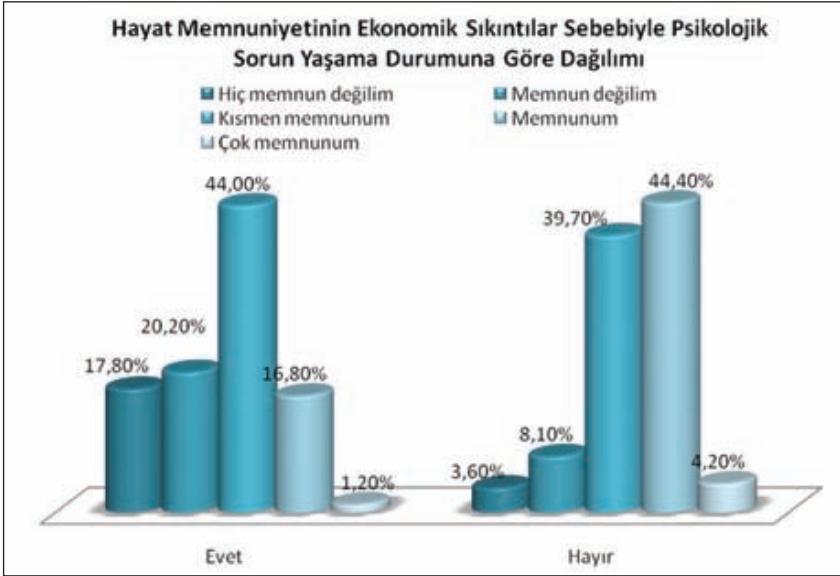
Katılımcıların ekonomik durumlarını tanımlamaları ile hayattan memnuniyet olma düzeylerini gösteren tablo yukarıdaki gibidir. Ekonomik durum hayattan memnuniyeti ($p < 0,05$) etkilemektedir. Tablo incelendiğinde sonuçlar aylık gelir tablosu ile de örtüşmektedir. Ekonomik durumlarını çok kötü olarak tanımlayan grubun toplamda memnuniyetsizlik oranları % 71,8 iken bu oran ekonomik düzeyini iyi ya da çok iyi olarak tanımlayanlarda oldukça düşmektedir.

6.6.34. Hayat Memnuniyetinin Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Psikolojik Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 100. Hayat Memnuniyeti ve Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Psikolojik Sorun Yaşama Durumu

		Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?						
			Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunuz	Memnunuz	Çok memnunuz	Toplam
Ekonomik sıkıntılar sebebiyle psikolojik sorun yaşama durumu	Evet	f	88	100	218	83	6	495
		%	17,8%	20,2%	44,0%	16,8%	1,2%	100,0%
	Hayır	f	32	72	354	396	37	891
		%	3,6%	8,1%	39,7%	44,4%	4,2%	100,0%
Toplam	f	120	172	572	479	43	1386	
	%	8,7%	12,4%	41,3%	34,6%	3,1%	100,0%	

$\chi^2=192,473$, $df=4$, $p=0,000$

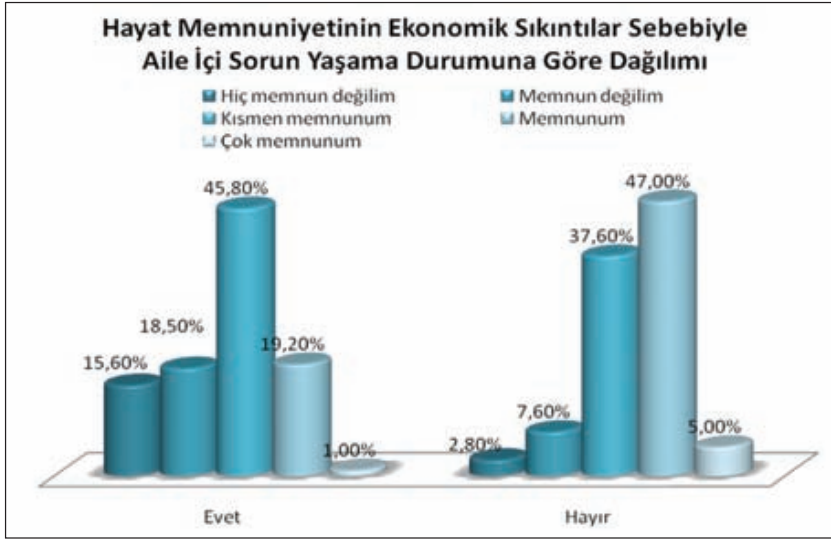
Ekonomik sıkıntılar sebebiyle psikoloji sorunlar yaşama durumu ile hayattan memnuniyet dağılımı tabloda verilmiştir. Ekonomik sıkıntılar yüzünden psikolojik sorunlar yaşama hayattan memnuniyeti ($p<0,05$) etkilemektedir. Tablodan da görüldüğü gibi ekonomik sıkıntılar sebebiyle psikolojik sorunlar yaşayan katılımcıların toplamda hayattan memnun olma oranları %18, psikolojik sorun yaşayamayanların oranı ise %48,6 olarak hesaplanmıştır.

6.6.35. Hayat Memnuniyetinin Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçi Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 101. Hayat Memnuniyeti ve Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçi Sorun Yaşama Durumu

		Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunuz	Memnunuz	Çok memnunuz	
Ekonomik sıkıntılar sebebiyle aile içinde sorun yaşama durumu	Evet	f 96	114	282	118	6	616
	%	15,6%	18,5%	45,8%	19,2%	1,0%	100,0%
Hayır	f 21	58	286	358	38	761	
	%	2,8%	7,6%	37,6%	47,0%	5,0%	100,0%
Toplam	f 117	172	568	476	44	1377	
	%	8,5%	12,5%	41,2%	34,6%	3,2%	100,0%

$\chi^2=197,540$, $df=4$, $p=0,000$

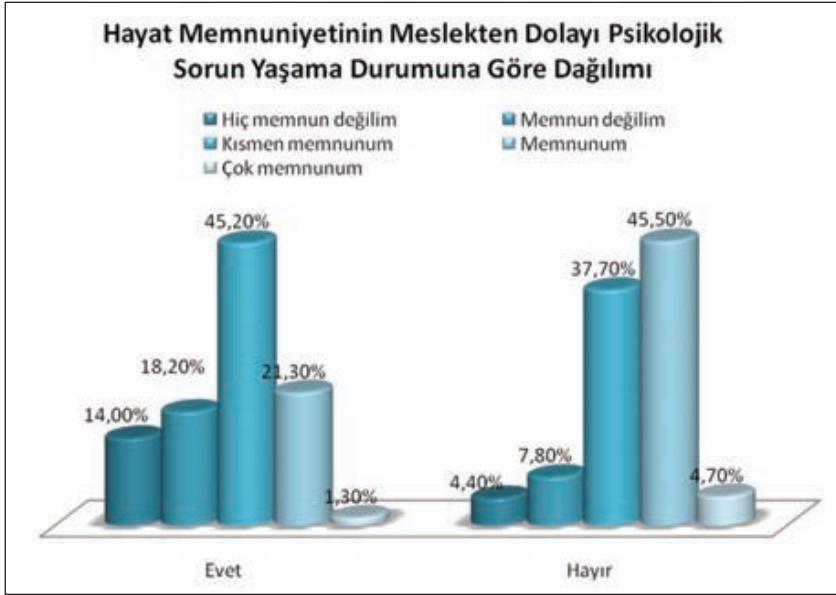
Ekonomik sıkıntılar sebebiyle aile içinde sorun yaşama durumu ile hayattan memnuniyet dağılımı tablodaki gibidir. Ekonomik sıkıntılar nedeniyle yaşanan aile içi sorunun hayattan memnuniyeti etkilediğini ($p<0,05$) görüyoruz. Ekonomik sebepler nedeniyle aile içi sorun yaşayanların memnuniyetleri sorun yaşamayanlara göre anlamlı düzeyde düşüktür. Aile içi sorun yaşamayanlarda memnuniyet düzeyi toplamda %52 iken bu oran aile içi sorun yaşayanlarda %20,2'ye gerilemiştir. Ekonomik sıkıntılar yüzünden psikolojik sorun yaşayanlar da durum farklı değildi. Bu sonuçlar, ekonomik sıkıntılarının, gelir dağılımındaki adaletsizliğin ve düşük ücretlerin, aile içi ve psikolojik sorunlara neden olduğunu ve bu sorunların da hayattan memnuniyeti dikkate değer oranlarda düşürdüğünü göstermektedir.

6.6.36. Hayat Memnuniyetinin Meslekten Dolayı Psikolojik Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 102. Hayat Memnuniyeti ve Meslekten Dolayı Psikolojik Sorun Yaşama Durumu

		Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	
Meslekte n dolayı psikolojik sorunlar yaşama durumu	Evet	f 85	110	274	129	8	606
	%	14,0%	18,2%	45,2%	21,3%	1,3%	100,0%
Hayır	f 34	60	290	350	36	770	
	%	4,4%	7,8%	37,7%	45,5%	4,7%	100,0%
Toplam	f 119	170	564	479	44	1376	
	%	8,6%	12,4%	41,0%	34,8%	3,2%	100,0%

$$\chi^2=139,231, \quad df=4, \quad p=0,000$$

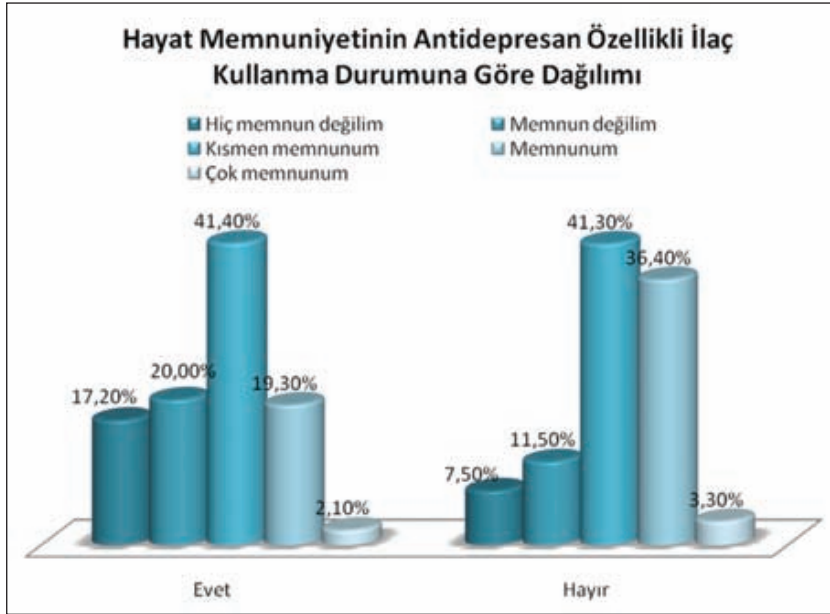
Yine meslekten dolayı psikolojik sorunlar yaşıyor olma durumu ile hayattan memnuniyet durumu arasında ($p < 0,05$) anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Meslekten dolayı psikolojik sorunlar yaşadığını belirtenlerin hayattan memnun olma durumlarında sorun yaşamayanlara göre anlamlı düzeyde bir düşüş olduğu görülmektedir. Meslekten dolayı psikolojik sorun yaşamayanların memnuniyet düzeyleri toplamda %50,2 iken bu oran sorun yaşayanlarda %22,3'e düşmüştür.

6.6.37. Hayat Memnuniyetinin Antidepresan Özellikli İlaç Kullanma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 103. Hayat Memnuniyeti ve Antidepresan Özellikli İlaç Kullanma Durumu

		Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?						
			Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunuz	Memnunuz	Çok memnunuz	Toplam
Antidepresan özellikli ilaç kullanma durumu	Evet	f	25	29	60	28	3	145
		%	17,2%	20,0%	41,4%	19,3%	2,1%	100,0%
Hayır	f	93	143	512	452	41	1241	
	%	7,5%	11,5%	41,3%	36,4%	3,3%	100,0%	
Toplam	f	118	172	572	480	44	1386	
	%	8,5%	12,4%	41,3%	34,6%	3,2%	100,0%	

$$\chi^2=33,608, \quad df=4, \quad p=0,000$$

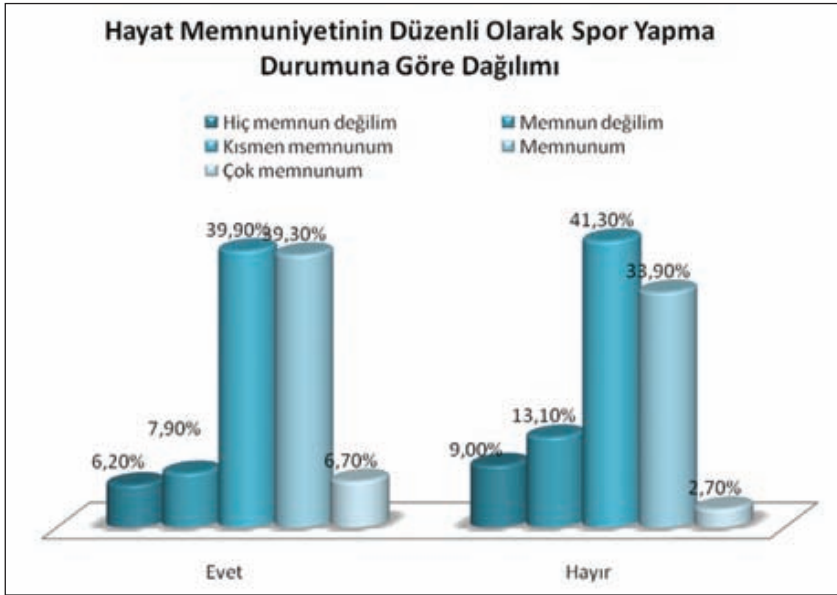
Yaşam memnuniyeti ve antidepresan özellikli ilaç kullanımı dağılımı tabloda verilmiştir. $p < 0,05$ olmak üzere antidepresan özellikli ilaç kullananların kullanmayanlara oranla anlamlı derecede hayat memnuniyetlerinin daha düşük olduğu gözlenmiştir.

6.6.38. Hayat Memnuniyetinin Düzenli Olarak Spor Yapma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 104. Hayat Memnuniyeti ve Düzenli Olarak Spor Yapma Durumu

		Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunuz	Memnunuz	Çok memnunuz	
Düzenli olarak spor yapma	Evet	f 11	f 14	f 71	f 70	f 12	178
	%	6,2%	7,9%	39,9%	39,3%	6,7%	100,0%
Hayır	f	109	158	498	408	32	1205
	%	9,0%	13,1%	41,3%	33,9%	2,7%	100,0%
Toplam	f	120	172	569	478	44	1383
	%	8,7%	12,4%	41,1%	34,6%	3,2%	100,0%

$\chi^2=14,459$, $df=4$, $p=0,006$

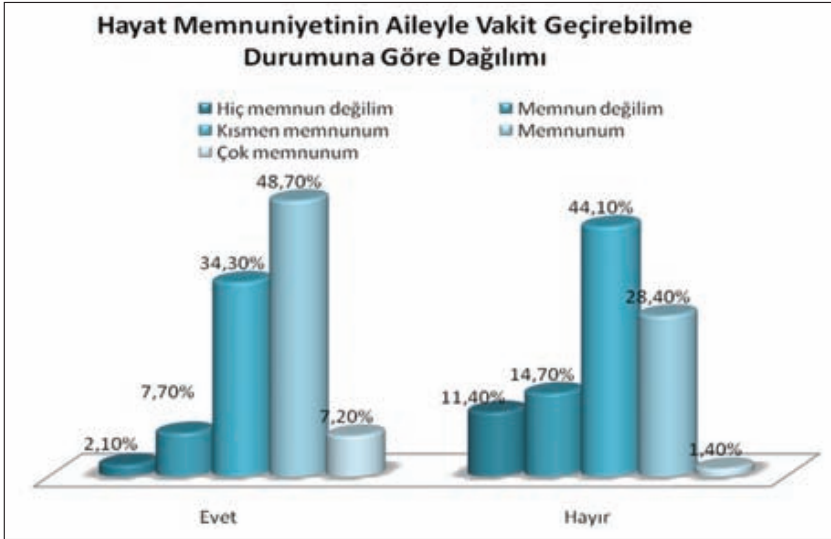
Düzenli yapıldığında sporun yaşam kalitesini ve memnuniyetini yükselttiğini daha önce de belirtmiştik. Tablodan da görüldüğü gibi düzenli spor yapanların memnuniyet oranları yapmayanlardan ($p<0,05$) anlamlı düzeyde yüksek olarak bulunmuştur. Bu veriler düzenli yapılan egzersizin, yaşam memnuniyetini yükseltmede önemli bir etki olduğunu bir kez daha göstermektedir.

6.6.39. Hayat Memnuniyetinin Aileyle Vakit Geçirebilme Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 105. Hayat Memnuniyeti ve Aileyle Vakit Geçirebilme Durumu

		Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?					Toplam		
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum			
Aileyle yeterli vakit	Evet	f	9	33	148	210	31	431	
		%	2,1%	7,7%	34,3%	48,7%	7,2%		
	Hayır	f	107	138	414	267	13	939	
		%	11,4%	14,7%	44,1%	28,4%	1,4%		
	Toplam		f	116	171	562	477	44	1370
			%	8,5%	12,5%	41,0%	34,8%	3,2%	100,0%

$$\chi^2=114,752, \quad df=4, \quad p=0,000$$

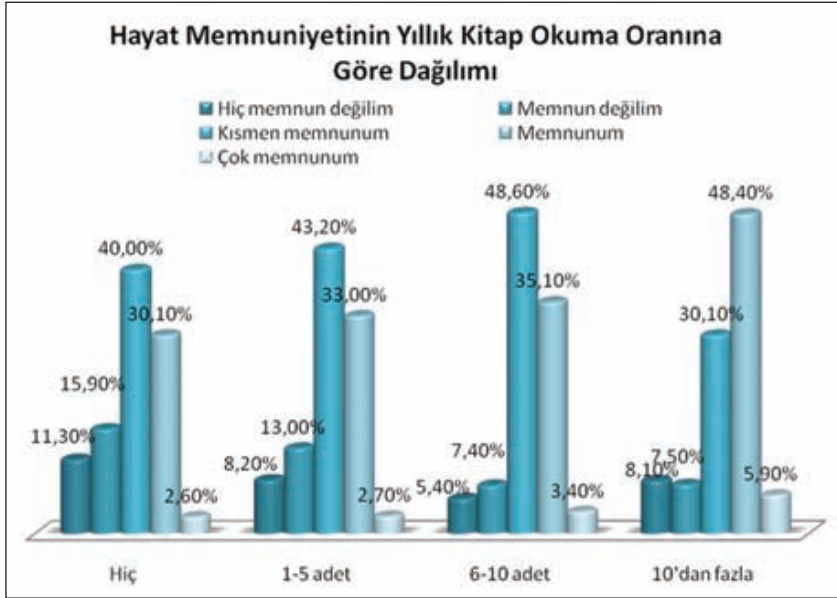
Kuşkusuz aile kavramı her bir birey için yeri doldurulamaz ve çok önemli bir kavramdır. Nitekim tablo incelendiğinde ailesi ile yeterince vakit geçirebildiğini düşünenler ile düşünmeyenlerin hayattan memnuniyet düzeyleri arasında ($p<0,05$) anlamlı bir farklılık vardır. Aileyle yeterince vakit geçirebildiğini düşünenlerin hayattan memnuniyet düzeyleri toplamda %57,9 iken bu oran geçiremediğini düşünenlerde %29,8'e gerilemektedir. Bu verilerden aile ile vakit geçirebilmenin hayat memnuniyetine olumlu etki yaptığını söylemek yanlış olmaz. Bununla birlikte aile ile yeterli vakit geçirebilmenin önünü tıkayan, nöbet fazlalığı, iş yükü, yoğun mesai saatleri gibi etkenleri burada tekrar belirtmekte yarar vardır.

6.6.40. Hayat Memnuniyetinin Yıllık Kitap Okuma Oranına Göre Dağılımı

Tablo 106. Hayat Memnuniyeti ve Yıllık Kitap Okuma Oranı

		Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?						
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunuz	Memnunuz	Çok memnunuz	Toplam	
Yıllık kitap okuma oranı	Hiç	f 39	55	138	104	9	345	
		% 11,3%	15,9%	40,0%	30,1%	2,6%	100,0%	
	1-5 adet	f 58	92	307	234	19	710	
		% 8,2%	13,0%	43,2%	33,0%	2,7%	100,0%	
	6-10 adet	f 8	11	72	52	5	148	
	% 5,4%	7,4%	48,6%	35,1%	3,4%	100,0%		
	10'dan fazla	f 15	14	56	90	11	188	
	% 8,1%	7,5%	30,1%	48,4%	5,9%	100,0%		
Toplam	f 120	172	573	480	44	1389		
	% 8,6%	12,4%	41,3%	34,6%	3,2%	100,0%		

$\chi^2=41,554$, $df=12$, $p=0,000$

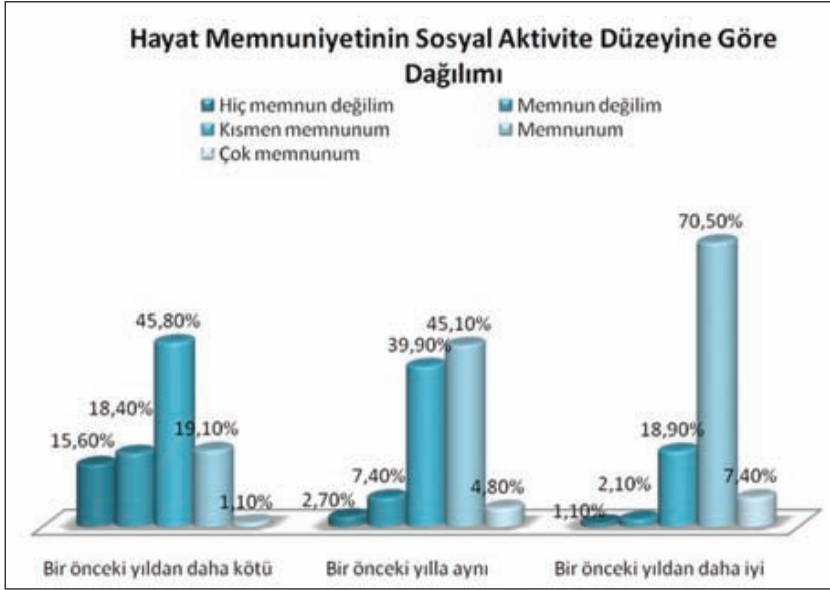
Kitap okuma sıklığı ile hayattan memnuniyet tablosu incelendiğinde, ($p<0,05$) kitap okuma alışkanlığının hayattan memnuniyeti etkilediğini görüyoruz. Kitap okuma sıklığının artması ile birlikte, hayattan memnuniyetin de arttığını görüyoruz. Hiç kitap okumayanların memnuniyet oranı %32,7 iken, bu oran 10'dan fazla kitap okuyorum diyenlerde %54,3'e yükselmiştir. Bu da bize kitap okuma alışkanlığının yaşam memnuniyetini olumlu anlamda etkilediğinin bir göstergesidir.

6.6.41. Hayat Memnuniyetinin Sosyal Aktivite Düzeyine Göre Dağılımı

Tablo 107. Hayat Memnuniyeti ve Sosyal Aktivite Düzeyi

		Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?					Toplam	
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum		
Sosyal aktivite düzeyi	Bir önceki yıldan daha kötü	f	100	118	293	122	7	640
		%	15,6%	18,4%	45,8%	19,1%	1,1%	100,0%
	Bir önceki yıla aynı	f	17	46	248	280	30	621
		%	2,7%	7,4%	39,9%	45,1%	4,8%	100,0%
	Bir önceki yıldan daha iyi	f	1	2	18	67	7	95
		%	1,1%	2,1%	18,9%	70,5%	7,4%	100,0%
	Toplam	f	118	166	559	469	44	1356
		%	8,7%	12,2%	41,2%	34,6%	3,2%	100,0%

$$\chi^2=240,626, \quad df=8, \quad p=0,000$$

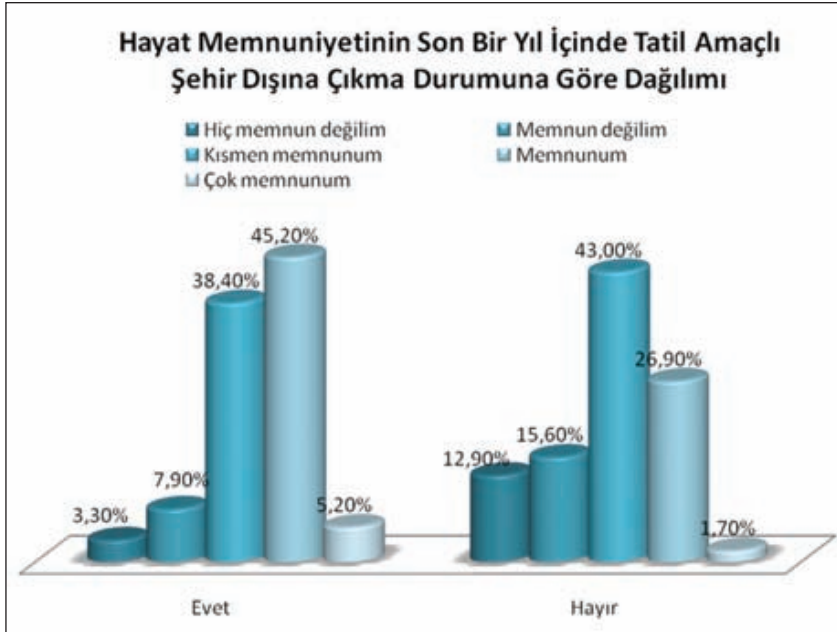
Kuşkusuz sosyal anlamda aktif olan bireylerin yaşamsal tatminleri de yüksektir. Sosyal aktivite düzeyi ile hayattan memnuniyet dağılımlarını incelediğimizde bu hipotezin rakamsal olarak doğrulandığını görüyoruz. Sosyal aktivite düzeyi bir önceki yıla göre artmış olan bireylerin memnuniyet düzeyleri %77,9 iken, sosyal aktivite düzeylerinde bir önceki yıla göre düşüş göstermiş bireylerin memnuniyet düzeylerinin %20,2'ye kadar gerilediğini görüyoruz. Aradaki rakamsal farklılık sosyal aktivite düzeyinin yaşam memnuniyetini etkilediğinin çarpıcı bir göstergesidir.

6.6.42. Hayat Memnuniyetinin Son Bir Yıl İçinde Tatil Amaçlı Şehir Dışına Çıkma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 108. Hayat Memnuniyeti ve Son Bir Yıl İçinde Tatil Amaçlı Şehir Dışına Çıkma Durumu

		Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunuz	Memnunuz	Çok memnunuz	
Son bir yıl içinde tatil	Evet	f 19	f 46	f 223	f 262	f 30	f 580
	%	3,3%	7,9%	38,4%	45,2%	5,2%	100,0%
Hayır	f	100	121	334	209	13	777
	%	12,9%	15,6%	43,0%	26,9%	1,7%	100,0%
Toplam	f	119	167	557	471	43	1357
	%	8,8%	12,3%	41,0%	34,7%	3,2%	100,0%

$\chi^2=97,069$, $df=4$, $p=0,000$

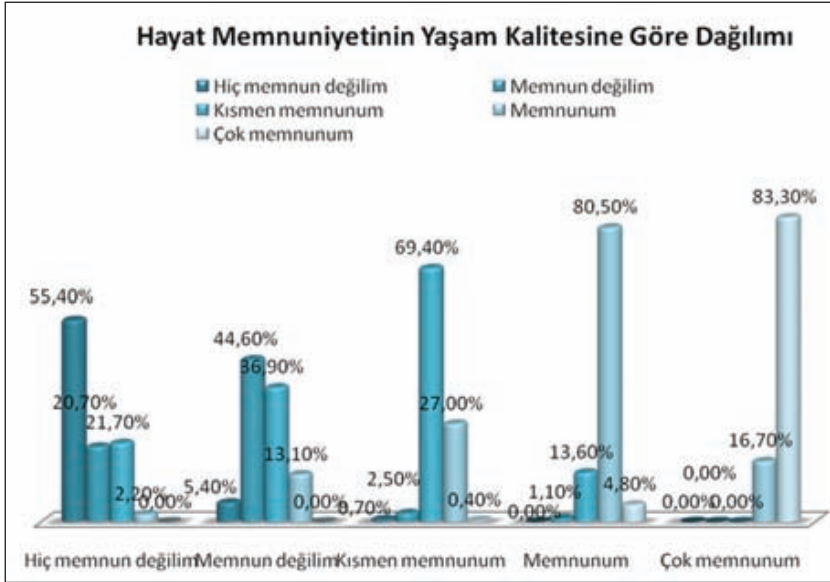

Tatil amaçlı şehir dışına çıkma ve hayattan memnuniyet birlikte incelendiğinde, ($p<0,05$) tatil yapanların hayattan memnuniyetlerinin, yapmayanlara oranla daha yüksek olduğunu görüyoruz. Son bir yıl içinde tatil amaçlı şehir dışına çıkmış olan sağlık çalışanlarının hayattan memnuniyet oranları %50,4 iken, bu oran tatil yapmayanlarda %28,6'ya gerilemiştir.

6.6.43. Hayat Memnuniyetinin Yaşam Kalitesine Göre Dağılımı

Tablo 109. Hayat Memnuniyeti ve Yaşam Kalitesi

		Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunuz	Memnunuz	Çok memnunuz	
Yaşam kalitesi	Hiç memnun değilim	f	102	38	40	4	184
		%	55,4%	20,7%	21,7%	2,2%	100,0%
	Memnun değilim	f	14	116	96	34	260
		%	5,4%	44,6%	36,9%	13,1%	100,0%
	Kısmen memnunuz	f	4	14	390	152	562
		%	,7%	2,5%	69,4%	27,0%	100,0%
	Memnunuz	f	0	4	48	284	353
		%	,0%	1,1%	13,6%	80,5%	100,0%
	Çok memnunuz	f	0	0	0	5	30
		%	,0%	,0%	,0%	16,7%	100,0%
Toplam	f	120	172	574	479	1389	
	%	8,6%	12,4%	41,3%	34,5%	100,0%	

 $\chi^2=2017,648$, $df=16$, $p=0,000$

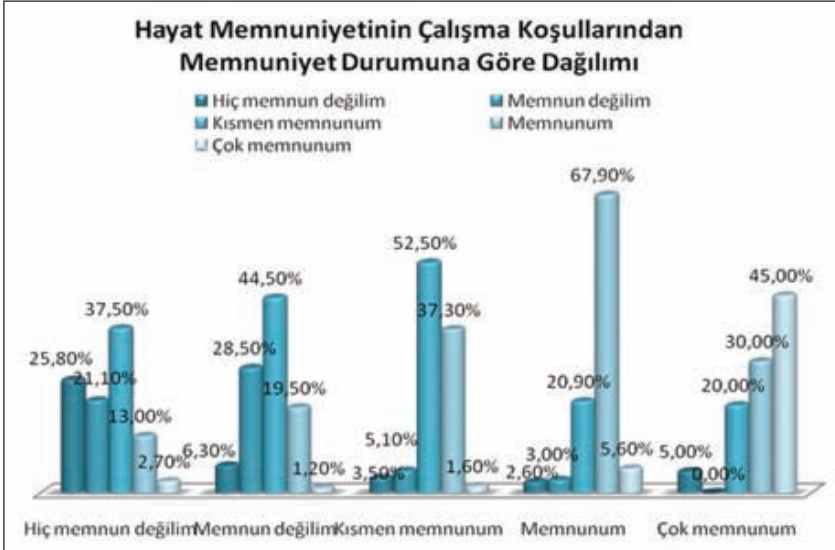
Tablodan yaşam kalitesi ve hayat memnuniyetinin doğru orantılı olduğunu görüyoruz. Yaşam kalitesinden memnun bireylerin hayatlarından da memnun olduğu, yaşam kalitesinden memnun olmayan bireylerin ise genel olarak hayatlarından da memnun olmadığı tabloda açıkça görülmektedir.

6.6.44. Hayat Memnuniyetinin Çalışma Koşullarından Memnuniyet Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 110. Hayat Memnuniyeti ve Çalışma Koşullarından Memnuniyet Durumu

		Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	
Çalışma Koşullarından memnuniyet	Hiç memnun değilim	f 77	63	112	39	8	299
		% 25,8%	21,1%	37,5%	13,0%	2,7%	100,0%
	Memnun değilim	f 16	73	114	50	3	258
		% 6,3%	28,5%	44,5%	19,5%	1,2%	100,0%
	Kısmen memnunum	f 19	28	287	204	9	547
		% 3,5%	5,1%	52,5%	37,3%	1,6%	100,0%
	Memnunum	f 7	8	56	182	15	268
		% 2,6%	3,0%	20,9%	67,9%	5,6%	100,0%
	Çok memnunum	f 1	0	4	6	9	20
		% 0,0%	0,0%	20,0%	30,0%	45,0%	100,0%
Toplam	f	120	172	573	481	44	1390
	%	8,6%	12,4%	41,2%	34,6%	3,2%	100,0%

$\chi^2=563,333$, $df=16$, $p=0,000$

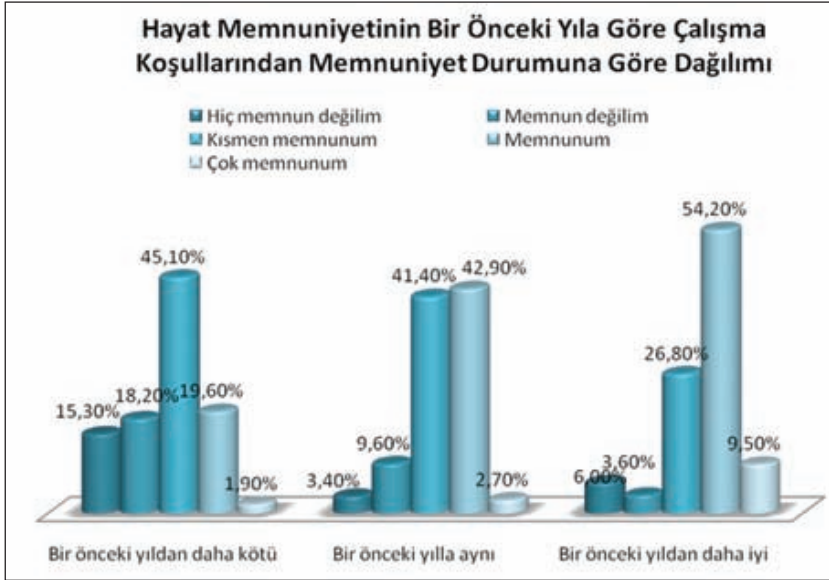
Çalışma koşullarından memnuniyet ve hayattan memnuniyet dağılımları incelendiğinde, çalışma koşullarından memnuniyet arttıkça hayattan memnuniyetin de arttığı görülmektedir. Çalışma koşullarından memnun olanların hayattan memnun olma oranları %75 iken, çalışma koşullarından memnun olmayanlarda %15,7'ye düşmektedir. Bu veri bize çalışma koşullarındaki memnuniyetin genel hayat memnuniyetini doğrudan ve yüksek oranda etkilediğini gösteren önemli bir kanıttır.

6.6.45. Hayat Memnuniyetinin Bir Önceki Yıla Göre Çalışma Koşullarından Memnuniyet Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 111. Hayat Memnuniyeti ve Bir Önceki Yıla Göre Çalışma Koşullarından Memnuniyet Durumu

		Genel olarak hayatınızdan memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	
Bir önceki yıla göre çalışma koşulları	Bir önceki yıldan daha kötü	f 88	105	260	113	11	577
	%	15,3%	18,2%	45,1%	19,6%	1,9%	100,0%
	Bir önceki yıla aynı	f 22	61	264	274	17	638
	%	3,4%	9,6%	41,4%	42,9%	2,7%	100,0%
	Bir önceki yıldan daha iyi	f 10	6	45	91	16	168
	%	6,0%	3,6%	26,8%	54,2%	9,5%	100,0%
Toplam	f	120	172	569	478	44	1383
	%	8,7%	12,4%	41,1%	34,6%	3,2%	100,0%

$$\chi^2=184,953, \quad df=8, \quad p=0,000$$

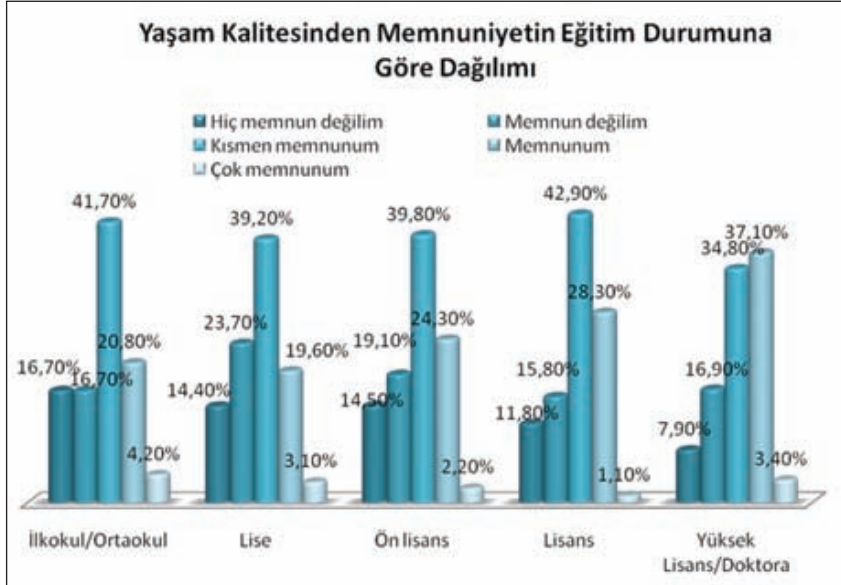
Bir önceki yıla göre çalışma koşullarının değerlendirilmesi ile hayattan memnuniyet düzeyleri tabloda verilmiştir. Yine çalışma koşullarındaki iyileşme ile genel hayat memnuniyeti arasında ($p < 0,05$) doğru orantı olduğu görülmektedir. Çalışma koşullarının bir önceki yıla göre daha kötü olduğunu belirtenlerin hayattan memnuniyet düzeyleri düşük iken, bir önceki yıldan daha iyi olduğunu belirtenlerin oranları yüksektir. Bu durum çalışma koşulları ve hayattan memnuniyet tablosu ile de örtüşmektedir. Çalışma koşullarındaki iyileşme, hayattan memnuniyet olumlu etkilemektedir.

6.6.46. Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 112. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Eğitim Durumu

		Yaşam kalitenizden memnun musunuz?					Toplam	
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunuz	Memnunuz	Çok memnunuz		
Eğitim Durumu	İlkokul/Ortaokul	f	4	4	10	5	1	24
		%	16,7%	16,7%	41,7%	20,8%	4,2%	100,0%
	Lise	f	42	69	114	57	9	291
		%	14,4%	23,7%	39,2%	19,6%	3,1%	100,0%
	Ön lisans	f	78	103	214	131	12	538
		%	14,5%	19,1%	39,8%	24,3%	2,2%	100,0%
	Lisans	f	53	71	192	127	5	448
		%	11,8%	15,8%	42,9%	28,3%	1,1%	100,0%
	Yüksek Lisans/Doktora	f	7	15	31	33	3	89
		%	7,9%	16,9%	34,8%	37,1%	3,4%	100,0%
Toplam	f	184	262	561	353	30	1390	
	%	13,2%	18,8%	40,4%	25,4%	2,2%	100,0%	

$$\chi^2=26,486, \quad df=16, \quad p=0,048$$

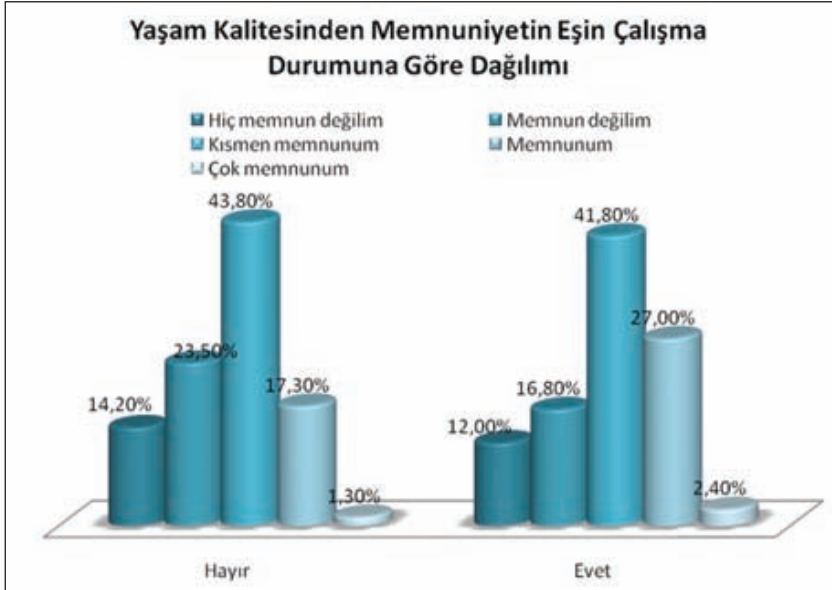
Eğitim durumu ile yaşam kalitesi incelendiğinde, eğitim durumu yükseldikçe ($p < 0,05$) yaşam kalitesinin de yükseldiği görülmektedir. İlkokul/Ortaokul mezunların yaşam kalitesinden memnun olma düzeyi %25 iken, yüksek lisans/doktora mezunu grupta bu oran %40,5'e çıkmıştır.

6.6.47. Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Eşin Çalışma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 113. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Eşin Çalışma Durumu

		Yaşam kalitenizden memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	
Eşin Çalışma Durumu	Hayır	f 32	53	99	39	3	226
	%	14,2%	23,5%	43,8%	17,3%	1,3%	100,0%
Evet	f	102	143	355	229	20	849
	%	12,0%	16,8%	41,8%	27,0%	2,4%	100,0%
Toplam	f	134	196	454	268	23	1075
	%	12,5%	18,2%	42,2%	24,9%	2,1%	100,0%

$$\chi^2=12,742, \quad df=4, \quad p=0,013$$

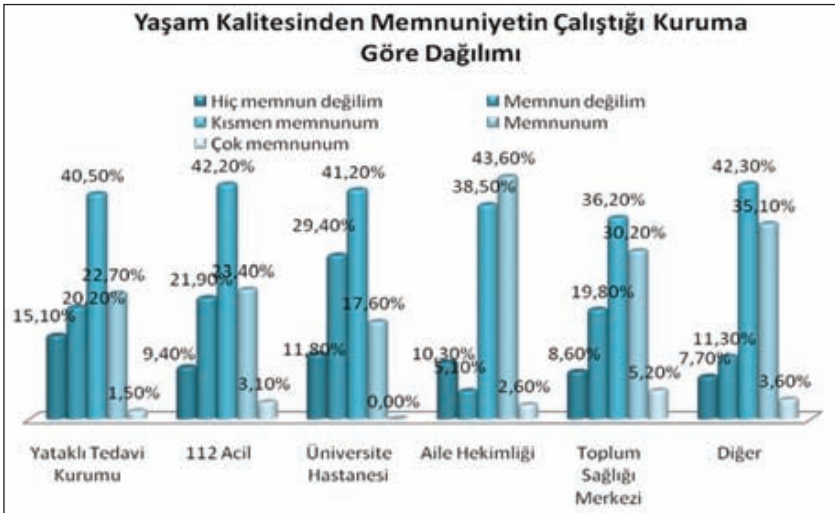
Eşin çalışma durumu ve yaşam kalitesi dağılımı incelendiğinde ($p < 0,05$), eşin çalışma durumunun yaşam kalitesini etkilediği sonucuna varılmaktadır. Tablo incelendiğinde, eşi çalışan katılımcıların yaşam kalitesi memnuniyetlerinin anlamlı oranda arttığı görülmektedir.

6.6.48. Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Çalıştığı Kuruma Göre Dağılımı

Tablo 114. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Çalıştığı Kurum

		Yaşam kalitesinden memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunuz	Memnunuz	Çok memnunuz	
Yataklı Tedavi Kurumu	f	149	199	400	224	15	987
	%	15,1%	20,2%	40,5%	22,7%	1,5%	100,0%
112 Acil	f	6	14	27	15	2	64
	%	9,4%	21,9%	42,2%	23,4%	3,1%	100,0%
Üniversite Hastanesi	f	2	5	7	3	0	17
	%	11,8%	29,4%	41,2%	17,6%	0,0%	100,0%
Aile Hekimliği	f	4	2	15	17	1	39
	%	10,3%	5,1%	38,5%	43,6%	2,6%	100,0%
Çalıştığı Kurum	f	10	23	42	35	6	116
	%	8,6%	19,8%	36,2%	30,2%	5,2%	100,0%
Diğer	f	13	19	71	59	6	168
	%	7,7%	11,3%	42,3%	35,1%	3,6%	100,0%
Toplam	f	184	262	562	353	30	1391
	%	13,2%	18,8%	40,4%	25,4%	2,2%	100,0%

$\chi^2=45,997$, $df=20$, $p=0,001$

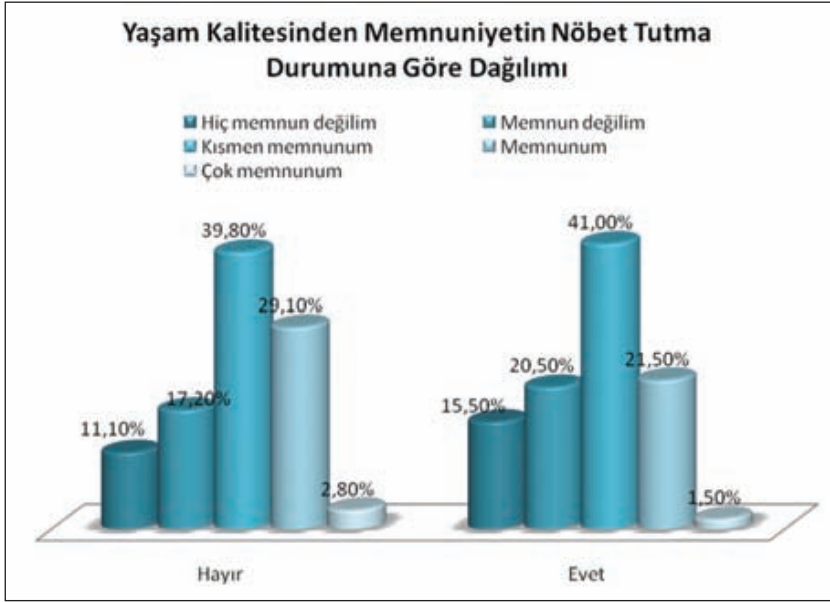
Çalıştığı kurum ve yaşam kalitesinden memnuniyet dağılımı tabloda verilmiştir. Tablo incelendiğinde çalışılan kurumun yaşam kalitesinden memnuniyeti ($p<0,05$) etkilediği görülmektedir. Aile Hekimliği (%46,2) ve Toplum Sağlığı Merkezi (%35,4) iken bu oranlar diğer kurumlarda düşmektedir. Özellikle Üniversite Hastanesi çalışanlarında yaşam kalitesi memnuniyet oranının %17,6'ye düşmüş olması dikkat çekicidir.

6.6.49. Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Nöbet Tutma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 115. Yaşam Kalitesinden Memnuniyeti ve Nöbet Tutma Durumu

		Yaşam kalitenizden memnun musunuz?					
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kismen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	Toplam
Nöbet Tutma Durumu	Hayır	f 79	f 122	f 282	f 206	f 20	f 709
	%	11,1%	17,2%	39,8%	29,1%	2,8%	100,0%
Evet	f 105	f 139	f 278	f 146	f 10	f 678	
	%	15,5%	20,5%	41,0%	21,5%	1,5%	100,0%
Toplam	f 184	f 261	f 560	f 352	f 30	f 1387	
	%	13,3%	18,8%	40,4%	25,4%	2,2%	100,0%

$\chi^2=17,686$, $df=4$, $p=0,001$

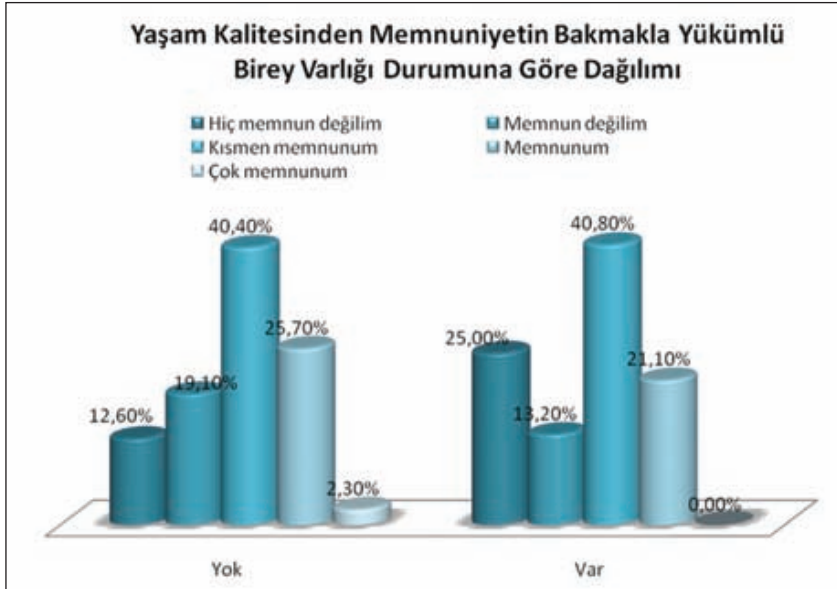
Nöbet tutma durumu ile yaşam kalitesinden memnuniyet dağılımı incelendiğinde ($p<0,05$) nöbet tutma durumunun yaşam kalitesini etkilediği görülmektedir. Nöbet tutanların yaşam kalitelerinden memnun olma düzeyleri toplamda %23, nöbet tutmayanların ki ise %31,9 olarak gözükmemektedir. Bu bağlamda nöbet tutan çalışanların yaşam kalitesinde düşüş olduğunu söylenebilir.

6.6.50. Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Bakmakla Yükümlü Birey Varlığı Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 116. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Bakmakla Yükümlü Birey Varlığı

		Yaşam kalitenizden memnun musunuz?					Çok memnunum	Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum			
Bakmakla yükümlü özürlü birey	Yok	f 165	251	530	337	30	1313	
		% 12,6%	19,1%	40,4%	25,7%	2,3%	100,0%	
Var	f 19	10	31	16	0	76		
	% 25,0%	13,2%	40,8%	21,1%	,0%	100,0%		
Toplam	f 184	261	561	353	30	1389		
	% 13,2%	18,8%	40,4%	25,4%	2,2%	100,0%		

$\chi^2=12,083$, $df=4$, $p=0,017$

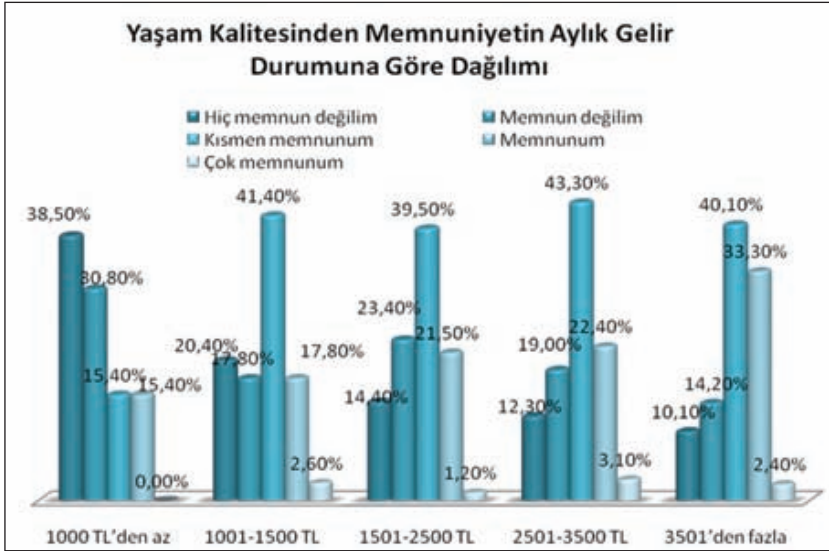
Evde bakmakla yükümlü olunan birey varlığı ile yaşam kalitesi dağılımı tablodaki gibidir. Tablo incelendiğinde bakmakla yükümlü olunan özürlü birey varlığı yaşam kalitesini ($p<0,05$) düşürmektedir.

6.6.51. Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Aylık Gelir Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 117. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Aylık Gelir Durumu

		Yaşam kalitenizden memnun musunuz?					Toplam	
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum		
Aileye giren aylık toplam gelir	1000 TL'den az	f	5	4	2	2	0	13
		%	38,5%	30,8%	15,4%	15,4%	0,0%	100,0%
	1001-1500 TL	f	31	27	63	27	4	152
		%	20,4%	17,8%	41,4%	17,8%	2,6%	100,0%
	1501-2500 TL	f	61	99	167	91	5	423
		%	14,4%	23,4%	39,5%	21,5%	1,2%	100,0%
	2501-3500 TL	f	40	62	141	73	10	328
		%	12,3%	19,0%	43,3%	22,4%	3,1%	100,0%
	3501'den fazla	f	47	66	187	155	11	466
		%	10,1%	14,2%	40,1%	33,3%	2,4%	100,0%
Toplam	f	184	258	560	348	30	1380	
	%	13,3%	18,7%	40,6%	25,2%	2,2%	100,0%	

$\chi^2=52,958$, $df=16$, $p=0,000$

Aileye giren toplam aylık gelir ile yaşam kalitesi tablosu incelendiğinde ($p<0,05$) aylık gelirdeki düşüşün yaşam kalitesini olumsuz etkilediği görülmektedir. Tablo incelendiğinde yaşam kalitesinden memnuniyetin en düşük olduğu grubun %69,3 ile aylık geliri 1000 TL'den az olan grup olduğunu görmekteyiz. Bu oranın gelir seviyesi yükseldikçe düştüğünü görüyoruz. Bu verilerden yola çıkarak ekonomik iyileşmenin yaşam kalitesini artırdığı söylenebilir.

6.6.52. Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Bir Önceki Yıla Kıyasla Ekonomik Duruma Göre Dağılımı

Tablo 118. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Bir Önceki Yıla Kıyasla Ekonomik Durum

		Yaşam kalitenizden memnun musunuz?					
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kismen memnunuz	Memnunuz	Çok memnunuz	Toplam
Bir önceki yıla kıyasla bugünkü ekonomik durum	Bir önceki yıldan daha kötü	f 138 % 21,1%	f 170 % 26,0%	f 259 % 39,6%	f 82 % 12,5%	f 5 % 0,8%	f 654 % 100,0%
	Bir önceki yıla aynı	f 40 % 7,2%	f 71 % 12,9%	f 243 % 44,0%	f 185 % 33,5%	f 13 % 2,4%	f 552 % 100,0%
	Bir önceki yıldan daha iyi	f 4 % 2,3%	f 17 % 9,8%	f 57 % 32,8%	f 85 % 48,9%	f 11 % 6,3%	f 174 % 100,0%
Toplam		f 182 % 13,2%	f 258 % 18,7%	f 559 % 40,5%	f 352 % 25,5%	f 29 % 2,1%	f 1380 % 100,0%

$\chi^2=216,609$, $df=8$, $p=0,000$

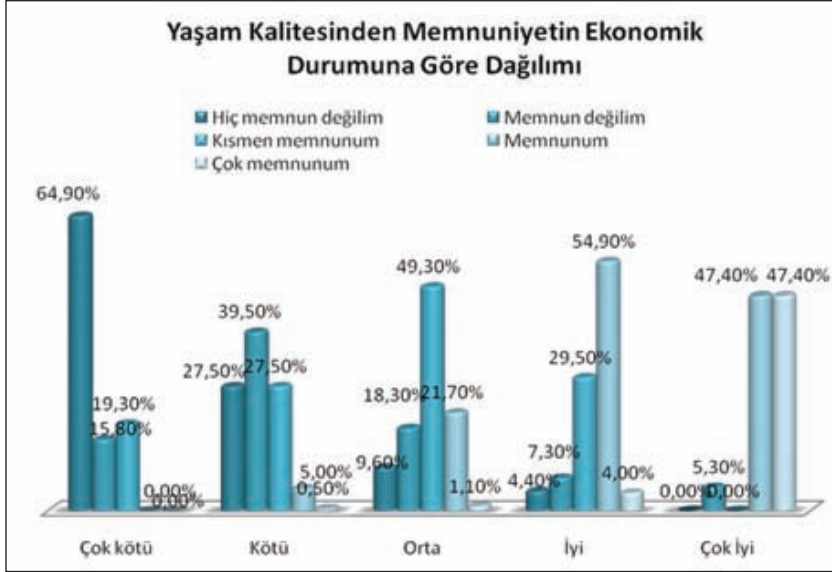
Bir önceki yıla göre ekonomik durumun kıyaslanması ile yaşam kalitesinden memnuniyet tablosu incelendiğinde, ($p<0,05$) ekonomik durumun kötüleşmesinin yaşam kalitesini düşürdüğünü görüyoruz. Ekonomik durumun bir önceki yıldan daha kötü olduğunu belirten katılımcıların yaşam kalitesi memnuniyet oranları %55,2 iken bu oran bir önceki yıldan daha kötü diyenlerde %20,5'e gerilemektedir.

6.6.53. Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Ekonomik Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 119. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Ekonomik Durum

		Yaşam kalitenizden memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunuz	Memnunuz	Çok memnunuz	
Ekonomik durumu tanımlama	Çok kötü	f	37	9	11	0	57
		%	64,9%	15,8%	19,3%	,0%	100,0%
	Kötü	f	55	79	55	10	200
		%	27,5%	39,5%	27,5%	5,0%	100,0%
	Orta	f	80	152	409	180	830
		%	9,6%	18,3%	49,3%	21,7%	100,0%
	İyi	f	12	20	81	151	275
		%	4,4%	7,3%	29,5%	54,9%	100,0%
	Çok İyi	f	0	1	0	9	19
		%	,0%	5,3%	,0%	47,4%	100,0%
Toplam	f	184	261	556	350	1381	
	%	13,3%	18,9%	40,3%	25,3%	100,0%	

$$\chi^2=626,366, \quad df=16, \quad p=0,000$$

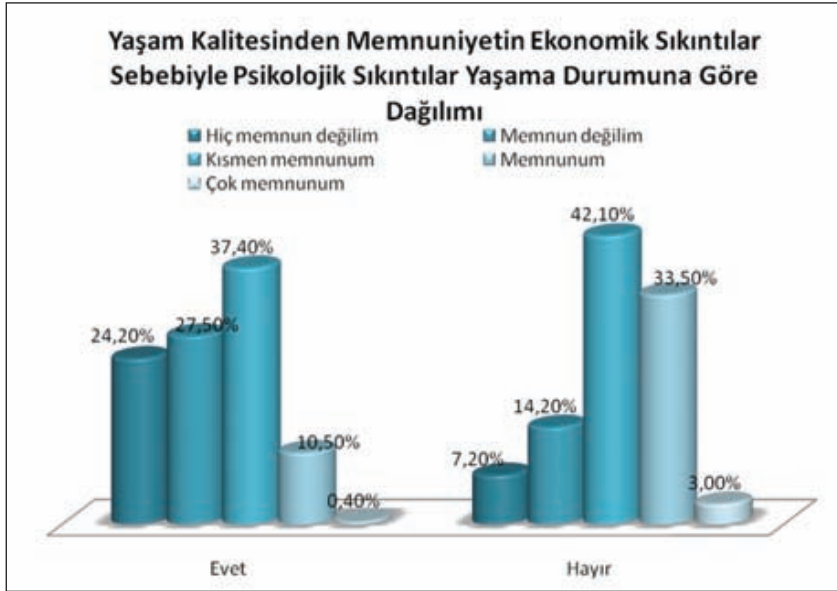
Ekonomik durum ile yaşam kalitesi memnuniyet dağılım tablosu yukarıdaki gibidir. Tablodan da görüleceği gibi ekonomik durum kötüleştiğinde yaşam kalitesi düşmektedir. Ekonomik durumunu çok kötü olarak tanımlayanlarda yaşam kalitesinden memnuniyetsiz olma oranı %80,7 iken, çok iyi diyenlerde yalnızca %5,3'tür. Tablo aileye giren toplam gelir tablosuyla da uyumaktadır.

6.6.54. Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Psikolojik Sıkıntılar Yaşama Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 120. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Psikolojik Sıkıntılar Yaşama Durumu

		Yaşam kalitesinden memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	
Ekonomik sıkıntılar sebebiyle psikolojik sorun yaşama durumu	Evet	f	120	136	185	52	495
	%	24,2%	27,5%	37,4%	10,5%	4%	100,0%
Hayır	f	64	126	375	298	27	890
	%	7,2%	14,2%	42,1%	33,5%	3,0%	100,0%
Toplam	f	184	262	560	350	29	1385
	%	13,3%	18,9%	40,4%	25,3%	2,1%	100,0%

$\chi^2=178,184$, $df=4$, $p=0,000$

Ekonomik sebeplerden ötürü psikolojik sorunlar yaşama durumu ile yaşam kalitesi memnuniyeti tablodaki gibidir. ($p<0,05$) Ekonomik sebepler yüzünden psikolojik sorunlar yaşayan grubun memnuniyet düzeyi %10,9 iken, sorun yaşamadım diyenlerin oranı %36,5 olarak gözükmektedir.

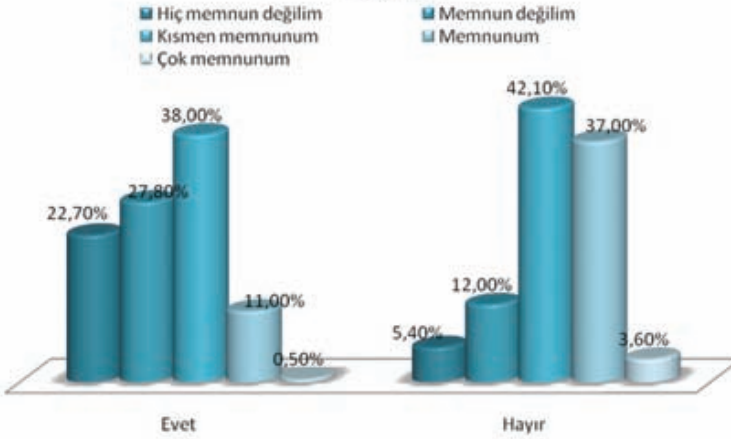
6.6.55. Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçinde Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 121. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçinde Sorun Yaşama Durumu

		Yaşam kalitenizden memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	
Ekonomik sıkıntılar sebebiyle aile içinde sorun yaşama	Evet	f 140	171	234	68	3	616
	%	22,7%	27,8%	38,0%	11,0%	,5%	100,0%
Hayır	f 41	91	320	281	27	760	
	%	5,4%	12,0%	42,1%	37,0%	3,6%	100,0%
Toplam		f 181	262	554	349	30	1376
		%	13,2%	19,0%	40,3%	25,4%	100,0%

$$\chi^2=228,557, \quad df=4, \quad p=0,000$$

Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçinde Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı

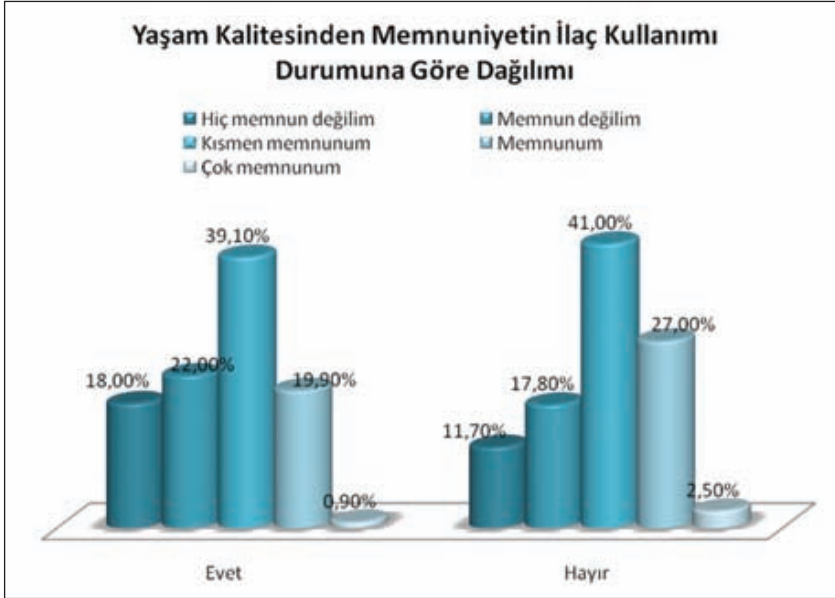
Ekonomik sebeplerden ötürü aile içinde sorunlar yaşama durumu ile yaşam kalitesi memnuniyeti tablodaki gibidir. ($p < 0,05$) Ekonomik sebepler yüzünden aile içinde sorunlar yaşayan grubun memnuniyet düzeyi %11,5 iken, sorun yaşamadım diyenlerin oranı %40,6 olarak görülmektedir.

6.6.56. Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin İlaç Kullanımı Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 122. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve İlaç Kullanımı Durumu

		Yaşam kalitenizden memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	
Sürekli kullanılan ilaç durumu	Evet	f 59	72	128	65	3	327
		% 18,0%	22,0%	39,1%	19,9%	,9%	100,0%
Hayır	f 123	187	430	284	26	1050	
		% 11,7%	17,8%	41,0%	27,0%	2,5%	100,0%
Toplam	f 182	259	558	349	29	1377	
		% 13,2%	18,8%	40,5%	25,3%	2,1%	100,0%

$\chi^2=18,040$, $df=4$, $p=0,001$

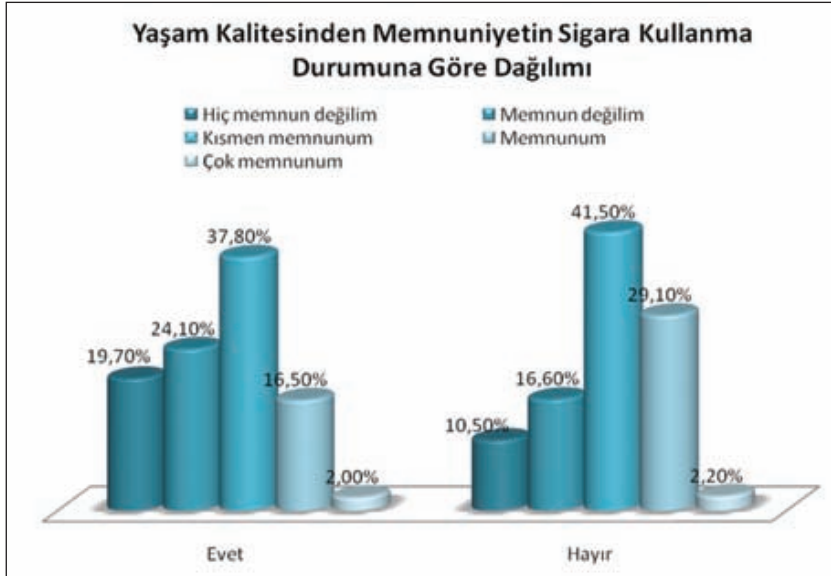
Sürekli ilaç kullanma durumu ile yaşam kalitesi memnuniyeti tabloda verilmiştir. İlaç kullanma durumu ($p<0,05$) yaşam kalitesini düşürmektedir. Sürekli kullandıkları bir ya da birden fazla ilaç olduğunu belirten katılımcıların yaşam kalitelerinden memnuniyet düzeyleri %20,8, ilaç kullanmayanlarda ise bu oran %29,5 olarak görülmektedir.

6.6.57. Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Sigara Kullanma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 123. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Sigara Kullanma Durumu

		Yaşam kalitenizden memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	
Sigara kullanımı	Evet	f 80	98	154	67	8	407
	%	19,7%	24,1%	37,8%	16,5%	2,0%	100,0%
Hayır	f	103	163	407	285	22	980
	%	10,5%	16,6%	41,5%	29,1%	2,2%	100,0%
Toplam	f	183	261	561	352	30	1387
	%	13,2%	18,8%	40,4%	25,4%	2,2%	100,0%

$$\chi^2=45,823, \quad df=4, \quad p=0,000$$

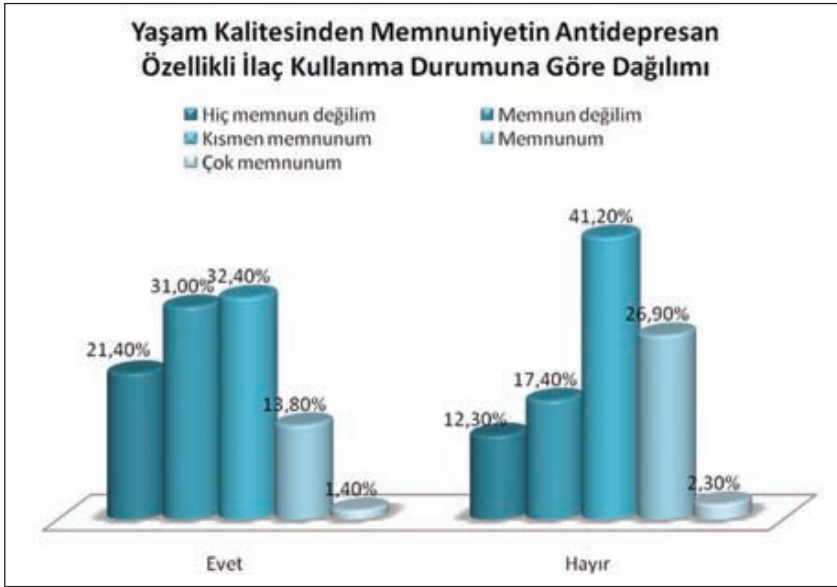
Sigara kullanımı ile yaşam kalitesinden memnuniyet durumu tabloda verilmiştir. Sigara kullanma durumu yaşam kalitesini ($p<0,05$) etkilemektedir. Sigara kullananların yaşam kalitesinden memnuniyet düzeyleri %18,5, sigara kullanmayanların ise %31,3 olarak hesaplanmıştır. Bu verilerden sigara kullanımının kişinin yaşam kalitesini düşürdüğünü söylemek mümkündür.

6.6.58. Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Antidepresan Özellikli İlaç Kullanma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 124. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Antidepresan Özellikli İlaç Kullanma Durumu

		Yaşam kalitenizden memnun musunuz?					Toplam	
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum		
Antidepresan özellikli ilaç kullanma durumu	Evet	f	31	45	47	20	2	145
		%	21,4%	31,0%	32,4%	13,8%	1,4%	100,0%
	Hayır	f	152	216	511	333	28	1240
		%	12,3%	17,4%	41,2%	26,9%	2,3%	100,0%
Toplam		f	183	261	558	353	30	1385
		%	13,2%	18,8%	40,3%	25,5%	2,2%	100,0%

$$\chi^2=32,590, \quad df=4, \quad p=0,000$$

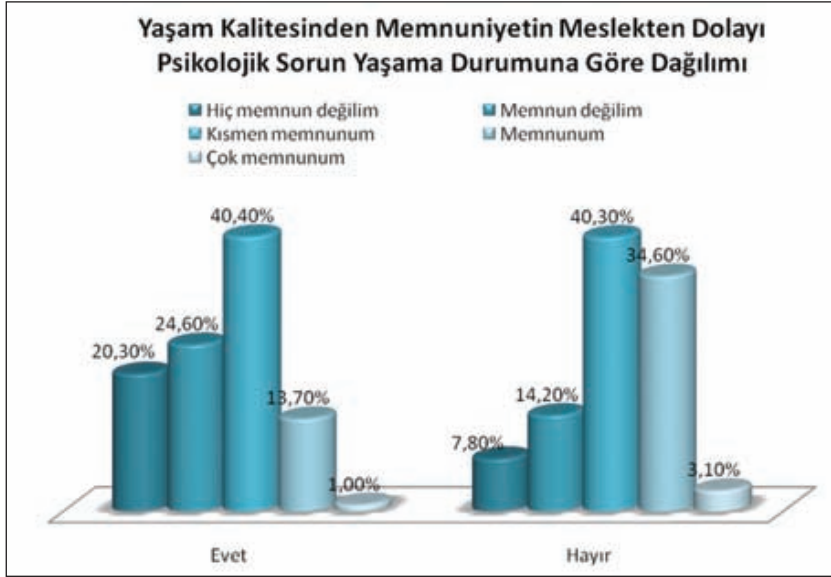
Antidepresan özellikli ilaç kullanımı ve yaşam kalitesinden memnuniyet dağılımı tabloda verilmiştir. Antidepresan özellikli ilaç kullanımı ($p < 0,05$) yaşam kalitesini etkilemektedir. Antidepresan özellikli ilaç kullananların yaşam kalitesinden memnuniyet düzeyleri %15,2, kullanmayanların ise %29,1 olarak hesaplanmıştır. Antidepresan özellikli ilaç kullanımı yaşam kalitesini düşürmektedir.

6.6.59. Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Meslekten Dolayı Psikolojik Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 125. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Meslekten Dolayı Psikolojik Sorun Yaşama Durumu

		Yaşam kalitenizden memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	
Meslekte n dolayı psikolojik sorunlar yaşama durumu	Evet	f 123 % 20,3%	f 149 % 24,6%	f 245 % 40,4%	f 83 % 13,7%	f 6 % 1,0%	606
	Hayır	f 60 % 7,8%	f 109 % 14,2%	f 310 % 40,3%	f 266 % 34,6%	f 24 % 3,1%	769
Toplam		f 183 % 13,3%	f 258 % 18,8%	f 555 % 40,4%	f 349 % 25,4%	f 30 % 2,2%	1375

$$\chi^2=124,689, \quad df=4, \quad p=0,000$$

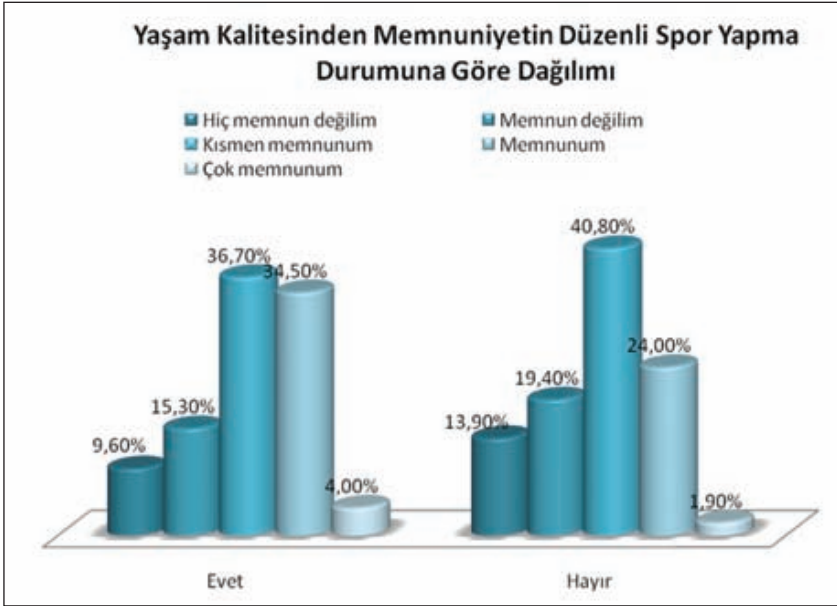
Meslekten dolayı psikolojik sorunlar yaşama durumu ile yaşam kalitesi memnuniyeti tablodaki gibidir. ($p < 0,05$) Meslekten dolayı psikolojik sorunlar yaşayan grubun memnuniyet düzeyi %14,7 iken, sorun yaşamayanların oranı %37,7 olarak gözükmemektedir. Mesleki sorunların sebep olduğu psikolojik sıkıntıların da yaşam kalitesini düşürdüğünü söylemek doğru olacaktır.

6.6.60. Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Düzenli Spor Yapma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 126. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Düzenli Spor Yapma Durumu

		Yaşam kalitenizden memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	
Düzenli spor yapma durumu	Evet	f 17	27	65	61	7	177
	%	9,6%	15,3%	36,7%	34,5%	4,0%	100,0%
Hayır	f 167	234	492	289	23	1205	
	%	13,9%	19,4%	40,8%	24,0%	1,9%	100,0%
Toplam	f 184	261	557	350	30	1382	
	%	13,3%	18,9%	40,3%	25,3%	2,2%	100,0%

$\chi^2=13,830$, $df=4$, $p=0,008$

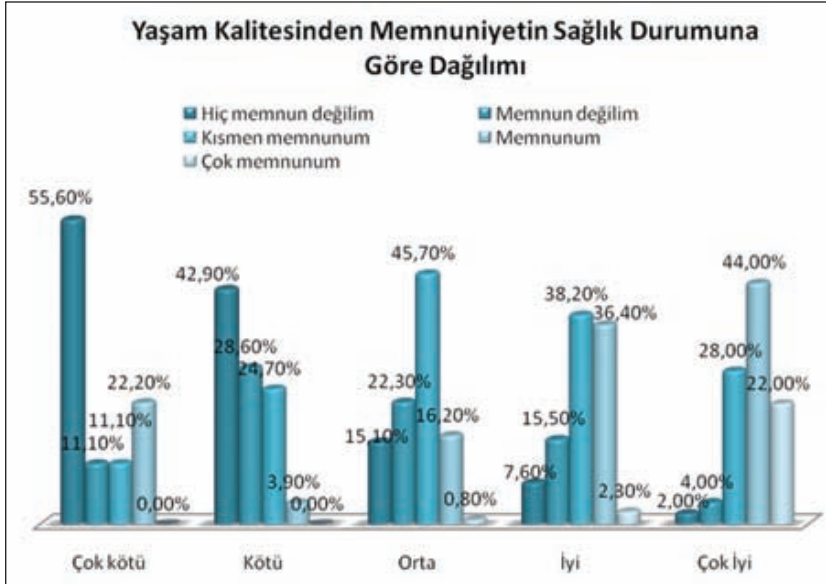
Düzenli spor yapma durumu ile yaşam kalitesi memnuniyeti tablodaki gibidir. Düzenli spor yapma durumu yaşam kalitesini ($p<0,05$) etkilemektedir. Düzenli spor yapanların yaşam kalitesi memnuniyet düzeyleri %38,5 iken bu oran spor yapmayanlarda %25,9'a düşmektedir. Düzenli yapılan spor yaşam kalitesini artırmaktadır.

6.6.61.Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Sağlık Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 127. Yaşam Kalitesinden Memnuniyeti ve Sağlık Durumu

		Yaşam kalitenizden memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	
Sağlık durumu	Çok kötü	f 5	1	1	2	0	9
		% 55,6%	11,1%	11,1%	22,2%	,0%	100,0%
	Kötü	f 33	22	19	3	0	77
		% 42,9%	28,6%	24,7%	3,9%	,0%	100,0%
	Orta	f 96	142	291	103	5	637
		% 15,1%	22,3%	45,7%	16,2%	,8%	100,0%
	İyi	f 46	94	232	221	14	607
		% 7,6%	15,5%	38,2%	36,4%	2,3%	100,0%
	Çok İyi	f 1	2	14	22	11	50
		% 2,0%	4,0%	28,0%	44,0%	22,0%	100,0%
Toplam	f 181	261	557	351	30	1380	
	% 13,1%	18,9%	40,4%	25,4%	2,2%	100,0%	

$$\chi^2=285,354, \quad df=16, \quad p=0,008$$

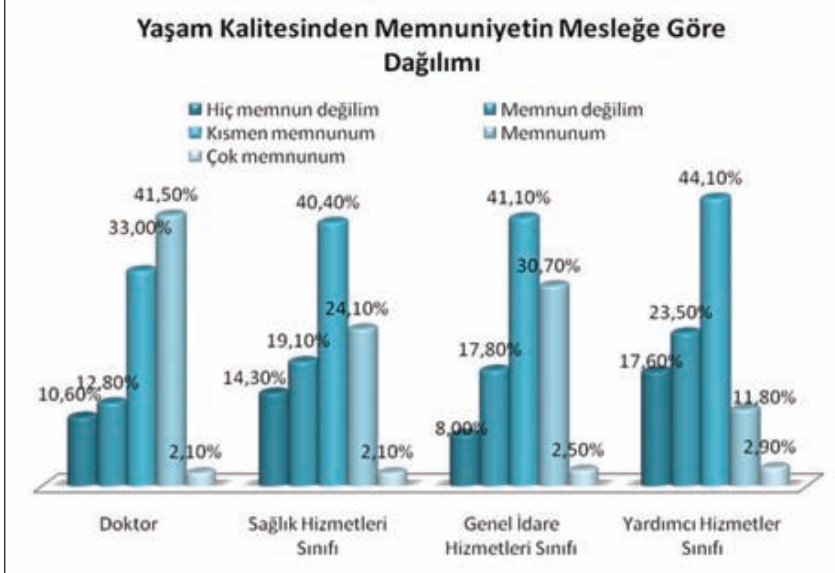
Sağlık durumu ile yaşam kalitesi dağılımları tabloda verilmiştir. Sağlık durumu ($p < 0,05$) yaşam kalitesini etkilemektedir. Tablo incelendiğinde sağlık durumunun kötüleşmesiyle birlikte yaşam kalitesinin de kötüleştiğini görüyoruz.

6.6.62. Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Mesleğe Göre Dağılımı

Tablo 128. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Meslek

		Yaşam kalitenizden memnun musunuz?					
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunuz	Memnunuz	Çok memnunuz	Toplam
Meslek	Doktor	f 10	12	31	39	2	94
		% 10,6%	12,8%	33,0%	41,5%	2,1%	100,0%
	Sağlık Hizmetleri Çalışanları (Hemşire, Ebe, Sağlık Memuru, Tıbbi Sekreter...)	f 153	204	432	258	22	1069
		% 14,3%	19,1%	40,4%	24,1%	2,1%	100,0%
Genel Hizmet Çalışanları	f 13	29	67	50	4	163	
	% 8,0%	17,8%	41,1%	30,7%	2,5%	100,0%	
Yardımcı Hizmetler Çalışanları	f 6	8	15	4	1	34	
	% 17,6%	23,5%	44,1%	11,8%	2,9%	100,0%	
Toplam	f 182	253	545	351	29	1360	
	% 13,4%	18,6%	40,1%	25,8%	2,1%	100,0%	

$$\chi^2=23,413, \quad df=12, \quad p=0,024$$

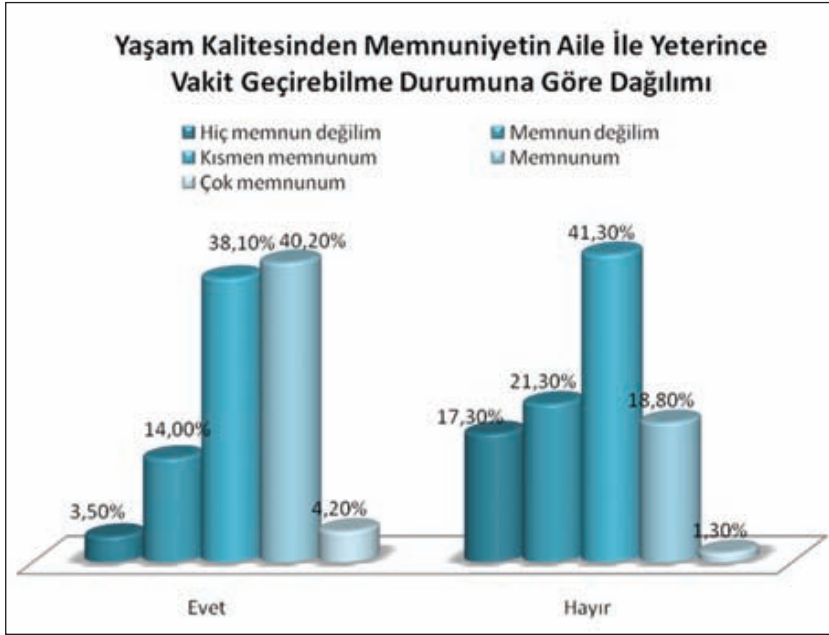
Meslek ve yaşam kalitesi memnuniyeti karşılaştırıldığında ($p<0,05$), yaşam kalitesinin mesleğe göre farklılık gösterdiğini görmekteyiz. Yardımcı hizmetler çalışanları ve sağlık hizmetleri çalışanlarının yaşam kalitesinin diğer meslek gruplarından daha düşüktür.

6.6.63. Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Aile İle Yeterince Vakit Geçirebilme Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 129. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Aile İle Yeterince Vakit Geçirebilme Durumu

		Yaşam kalitenizden memnun musunuz?					
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	Toplam
Aile ile yeterince vakit	Evet	f 15	f 60	f 164	f 173	f 18	f 430
	%	3,5%	14,0%	38,1%	40,2%	4,2%	100,0%
Hayır	f 162	f 200	f 388	f 177	f 12	f 939	
	%	17,3%	21,3%	41,3%	18,8%	1,3%	100,0%
Toplam	f 177	f 260	f 552	f 350	f 30	f 1369	
	%	12,9%	19,0%	40,3%	25,6%	2,2%	100,0%

$\chi^2=116,465$, $df=4$, $p=0,000$

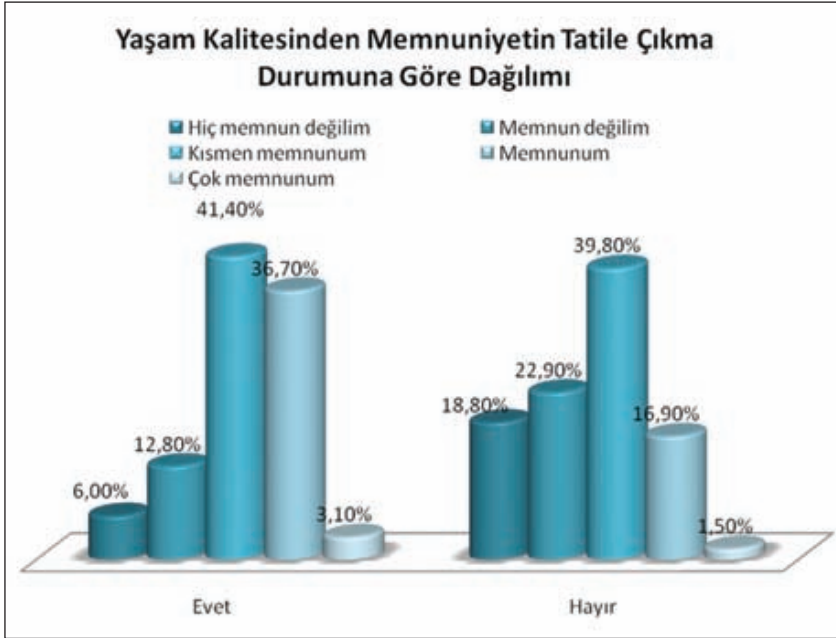
Tablo incelendiğinde ailesi ile yeterince vakit geçirebildiğini düşünenler ile düşünmeyenlerin Yaşam kalitesi düzeyleri arasında ($p<0,05$) anlamlı bir farklılık vardır. Aileyle yeterince vakit geçirebildiğini düşünenlerin yaşam kalitesinden memnuniyet düzeyleri toplamda %44,4 iken bu oran geçiremediğini düşünenlerde %20,1'e gerilemektedir. Bu verilerden aile ile vakit geçirebilmenin yaşam kalitesine olumlu etki yaptığını söylemek yanlış olmaz.

6.6.64. Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Tatile Çıkma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 130. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Tatile Çıkma Durumu

		Yaşam kalitenizden memnun musunuz?						Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunuz	Memnunuz	Çok memnunuz		
Son bir yıl içinde tatil amaçlı şehir dışına çıkma	Evet	f	35	74	240	213	18	580
	%		6,0%	12,8%	41,4%	36,7%	3,1%	100,0%
Hayır	f	146	178	309	131	12	776	
	%		18,8%	22,9%	39,8%	16,9%	1,5%	100,0%
Toplam	f	181	252	549	344	30	1356	
	%		13,3%	18,6%	40,5%	25,4%	2,2%	100,0%

$\chi^2=114,472$, $df=4$, $p=0,000$

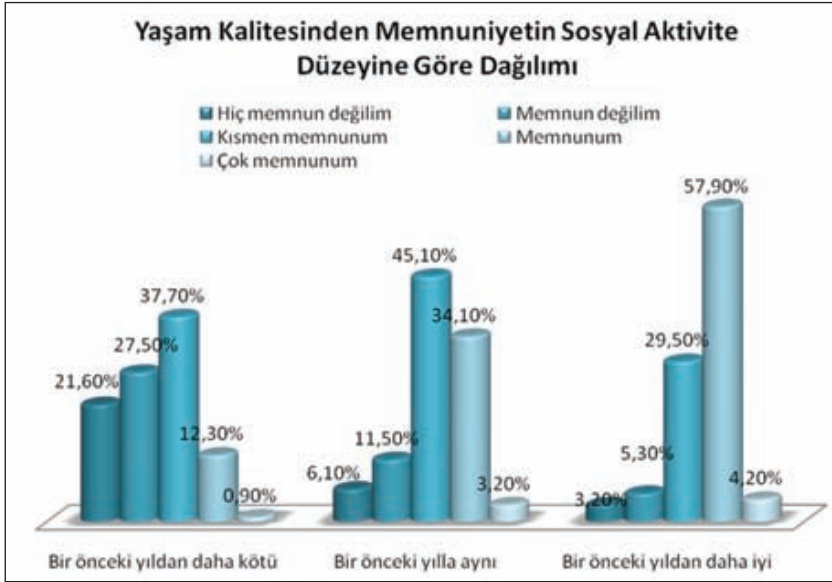
Son bir yıl içinde tatil amaçlı şehir dışına çıkma durumu ile yaşam kalitesi dağılımı tabloda verilmiştir. Tatil amaçlı şehir dışına çıkma ($p<0,05$) yaşam kalitesini etkilemektedir. Tatil amaçlı şehir dışına çıkma yaşam kalitesini yükselmektedir.

6.6.65. Yaşam Kalitesinden Memnuniyetin Sosyal Aktivite Düzeyine Göre Dağılımı

Tablo 131. Yaşam Kalitesinden Memnuniyet ve Sosyal Aktivite Düzeyi

		Yaşam kalitenizden memnun musunuz?					Toplam	
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum		
Sosyal Aktivite Düzeyi	Bir önceki yıldan daha kötü	f	138	176	241	79	6	640
		%	21,6%	27,5%	37,7%	12,3%	,9%	100,0%
	Bir önceki yıla aynı	f	38	71	279	211	20	619
		%	6,1%	11,5%	45,1%	34,1%	3,2%	100,0%
	Bir önceki yıldan daha iyi	f	3	5	28	55	4	95
		%	3,2%	5,3%	29,5%	57,9%	4,2%	100,0%
Toplam	f	179	252	548	345	30	1354	
	%	13,2%	18,6%	40,5%	25,5%	2,2%	100,0%	

$$\chi^2=234,822, \quad df=8, \quad p=0,000$$

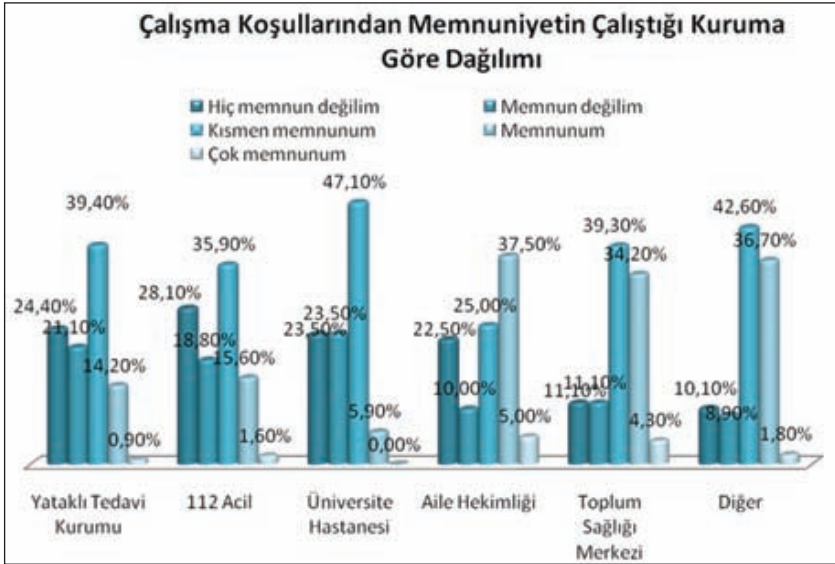
Sosyal anlamda aktif olan bireylerin yaşamsal tatminleri de yüksek olduğunu daha önce de belirtmiştik. Sosyal aktivite düzeyi ile yaşam kalitesinden memnuniyet dağılımlarını incelediğimizde, sosyal aktivite düzeyi bir önceki yıla göre artmış olan bireylerin memnuniyet düzeyleri %62,1 iken, sosyal aktivite düzeylerinde bir önceki yıla göre düşüş göstermiş bireylerin memnuniyet düzeylerinin %13,2'ye kadar gerilediğini görüyoruz. Aradaki rakamsal farklılık sosyal aktivite düzeyinin yaşam kalitesini etkilediğinin çarpıcı bir göstergesidir.

6.6.66. Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Çalıştığı Kuruma Göre Dağılım

Tablo 132. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Çalıştığı Kurum

		Çalışma koşullarından memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kisimen memnunun	Memnunun	Çok memnunun	
Çalıştığı kurum	Yataklı Tedavi Kurumu	f 240	208	388	140	9	985
		% 24,4%	21,1%	39,4%	14,2%	,9%	100,0%
	112 Acil	f 18	12	23	10	1	64
		% 28,1%	18,8%	35,9%	15,6%	1,6%	100,0%
	Üniversite Hastanesi	f 4	4	8	1	0	17
		% 23,5%	23,5%	47,1%	5,9%	,0%	100,0%
	Aile Hekimliği	f 9	4	10	15	2	40
		% 22,5%	10,0%	25,0%	37,5%	5,0%	100,0%
	Toplum Sağlığı Merkezi	f 13	13	46	40	5	117
		% 11,1%	11,1%	39,3%	34,2%	4,3%	100,0%
Diğer	f 17	15	72	62	3	169	
	% 10,1%	8,9%	42,6%	36,7%	1,8%	100,0%	
Toplam	f 301	256	547	268	20	1392	
	% 21,6%	18,4%	39,3%	19,3%	1,4%	100,0%	

$\chi^2=116,109$, $df=20$, $p=0,000$

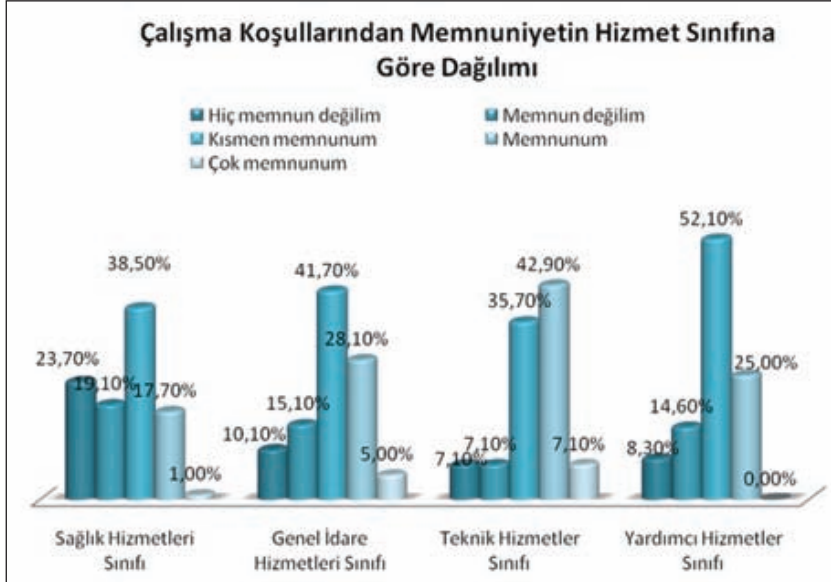
Çalıştığı kurum ile çalışma koşullarından memnuniyet dağılımları incelendiğinde ($p<0,05$) çalışılan kurumun çalışma memnuniyetini etkilediğini görüyoruz. Yataklı Tedavi Kurumu, 112 Acil ve Üniversite Hastanelerinde çalışma koşullarından memnuniyet düşükken, Aile Hekimliği ve Topluk Sağlığı Merkezi çalışanlarında çalışma koşulları memnuniyet oranları daha yüksektir.

6.6.67. Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Hizmet Sınıfına Göre Dağılımı

Tablo 133. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Hizmet Sınıfı

		Çalışma koşullarından memnun musunuz?					Toplam	
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum		
Hizmet Sınıfı	Sağlık Hizmetleri Sınıfı	f	282	227	458	211	12	1190
		%	23,7%	19,1%	38,5%	17,7%	1,0%	100,0%
	Genel İdare Hizmetleri Sınıfı	f	14	21	58	39	7	139
		%	10,1%	15,1%	41,7%	28,1%	5,0%	100,0%
	Teknik Hizmetler Sınıfı	f	1	1	5	6	1	14
		%	7,1%	7,1%	35,7%	42,9%	7,1%	100,0%
	Yardımcı Hizmetler Sınıfı	f	4	7	25	12	0	48
		%	8,3%	14,6%	52,1%	25,0%	0,0%	100,0%
Toplam	f	301	256	546	268	20	1391	
	%	21,6%	18,4%	39,3%	19,3%	1,4%	100,0%	

$$\chi^2=50,917, \quad df=12, \quad p=0,000$$

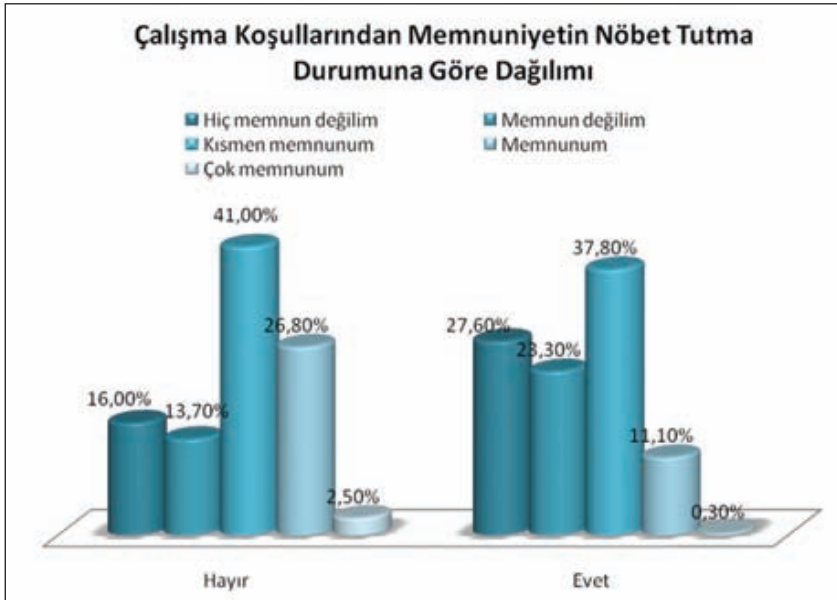
Hizmet sınıfı ve çalışma koşullarından memnuniyet dağılımı incelendiğinde, ($p < 0,05$) çalışma memnuniyetinin hizmet sınıfına göre farklılık gösterdiğini görmekteyiz. Sağlık Hizmetleri Sınıfı çalışanlarının memnuniyet düzeyleri %18,7 buna karşın Teknik Hizmetleri Sınıfında bu oran %50 olarak hesaplanmıştır.

6.6.68. Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Nöbet Tutma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 134. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Nöbet Tutma Durumu

		Çalışma koşullarından memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	
Nöbet Tutma Durumu	Hayır	f 114	98	292	191	18	713
		% 16,0%	13,7%	41,0%	26,8%	2,5%	100,0%
Evet	f 186	157	255	75	2	675	
	% 27,6%	23,3%	37,8%	11,1%	,3%	100,0%	
Toplam	f 300	255	547	266	20	1388	
	% 21,6%	18,4%	39,4%	19,2%	1,4%	100,0%	

$$\chi^2=95,852, \quad df=4, \quad p=0,000$$

Nöbet tutma durumu ve çalışma memnuniyeti tablosu yukarıdaki gibidir. Tabloyu incelediğimizde, nöbet tutan çalışanların memnuniyet düzeylerinin tutmayanlara göre ($p<0,05$) anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir. Nöbet tutanların %50,9'u çalışma koşullarından memnun olmadıklarını belirtirken, nöbet tutmayanlarda bu oran %29,7'ye gerilemektedir. Yine nöbet tutma durumunun yaşam kalitesini ve genel memnuniyeti etkilediği gibi, çalışma koşullarından memnuniyeti de etkilediğini görmekteyiz.

6.6.69. Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Ekonomik Duruma Göre Dağılımı

Tablo 135. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Ekonomik Durum

		Çalışma koşullarından memnun musunuz?					Toplam	
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum		
Ekonomik durum	Çok kötü	f	26	8	17	6	0	57
		%	45,6%	14,0%	29,8%	10,5%	,0%	100,0%
	Kötü	f	71	56	55	18	1	201
		%	35,3%	27,9%	27,4%	9,0%	,5%	100,0%
	Orta	f	171	150	355	149	8	833
		%	20,5%	18,0%	42,6%	17,9%	1,0%	100,0%
	İyi	f	30	40	112	83	7	272
		%	11,0%	14,7%	41,2%	30,5%	2,6%	100,0%
	Çok İyi	f	1	1	5	8	4	19
		%	5,3%	5,3%	26,3%	42,1%	21,1%	100,0%
Toplam	f	299	255	544	264	20	1382	
	%	21,6%	18,5%	39,4%	19,1%	1,4%	100,0%	

$\chi^2=169,448$, $df=16$, $p=0,000$

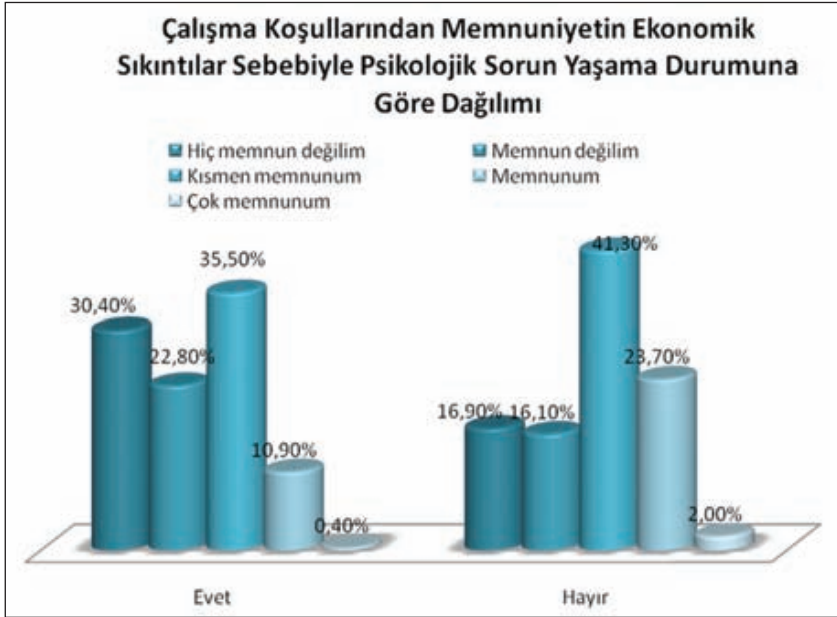
Ekonomik durum ve çalışma koşullarından memnuniyet tablosu yukarıda verilmiştir. ($p<0,05$) tablodan da görüldüğü gibi, ekonomik durum kötüleştikçe, çalışma memnuniyeti de düşmektedir. Ekonomik durumunu çok kötü olarak tanımlamış grubun çalışma memnuniyet düzeyleri %10,5, çok iyi olarak tanımlamış grupta ise %63,2'dir.

6.6.70. Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Psikolojik Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 136. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Psikolojik Sorun Yaşama Durumu

		Çalışma koşullarından memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	
Ekonomik sıkıntılar sebebiyle psikolojik sorun yaşama durumu	Evet	f	151	113	176	54	496
	%		30,4%	22,8%	35,5%	10,9%	100,0%
	Hayır	f	150	143	368	211	890
	%		16,9%	16,1%	41,3%	23,7%	100,0%
Toplam		f	301	256	544	265	1386
		%	21,7%	18,5%	39,2%	19,1%	100,0%

$\chi^2=70,819$, $df=4$, $p=0,000$

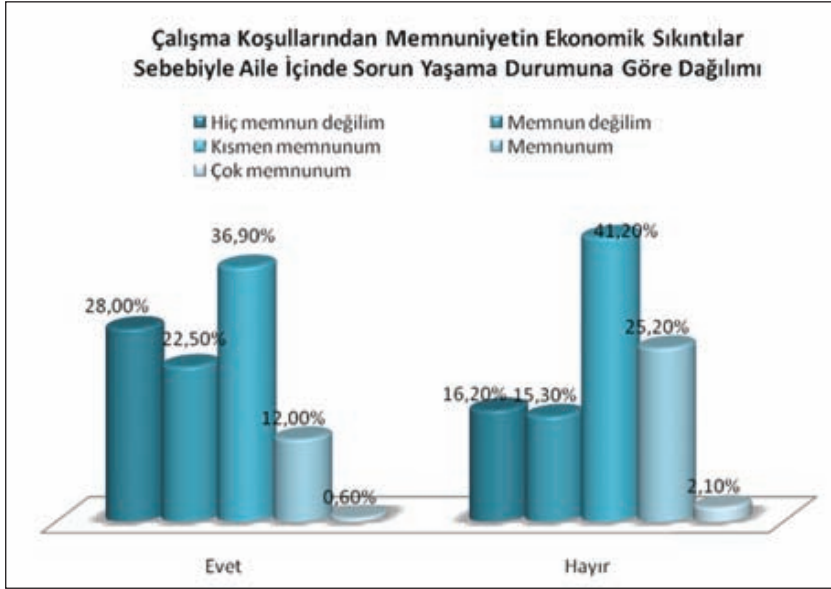
Ekonomik sıkıntılar sebebiyle psikolojik sorunlar yaşama durumu ile çalışma koşullarından memnuniyet tablosu yukarıda verilmiştir. Ekonomik sıkıntılar sebebiyle psikolojik sorun yaşadığını belirten grubun çalışma koşullarından %53,4 ile yaşamayan gruptan daha yüksek olduğu ($p<0,05$) görülmektedir.

6.6.71. Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçinde Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 137. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Ekonomik Sıkıntılar Sebebiyle Aile İçinde Sorun Yaşama Durumu

		Çalışma koşullarından memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	
Ekonomik sıkıntılar sebebiyle aile içinde sorun yaşama durumu	Evet	f 173 % 28,0%	f 139 % 22,5%	f 228 % 36,9%	f 74 % 12,0%	f 4 % ,6%	f 618 % 100,0
	Hayır	f 123 % 16,2%	f 116 % 15,3%	f 313 % 41,2%	f 191 % 25,2%	f 16 % 2,1%	f 759 % 100,0
Toplam		f 296 % 21,5%	f 255 % 18,5%	f 541 % 39,3%	f 265 % 19,2%	f 20 % 1,5%	f 1377 % 100,0

$\chi^2=69,018$, $df=4$, $p=0,000$

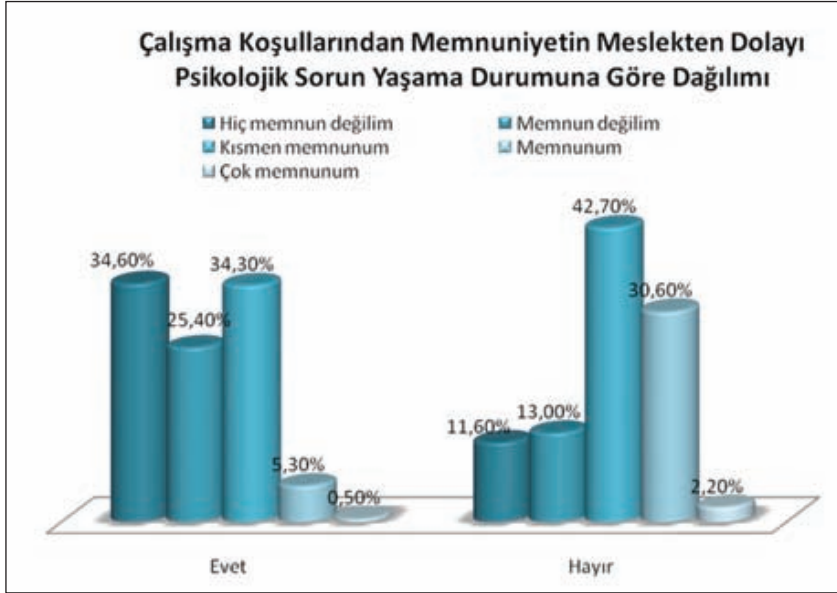
Ekonomik sıkıntılar sebebiyle aile içi sorunlar yaşama durumu ile çalışma koşullarından memnuniyet tablosu yukarıda verilmiştir. Ekonomik sıkıntılar sebebiyle aile içi sorun yaşadığını belirten grubun çalışma koşullarından %50,5 ile yaşamayan gruptan daha yüksek olduğu ($p<0,05$) görülmektedir.

6.6.72. Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Meslekten Dolayı Psikolojik Sorun Yaşama Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 138. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Meslekten Dolayı Psikolojik Sorun Yaşama Durumu

		Çalışma koşullarından memnun musunuz?						
Meslekten dolayı psikolojik sorun yaşama	Evet	f	Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	Toplam
			%	%	%	%	%	
	Evet	f	210	154	208	32	3	607
	Evet	%	34,6%	25,4%	34,3%	5,3%	,5%	100,0%
	Hayır	f	89	100	328	235	17	769
	Hayır	%	11,6%	13,0%	42,7%	30,6%	2,2%	100,0%
Toplam		f	299	254	536	267	20	1376
		%	21,7%	18,5%	39,0%	19,4%	1,5%	100,0%

$\chi^2=235,647$, $df=4$, $p=0,000$

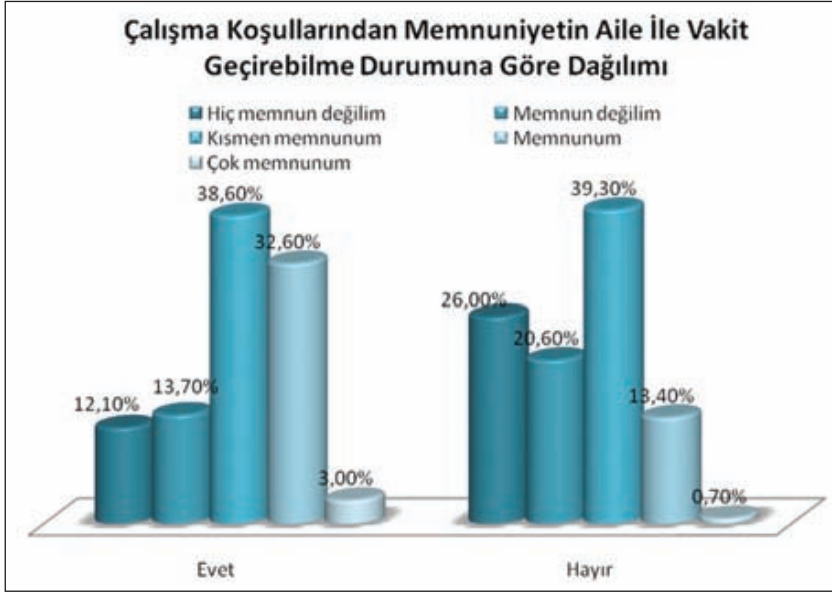
Çalışma koşulları ile meslekten dolayı psikolojik sorunlar yaşama dağılımı tablodaki gibidir. Tablodan da görüldüğü gibi, meslekten dolayı psikolojik sorunlar yaşayanların çalışma koşullarından memnun olmama düzeyleri %60 iken, meslekten dolayı psikolojik sorun yaşamayanların oranı %24,6'dır.

6.6.73. Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Aile İle Vakit Geçirebilme Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 139. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Aile İle Vakit Geçirebilme Durumu

		Çalışma koşullarından memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	
Aileyle yeterince vakit geçirebilme	Evet	f 52	59	166	140	13	430
		% 12,1%	13,7%	38,6%	32,6%	3,0%	100,0%
Hayır	f 244	194	369	126	7	940	
		% 26,0%	20,6%	39,3%	13,4%	,7%	100,0%
Toplam	f 296	253	535	266	20	1370	
		% 21,6%	18,5%	39,1%	19,4%	1,5%	100,0%

$$\chi^2=100,166, \quad df=4, \quad p=0,000$$

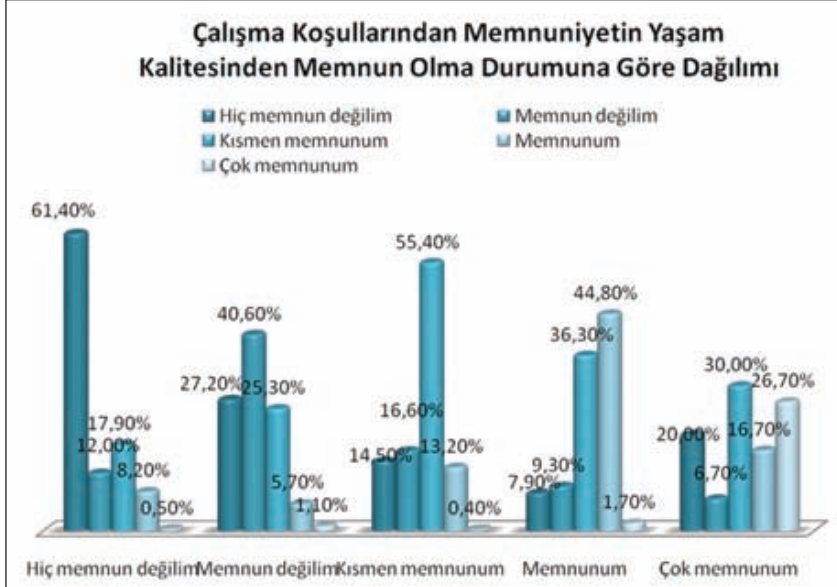
Aile ile yeterince vakit geçirebilme ve çalışma koşullarından memnuniyet tablosu yukarıdaki gibidir. Ailesi ile yeterince vakit geçiremeyenlerin çalışma koşullarından memnun olmama oranının(46,6) geçirebilenlere oranla (25,8) anlamlı derecede yüksek olduğunu görüyoruz. ($p<0,05$). Bu tablodan, katılımcıların ağır çalışma koşulları, iş yükü ve nöbet fazlalığından dolayı aileleri ile yeterince vakit geçiremediğini ve bu durumun ise çalışma koşullarından memnuniyeti eklediğini söyleyebiliriz.

6.6.74. Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Yaşam Kalitesinden Memnun Olma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 140. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Yaşam Kalitesinden Memnun Olma Durumu

		Çalışma koşullarından memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunuz	Memnunuz	Çok memnunuz	
Yaşam kalitesi	Hiç memnun değilim	f 113	22	33	15	1	184
		% 61,4%	12,0%	17,9%	8,2%	,5%	100,0%
	Memnun değilim	f 71	106	66	15	3	261
		% 27,2%	40,6%	25,3%	5,7%	1,1%	100,0%
	Kısmen memnunuz	f 81	93	310	74	2	560
		% 14,5%	16,6%	55,4%	13,2%	,4%	100,0%
	Memnunuz	f 28	33	128	158	6	353
		% 7,9%	9,3%	36,3%	44,8%	1,7%	100,0%
	Çok memnunuz	f 6	2	9	5	8	30
		% 20,0%	6,7%	30,0%	16,7%	26,7%	100,0%
Toplam	f	299	256	546	267	20	1388
	%	21,5%	18,4%	39,3%	19,2%	1,4%	100,0%

$\chi^2=653,547$, $df=16$, $p=0,000$

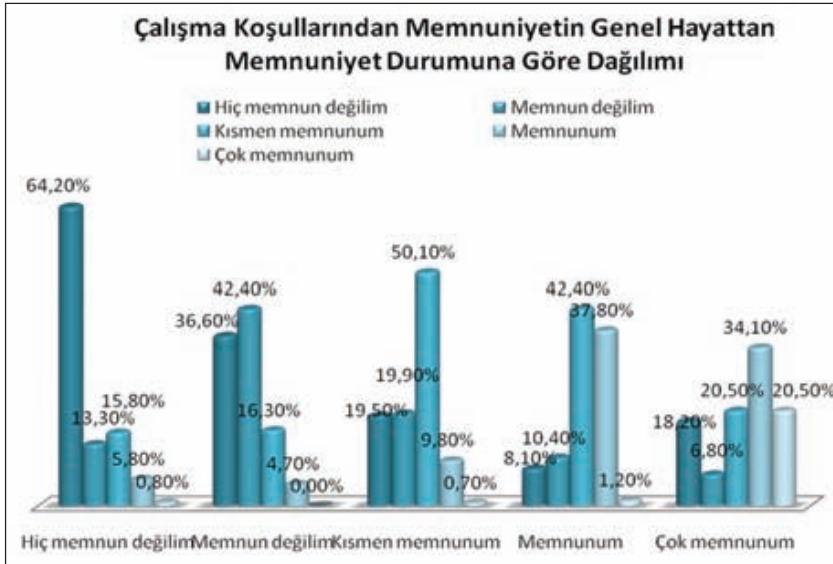
Yaşam kalitesinden memnuniyet ve çalışma koşullarından memnuniyet tablosu yukarıda verilmiştir. Çalışma koşullarından memnun olmayan grubun yaşam kalitesinden de memnun olmadığı (%73,4) görülmektedir. Bu verilerden yola çıkarak, çalışma hayatındaki memnuniyetsizliğin yaşam kalitesini düşürdüğünü söyleyebiliriz.

6.6.75. Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Genel Hayattan Memnuniyet Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 141. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Genel Hayattan Memnuniyet Durumu

		Çalışma koşullarından memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kısmen memnunum	Memnunum	Çok memnunum	
Genel hayattan memnuniyet	Hiç memnun değilim	f 77	16	19	7	1	120
		% 64,2%	13,3%	15,8%	5,8%	,8%	100,0%
	Memnun değilim	f 63	73	28	8	0	172
		% 36,6%	42,4%	16,3%	4,7%	,0%	100,0%
	Kısmen memnunum	f 112	114	287	56	4	573
		% 19,5%	19,9%	50,1%	9,8%	,7%	100,0%
	Memnunum	f 39	50	204	182	6	481
		% 8,1%	10,4%	42,4%	37,8%	1,2%	100,0%
	Çok memnunum	f 8	3	9	15	9	44
		% 18,2%	6,8%	20,5%	34,1%	20,5%	100,0%
Toplam	f 299	256	547	268	20	1390	
	% 21,5%	18,4%	39,4%	19,3%	1,4%	100,0%	

$$\chi^2=563,333, \quad df=16, \quad p=0,000$$

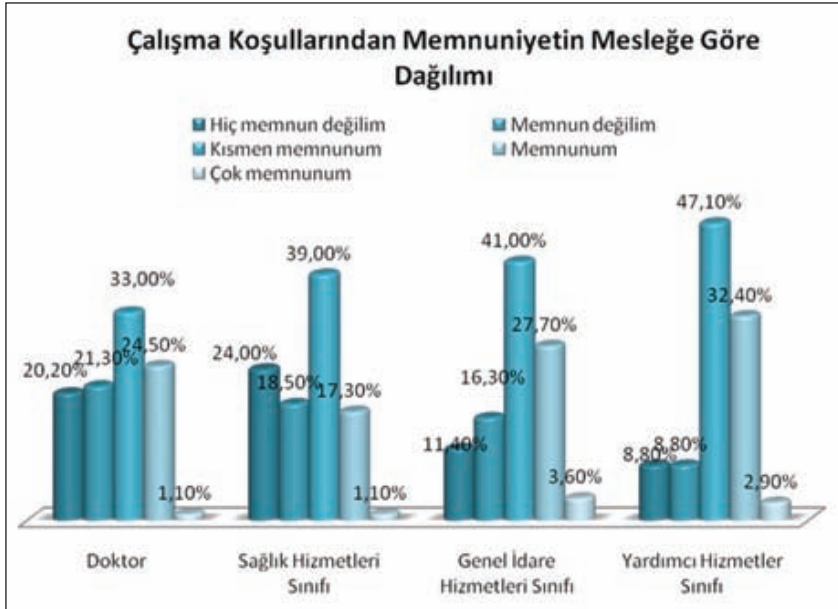
Genel hayattan memnuniyet ve çalışma koşullarından memnuniyet tablosu yukarıda verilmiştir. Çalışma koşullarından memnun olmayanların genel hayatlarından da memnun olmadığı tablodan görülmektedir. Bu bağlamda çalışma koşullarındaki memnuniyetsizliğin, genel hayattan memnuniyetsizliğe yansıdığını söylenebilir.

6.6.76. Çalışma Koşullarından Memnuniyetin Mesleğe Göre Dağılımı

Tablo 142. Çalışma Koşullarından Memnuniyet ve Meslek

Meslek		Çalışma koşullarından memnun musunuz?					Toplam
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kismen memnununum	Memnununum	Çok memnununum	
Doktor	f	19	20	31	23	1	94
	%	20,2%	21,3%	33,0%	24,5%	1,1%	100,0%
Sağlık Hizmetleri Çalışanları (Hemşire, Ebe, Sağlık Memuru, Tıbbi Sekreter...)	f	256	198	417	185	12	1068
	%	24,0%	18,5%	39,0%	17,3%	1,1%	100,0%
Genel Hizmet Çalışanları	f	19	27	68	46	6	166
	%	11,4%	16,3%	41,0%	27,7%	3,6%	100,0%
Yardımcı Hizmetler Çalışanları	f	3	3	16	11	1	34
	%	8,8%	8,8%	47,1%	32,4%	2,9%	100,0%
Toplam	f	297	248	532	265	20	1362
	%	21,8%	18,2%	39,1%	19,5%	1,5%	100,0%

$\chi^2=36,454$, $df=12$, $p=0,000$

Meslek ve çalışma koşullarından memnuniyet incelendiğinde, doktorların ve sağlık hizmetleri çalışanlarının çalışma koşullarından ($p<0,05$) diğer gruplardan daha yüksek düzeyde çalışma koşullarından memnun olmadıkları dikkat çekicidir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Hayat memnuniyetini ve yaşam kalitesini etkileyen pek çok etmen vardır. Bunların başında ekonomik durum, çalışma koşulları, bireyin sosyal ve psikolojik anlamda kendini tatmin edebilmesi, aile ile geçirilen vakit, sağlıklı bir fiziksel, toplumsal ve ekolojik ortamda bulunma sayılabilir. Sağlık çalışanlarının gelişimi ve performansı, sağlık sisteminin etkili çalışması açısından son derece önemlidir.

Sağlık hizmetlerinin etkin yürütümü için yapılan çağdaş sağlık sistemine uygun örgütsel, eğitim ve yasal alanlardaki düzenlemeler gibi sistemin yapısal boyutunda yapılan değişikliklerin yanında, birey boyutunda da incelemeler yapılması sağlık sisteminin etkin çalışması açısından önemlidir.

Sağlık sistemini birey boyutunda incelediğimiz çalışmamızda, yaşam kalitesinin ve hayat memnuniyetinin etkilediği değişkenlerin hepsinin bir arada ele alınması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bu durumu, bir zincirin halkası gibi de düşünebiliriz. Halkalardan biri kırıldığında tüm zincir zarar görmektedir.

Araştırma sonuç ve önerilerini aşağıdaki gibi özetleyebiliriz:

- Katılımcıların %21'inin lise, %38,6'sının önlisans diplomasına sahip oldukları düşünülürse, eğitim seviyesinin yükseltilmesi amacı ile çeşitli çalışmalar yapılmalıdır.
- Katılımcıların yaklaşık yarısı nöbet tutmaktadır ve aylık ortalama nöbet sayısı ise 6 gündür. Nöbet tutanların çalışma koşullarından memnuniyeti ile birlikte hayat memnuniyetleri ve yaşam

kaliteleri de nöbet tutmayanlara oranla daha düşüktür. Nöbet yükünün, çalışma ve yaşam koşullarını etkilediğinden yola çıkılarak, nöbet sayısını düşürmek için -personel sayısını artırmak gibi- çeşitli önlemler alınmalıdır.

- Araştırmamızın bir diğer çarpıcı sonucu, katılımcıların %50,8'i, son bir yıl içerisinde bankadan kredi çektiklerini belirtmişlerdir. Bu bilgi, ekonomik durumla birlikte incelendiğinde, bankadan kredi çekenlerin ekonomik durumlarını, kredi çekmeyenlere oranla daha yüksek oranda kötü olarak tanımladıkları sonucu ile karşımıza çıkmaktadır. Burada dikkat çekici nokta, sağlık çalışanının ekonomik durumlarını düzeltmek amacıyla bankalara yöneldiği, ancak bunun da yeterli olmadığıdır. Sağlık çalışanlarının ekonomik durumlarının düzeltilmesi için gerekli önlemlerin alınması, refah seviyelerinin yükseltilerek, arzu edilen yaşam kalitesine ulaşılması sağlanmalıdır. Bu, aynı zamanda istenilen nitelikte hizmet sunumuna ulaşmayı da büyük ölçüde etkileyecektir.

- Katılımcılar, gelirlerinin büyük çoğunluğunu ev giderleri, banka kredisi ya da kredi kartına harcamaktadırlar. Ve bu durum tatil, sosyal aktivite, eğitim gibi harcamalarda kısıntıya, hatta bu tür gereksinimlerin yok olmasına sebep olmaktadır. Araştırmamızın sonuçlarından da anlaşılacağı üzere sosyal aktivite, tatil gibi insani ihtiyaçlar, bireyin yaşam kalitesini yükseltmektedir. Bu anlamda, çalışanların sosyal aktivitelerini artırıcı programlar hazırlanmalı, zaman zaman düzenlenebilecek olan çeşitli organizasyonlarla çalışanların motivasyonları artırılmalıdır.

- Katılımcıların %35,8'i ekonomik sıkıntılar sebebiyle psikolojik sorunlar, %44,9'u ise yine ekonomik sıkıntılar sebebiyle aile içinde sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ekonomik yetersizliğin sebep olduğu problemlerle, bu kez de aile içinde ve bireyin psikolojisinde karşılaşmaktayız. Daha önce de belirttiğimiz gibi, sağlık çalışanlarının ekonomik anlamda tatmin edici düzeye ulaştırılması için çeşitli çalışmalar yapılmalıdır.

- Katılımcıların yaklaşık %30'u, zaman zaman ya da düzen-

li olarak, daha iyi ekonomik imkanlara sahip olmak için şans oyunları oynadıklarını, %79,9'u ise gelecekları için birikim yapmadıklarını belirtmişlerdir. Bu veriler, yine ekonomik yetersizliğin sebep olduğu çarpıcı sonuçlardan bazılarıdır.

- Katılımcıların %10,4'ü antidepresan özellikli ilaç kullanmaktadır. Antidepresan özellikli ilaç kullananların yaşam kalitesi ve memnuniyeti, çalışma koşullarından memnuniyeti kullananlara oranla daha düşük bulunmuştur. Antidepresan ilaç kullananların %74,3'ünün, mesleklerinden dolayı psikolojik sorun yaşadıkları göz önüne alındığında, ilaç kullanımının mesleğin getirdiği stresten kaynaklandığını söylemek yanlış olmayacaktır. Bu durumda, sağlık çalışanlarının mesleklerinin yıpratıcı yanları bir kez daha gözden geçirilmeli, çalışma şartlarıyla ilgili çalışanlar için pozitif yenilikler yapılmalıdır.

- Katılımcıların %44,1'i, meslektan dolayı psikolojik sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ve bu durum yaşam kalitesini, hayat memnuniyetini ve çalışma koşullarından memnuniyeti de etkilemektedir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi mesleğin yıpratıcılığı, iş yükü ve stres faktörleri göz önüne alınarak, çalışma koşulları yeniden yapılandırılmalıdır.

- Katılımcıların %87,2'si, düzenli olarak spor yapmadıklarını belirtmişlerdir. Düzenli yapılan spor, yaşam kalitesini ve hayat memnuniyetini artırmaktadır. Nitekim, araştırmamızdan elde ettiğimiz sonuçlar da bu teoriyi doğrulamaktadır. Spor yapanların yaşam kaliteleri ve hayat memnuniyet düzeyleri, spor yapmayanlara oranda önemli oranda yüksek çıkmıştır. Bu anlamda, sağlık çalışanlarının düzenli egzersiz yapmalarını sağlayacak ya da özendirerek çeşitli kampanyalar düzenlenebilir, sağlık çalışanlarına özel spor kompleksleri kurulabilir.

- Katılımcıların %62,1'i, kişisel bakımlarına yeterince önem vermediklerini belirtirken, %24'ü en son ne zaman kişisel bakım alışverişi yaptıklarını hatırlamadıklarını belirtmişlerdir. Kişinin kendisi için yapmış olduğu bireysel alışveriş, bakım gibi sosyal durumların, yaşam memnuniyetini ve kalitesini artıracakları aşı-

kardır. Sağlık çalışanının kendisi ile yeterince ilgilenemediği ,araştırma sonuçlarında ortaya çıkmaktadır. Bu durumun nedenlerine bakıldığında, kendisi için kişisel bakım/giyim alışverişi yapma durumunun, gelir seviyesi ile doğru orantılı olduğu ($p<0,05$) görülmektedir. Ayrıca, nöbet tutanlarda kişisel bakım oranı düşmekte($p<0,05$) ve yine haftalık çalışma süresi arttıkça da kişisel bakım oranı düşmektedir. ($p<0,05$). Burada karşımıza çıkan iki ana etmen, zaman ve parasal imkanların yetersizliği konusunda iyileştirici düzenlemeler yapılması, sağlık çalışanlarının kişisel bakım üzerinden yaşam kalitelerini artıracaktır.

- Katılımcıların %68,6'sı, ailesi ile yeterince vakit geçiremediğini belirtmiştir. Nöbet tutanlarda bu oran %75,7 iken, nöbet tutmayanlarda %62'dir ($p<0,05$). Aile ile geçirilen zamanın, yaşam kalitesini ve memnuniyetini artırdığı düşünülürse, sağlık çalışanının ailesi ile birlikte zaman geçirebilmesi adına, çalışma koşullarında düzenlemeler yapılmalıdır.

- Katılımcıların %24,8'i, hiç kitap okumadıklarını belirtmişlerdir. Araştırma sonuçlarına göre, kitap okuma oranı arttıkça hayat memnuniyetinin de arttığını görmekteyiz ($p<0,05$). Buna karşın, televizyon izleme oranı ise yüksektir. Televizyon izleme düzeyi arttıkça, yaşam kalitesinde düşüş olmaktadır ($p<0,05$). Sağlık çalışanlarının daha az televizyon izlemesi, ancak daha çok kitap okumasına yönelik çalışmalar yapılması -kurumlarda kütüphaneler kurulması gibi-, yaşam kalitesini ve memnuniyetini artırmak için önemli bir adım olacaktır.

- Katılımcıların %57,2'si, son bir yıl içinde tatil amaçlı şehir dışına çıkmadıklarını belirtmişlerdir. Tatilin, kişinin ruhsal ve bedensel bir ihtiyacı olduğundan yola çıkarak, her birey gibi sağlık çalışanlarının da yoğun geçen çalışma döneminden sonra dinlenme ihtiyaçlarını karşılamak en doğal gereksinimleridir. Ancak araştırma sonuçlarımıza göre, sağlık çalışanlarının büyük kısmının dinlenmediğini, tatil yapmadığını görmekteyiz. Bununla birlikte, sosyal aktivite düzeyleri de oldukça düşüktür. Sosyal aktivite düzeyini, bir önceki yıldan daha iyi olarak tanımlayan

kesim, yalnızca %7'dir. Sosyal aktivite düzeyinin düşüklüğü ve tatil olanaklarının yokluğu ya da çeşitli sebepler dolayısıyla kullanılamaması, hayat memnuniyetsizliğinden, yaşam kalitesi düşüklüğüne ve tükenmişliğe kadar uzanan etkiler gösterebilmektedir.

Bahsettiğimiz tüm bu neden-sonuç ilişkilerinin, birbirine bağlı olduğu bir gerçektir. Özetle, kendisine ve ailesine yeterince vakit ayırabilen ve sosyal anlamda belirli bir seviyeye erişmiş kişilerin, yaşam memnuniyetleri ve kaliteleri anlamlı düzeyde yüksektir. Bu tür faaliyetlerin ya da organizasyonların sağlanması, çalışma koşullarında iyileştirme ve nöbet sayılarında ve çalışma saatlerinde yapılacak düzenlemeler, ekonomik olarak daha iyi imkanlara sahip olmaları için yapılacak çalışmalar, sağlık çalışanlarının yaşam kalitelerini ve memnuniyetlerini artıracak ve kaliteli, etkili hizmet sunumunda fayda sağlanacaktır.